Pondero. a pondus dr pondero ras. cantur mala
ras. i. trutinare. uel ǵuare. Et cōponiť equiponde
ro ras. eque ponderare. et ꝑpondero ras. preualere
ꝑgrauare. excellere. ꝑ alijs ponderare. et cor de
Pondo indeclinabile ge neu. ꝓ quodaz morbo
et ꝓ pondere. et deriuať a pondus. vn̄ in uita be
ati nicolai habetur ꝙ auri pondo triū uirginum
Pondus. a pendeo deſ dr h̄ ademit pudorem
pondus deris. onus uł grauitas uł qđ trutinatur
et menſurať. et dr a pendeo ꝙ in ſtatera librarū
pendeat. hinc et penſum dr quaſi ponſum. ħ abu
ſiue pondus vna libra uł vnus as eſt. Et a pon
dus dr h̄ ponduſculum li dimi. et ponderoſus ſa
ſum. et cōpatur. vnde ponderoſe ſius ſime aduibi
um. et h̄ ponderoſitas tatis. Et ſciaſ ꝙ ſunt diuiſa
nomina ponderū ſcilicet trutina que et moneta dr
et ſtatera. campana. examen. calcus. ſiliqua. cera
tim. obuluz. ſcrupulus. dragma. coclear. olche. cia
tus. ocitabulum. denarius. ſolidus. ſextula. ſtater
quadrans. ſichel uncia. libra. talentū. centenarium
Ponduſculum li dimi. paruum pondus
Pone. i. retro uł iuxta poſt tergū aduibiū loci
vnde ſtacius achilleidos. pone natant delent ꝙ pe
dum ueſtigia cauda. Et acuiť ultima. ad differen
ciam de pone uerbo quod circumflectit primam.
Pono nis poſui poſitū. i. ſtatuere. locare. planta
re. Et inde poſitiuus ua uū. Pono cōponiť appo
no nis. cōpono nis. circūpono nis. depono nis. d
orſum a ſede uł dignitate poneř. diſpono nis. i. or
dinare diſpenſare. Et conſtruiť cuz acc̄o et dt̄o in
eodem ſenſu. vt diſpone domuj tue. ꝙ morieris.
expono nis. extra ponere. explicare. exoluē. Inter
pono is inter aliqua ponē. Impono nis. Prepono
nis. i. prius ponere. ꝓpono ponis. ante ponere. vł
enunciare. Oppono interponere obicere. Repono
nis. ſuppono nis. ſepono nis. Pono et eius cōpoſi
ta omnia ſunt actiua preter impono ꝓ decipere.
qđ eſt neutrū. et omnia faciunt preteritū in ſui et
ſup in ſitum pnł cor. antiqui tamen dicebant po
ſuj in p̄terito. et in̄ ſup poſitū penł ꝓđ. Impono
tamen ꝓ decipere facit impoſitū. Item omnia qn̄
ꝙ patiunť ſincopam in ſupino. vt repoſtuz ꝓ re
poſitū. Item omnia in preſenti ꝓđ hanc ſillabaz
ſcilicet po. ß in preterito eam cor. vn̄ orac in pmo
epr. Surge et in humane ſeniū depone camene.
Pons. a pono nis dr h̄ pons tis. ꝙ ad tranſme
andum ponatur Cꝙ autem dr pons. qſi omnium
pedes ſuſtinens ethimoloia eſt
Pontelluſ li. illđ cui aliqđ innitiť. et dr a pons
Ponticulus li. dimi. puus pons
Ponticus ca cū in pontus vide.
Pontifex ficis. in pontifico cas eſt
Pontifico. pons cōponitur cū facio. et dr ponti
fico cas. i. pontem uł pontatuz facere. vnde h̄ et h̄
pontifex cis. i. eps uł ſacerdos qſi pontem uł iter
alijſ faciens. et h̄ pontificatus us eius dignitas.
uł officiū. et h̄ et h̄ pontificalis et h̄ le. et pontifi
cor ris. pontificatuz regē uł more pontificis ſe ha
Poncius interpretať decli iubere. et corripit fi.
nans conſilium fugit uniꝙ cōnſiliuz iudeorū. accep
ta enim aq̄ lauit manus ſuas dicens. Innocens e
go ſuz a ſanguine iuſti huius. Et dr a pontus in
ſula de qua oriundus fuit. Eo tempe iio q̄ criſtus
crucifixuſ ē ꝓuincie ſirie p̄ſidebat. vid in pilatus
Ponto tas dr a pons et eſt pontare pontez fa
cere. uł pontem ꝑparare. uł colligare
Pontulus li in pontus vide
Pontus ponti. i. mare mas ge. et dr a ponte p
contrariū ꝙ non poſſit pontari ſiue ibi ponſ fieri
vł pocius qſi ponctus. a puncto. ꝓpe enim punc
tus dr mare breue qſi ad modū puncti. vnde hic
pontulus li dimi. et h̄ pontus ti quedam inſula
ꝙ ſit in ponto. vnde ponticus ca cū. et h̄ pontica
pontice pro quadam gemma
Popa pe. i. pinguedo. ß ponitur pro pingui
Popeanū. a popa qđ eſt pinguedo dr h̄ popea
num ni qddam unguentuz uł medicamentuz ad
ꝓuocanduz cutis candorem. et eſt craſſum. vnde.
Iuuenalis. Parte tumet facies aut pinguia popea
na ſpirat. ß hug. pap̄ eciam dicit popeana genus
unguenti uł medicamenti
Popellus li dimi. puus populus. Parſiuſ Ante
diem blando cuidam lactare popello. vł h̄ popel
lus pua populus. a populo arbore
Popina. a popa dr hec popina ne. i. coqna ꝙ i
bi tractanť pinguia. Et ꝓđ pnł. vn̄ Iuuenalis. ß
cū pugiles placet inſtaurare popinas. vnde popi
narius ria riū. ad popinam ptinens. et h̄ popina
riuſ rij coquus. et h̄ popinaria coqua. vide in ꝓpi
na. Item a popina h̄ et h̄ popino onis. coquus.
uł leccator qui frequentat coquinam. vnde orac
Inbecillis iners ſi quid uis adde popino
Popino onis in popina exponitur
Popiſma. a popa deriuať h̄ popiſma matis. et
eſt idem qđ popeanū vnđ eſt extrema ps coitus
dum penis exit uł ſemen qđ emittiť in coitu. et
hinc poniť ꝓ ipſo coitu. Iuuenalis. Precedit ua
ti crebrum popiſma roganti
Poples plitiſ mas ge. i. genu. uł pociuſ curuatu
ra ſub genu. et dr poples. ꝙ poſt plicam. i. flexu
ram habet. et cor pnł genitiui et eſt s finalis lrā
Popularis. a populuſ dr hic et h̄ popularis et
h̄ re. ad populū ptinenſ uł familiaris. et ß hoc cō
patur popularior ſimus. vn̄ populariter rius me
aduibiū. et h̄ popularitas tatis. Et formatur po
pularis ab hoc genitiuo populi I mutato in a lon
gum et addita ris. pap̄ magis ampliat ſignifica
cōnes huius nominis. dicens popularis ſupbus.
inflatus. uentoſus. arrogans. immemor. incertus
Populatus ta tum. in ꝓplus vide ambicioſus
Populeus lea leū in populus eſt.
Populona. a ꝓplus ꝓ uulgo dr hec populona
ne. i. iuno ꝙ credebať tutari populū. et h̄ populo
nia nie. quedaz ciuitas fuit ab abundancia popu
lorū ſic dicta. uł ꝙ populona. i. iuno ibi colebať.
Populor. a ꝓplus deriuať populor laris atus
ſum lari. ꝓplo repellere. uł deſtruere. diſſipare. Et
cōponiť depopulor ariſ ualde populari uł deſtruē
et ē deponens cū omnibꝫ ſuis cōpoſitis populor
ſm hug pap̄ uero dicit. Populari. uaſtari. preda
Populacō. i. deuaſtacio populi. uari. diuulgare.
uaſtitas expugnacō. ruina grandis. ſolitudo. et dr
a populus vide eciam in populus
Populus. a polis qđ eſt ciuitas dr populus li.
Eſt enim populus humane multitudinis cetuſ iu
ris conſenſu et concordi cōmunione ſociatus. vel
populuſ eſt collecc̄o tam nobilium ꝙ ignobilium
eiuſdem ciuitatis. ß plebs eſt collectio tantū igno
bilium. Et dr a pluralitate ꝙ plures ſunt ignobi
leſ ꝙ̄ nobiles. vł a pleo ples. ꝙ plebſ replet. uul
gus eſt paſſim inhabitans multitudo. a uolendo.
ꝙ quiſꝙ facit qđ uult. Tribus tantū dicunť curie

et congregacõneſ diſtincte populoꝝ ſic dicte. quia
in pncipio romani fuerunt a romulo diſpertiti tri
farie. in ſenatores. milites. et plebem. que tamen
tribus multiplicate priſtinū retinent nomen. et a
populus populoſus ſa ſum. i. pplis plenus. Et cõ
patur. vnd ħ populoſitas tatis. i. populoꝝ abun
dancia. Itez a pplus populatus ta tū. populo ha
bitatus. plenus. Et cõpatur. vnde ħ populacõ o
nis. ppli abundancia vl ꝓpetas qua aliqd dr po
pulatum. de ħ vide eciam in populor. Item in
uenitur ħ pplus li fe ge. ꝓ qdam arbore vl trunc
co. et tunc ꝓducit pmã. ſ ꝓ uulgo cor. vñ uſus
Populus eſt arbor populus eſt collectio gentis.
populus ꝓ arbore deriuaṫ a polis qd eſt plurali
tas. qꝛ ex eiuſ radice multitudo pullulat et naſciṫ
Ouid. popule uiue precor que conſita margine ri
pe. Et inde populeus lea leū. et populinus na nū
in eodem ſenſu. geneſ xxx c. Tollens iacob uirgas
populeaſ et ħ populetū ti locuſ ubi ppli creſcunt
Porca. a porus ri dr ħ porca ce. terra illa que e
minet inter duos ſulcos. ſ qd defoſſum eſt diciṫ
lira et idem ſulcus. et dr ſic. qꝛ cū porca fit terra
eleuaṫ et ita apitur et manifeſtaṫ. hec et alio no
mine dr crebro bronis qꝛ aqua crebro p ipſam de
currat. vnd ħ porcula le dimi. et porco cas. i. por
cas facere. vl porcas diſtinguere. et cõponitur im
porco cas in eodem ſenſu. vl aquaꝫ in agros du
cere Item porca porce. i. ſus. vide in porcus
Porciſtetū. a porcuſ et ſto as cõponitur ħ porci
ſtetum ti. locus ubi porci ſtant
Porcitor. a porca dr hic porcitor toris. qui por
caſ facit. Et cõponitur ħ imporcitor toriſ ꝓ codeꝫ
Porco porcas in porca eſt
Porcula le dimi pua porca. vide in porcus
Porcus. a purus deriuaṫ ħ porcus ci. cata anti
fraſim. qꝛ minime ſit purus. vnde et dr porcus qi
puro carens. vl porcus qſi ſpurcus et immundus
qꝛ iurgitaṫ ſe ceno et luto immergit. vnd et diciṫ
porcuſ qſi pus cuſtos. et eſt ethi. vnde ħ porculus
li et ħ porcelluſ li et ħ porca et porcula et porcel
la dimi. Item a porcus porcinus na ū. et ħ porca
rius et ħ porcaria. cuſtos porcoꝝ
Porgo porgis in porrigo exponitur.
Poriſma. a porus ri dr ħ poriſma atis. i. apcio
vnde et illuminacõ ſenſuſ dr poriſma. et eciam re
gule quas geometre ſupponunt ad aliquid oſten
dendum dicunṫ poriſmata. quia apient et illumi
nent mentem lcõris. Poriſma eciam dr queſtus.
Pormeus. meo cõponitur cū por vel lucrum
tus. et dr ħ pormeus mei. portus ubi frequenter
meatur. vl pormeus. i. nauita qui p uadū vl por
tum portat homineſ ultra fluuiū. qſi portum me
ans. vnde et caron portitor animaruꝫ ultra palu
dem infernalem dicitur pormeus.
Pormina id eſt fornicacio.
Poroſus ſa ſum in porus eſt
Porphirio rionis. vl porphirius rij ꝓ quo lxx
interptes tranſtulerunt pelicanū. auis quedaꝫ eſt
que in lege comedi ꝓhibebaṫ. et ꝓd pnl geniti.
Porriginoſus ſa ſum in porrigo eſt
Porrigo gis. rego cõponitur cum porro qd eſt
longe. et dr porrigo rigis rexi rigere. qſi ꝓcul ex
tendere et regere. Porrigo cõponiṫ cū ex. et dr ex
porrigo gis. et cū ob. et dr opporrigo. gis. i. extra
vl iuxta porrigere. Porrigo eciam ſincopaṫ. et dr
porgo ꝓ porrigo. et cor rj. et facit pteritū porrexi

Porrigo ginis. dr a porcus. et eſt porrigo penl
pd infirmitas que ſolet porcis contingere. vl dr
a porrigo giſ qꝛ d vno porrigiṫ ad aliū. et poniṫ
generaliter ꝓ morbo et uicõ capitiſ caniem facien
te ſcilicet ꝓ ſcabie. vnde porriginoſus ſa ſum por
rigine plenus. ſcabioſus
Porro aduerbium in porrum eſt
Porrum. a porrigo gis dr ħ porrum ri. ſ in pli
hij porri et ħ porra. qꝛ in longum porrigiṫ. vnde
ħ porrulū li dimi. et porroſus ſa ſuꝫ. i. porris ple
nus. et ħ porrariuꝫ rij. locus ubi porri creſcunt et
abundant. Et hec porrata te cibus de porris. et ħ
porrum quedam infirmitaſ in manibꝫ vl in pedi
bus ad ſimilitudinem porroꝝ. et porro aduerbium
qꝛ enim porri plantanṫ conſequenter ſcilicet vnū
poſt aliū. Ideo inde dr porro. i. conſequenter adu
bium ordinis. Porro eciam dr certe. vl ualde uel
longe vl ſed. Sed ſm hoc non deriuaṫ ſm hug.
Et ſcias. ꝙ porrum ꝓpe dr de maioribꝫ: porri uo
de minoribꝫ. et eſt etroclitū genere. Sꝫ conſueuit
queri an ſit dicendū vnū porroꝝ vl vnuſ porroꝝ
Dico ꝙ pncipiū debet reſpicere genus qd ibi eſt
et ſit dicendū vnus porroꝝ. ſicut dixi in iij parte
Porta. a porto tas ubi egi de genere incerto
deriuaṫ ħ porta te. quia exportaṫ et importaṫ a
liquid. et eſt ꝓpe urbiū et caſtroꝝ. vl porta diciṫ
a portacõne aratri. et ſ ħ porta ꝓpe eſt tantū vr
bium. et eſt tractū a conſuetudine antiquoꝝ ſicut
Portella le di. pua porta dixi in ianua
Portendo. a porro et tendo cõponitur portendo
dis di portentuꝫ vl portenſum portendere. i. por
ro. i. longe tendere. vl ſignaē. deſtinaē. longe poſt
oſtendere. vñ portendens dentis ge omnis. Zach
iij. viri portendentes ſunt gloſa. i. poſiti in ſignū
Portenſis ſis mas ge. i. ianitor et futurorum
Portentuꝫ. a portendo dicitur a porta porte.
dis dr ħ portentū ti. i. monſtꝝ. vñ portentuoſus
ſa ſum. i. monſtruoſus. et cõpatur. Et notanduꝫ
ꝙ portentū non eſt contra naturam natū. vt uar
ro dicit. Nam nichil contᷓ uoluntateꝫ dei qui natu
ra eſt omniū reꝝ pt fieri. ſ eſt portentū non con
tra naturam. ſ contra qd eſt natura. Portentum
monſtꝝ ꝓdigiū oſtentū differunt. Nam portentū
dr qꝛ aliquid poſt oſtendit. ꝓdigium qꝛ porro di
cat. i. futura predicet. vl portentū in terra. ꝓdigi
um in celo quaſi ꝓcul a digito. vl portentuꝫ qd
porro futuꝝ ſignat. ꝓdigiū qd deuaſtacõnem ſig
nat. monſtrum qd ſtatim monſtrat id qd appet.
Oſtentū qd aliqd futuꝝ demonſtrat. et ħ ꝓpetas
eſt. ſ abuſione auctoꝝ pleuqꝫ corrumpiṫ. Itez dria
eſt inter portentuꝫ et portentuoſum. qꝛ portenta
ſunt que tranſfiguranṫ ſicut ferṫ in libea mulier
pepiſſe ſerpentem. portentuoſa uo leuem ſumunt
mutacõnem. ut natus cū ſex digitis. vide in mon
Porticulus. a porto tas ħ por ſtro monſtras
ticulus li. baculus puus ad portandū abilis. Et ħ
portuſculus vel porticulus li. malleolus in naui
cū quo gubernator dat ſignum remigantibus in
vna vl in gemina percuſſione
Porticus a porta te dr ħ porticus cus cui cu. et
mutato v in i breue et addita bus fit dtīs et ab
latiuus plis porticibus. i. domus illa que pest fo
ribus. et diciṫ ſic qꝛ ibi tranſituſ ſit. et non ſit ibi
ſtandum quaſi porta. vl porticus quaſi apticus.
qꝛ ſit aperta. et eſt feminini generis.
Porcio. a ps tis dr ħ porcõ onis. i. ps vl pticõ

Portitor.a porta te dr̃ hic portitor oris.i.ianitor
Item portitor.i.portator.et tunc dr̃ a porto tas
Item a porto tas portatũ tu.portito tas frequen
Porto tas taui tare ꝑ ter portare.et corripit ti
tatũ.cõponit̃ cũ ad.et dr̃ apporto tas.i.portare
ad.Item cũ ab et mutato b in s dr̃ aſporto as.i.
portare ab.i.longe uel alioꝛſum abſentare.remo
uere.Item cõponitur cũ circũ.et dr̃ circũporto as
Itẽ cũ con.et dr̃ cõporto as.i.ſil' portaẽ.uel ſuffer
re.Item cũ de.et dr̃ deporto tas.i.deorſum uel de
vno loco ad aliũ portare uel ſpaciari.Item cũ dis
et dr̃ diſporto tas.i.diũſis modis uel in diũſas p
tes portare.et ponunt̃ iſta duo ũba ſepe ꝑ vitu
perare.Item cũ ex.et dr̃ exporto as.i.extra por
tare.Item cũ in.et dr̃ importo as.intro uel ualde
uel contra portare Itẽ cũ re.et dr̃ reporto as.i.ite
rum uel retro portare.Et cũ ſub.et dr̃ ſupporto as
.i.ſubtus portare.uel poſt uel latenter ſufferre uel
ſuſtentari.uel auxiliari.Item cũ trans.et dr̃ tranſ
porto as.i.ultra portare.Porto as actiuũ eſt cũ
omnibus ſuis compoſitis.

Portula portule dimi.parua porta
Portunus.a portus dr̃ hic portunus ni quidam
deus marinus qui portubus preeſt ſ fabulas.Et
portunus na nũ.quietus.ꝙ portũ habeat.et cõ
patur.vñ hec portunitas atis.et p cõpoſicõnem im

Portuoſus.a portus ꝓportunus.et ꝓducit tu
dicit̃ portuoſus ſa ſum portubꝫ plenus et abun
dans.et cõpatur.vnde portuoſe ſius ſime adũbi
um.et hec portuoſitas atis.et p cõpoſicõnem im
portuoſus ſa ſum.et ſil'r cõpatur.vnd' hic importu

Portus.a porto as dr̃ hic portus ꝓſitas atis
.i.ſtacio nauiũ tuta et continua.et ſic a deportan
dis cõmercijs quem locũ a baiulandis cõmercijs
baias vocabant antiqui.et eſt ꝓpe portus locus
ab acceſſu uentoꝝ remotus ubi naues hiemant.et
facit dtĩs et ablĩs p'lis in ubus.et formatur ab
ablto portu addita bus.Iudicũ v c.et in portubꝫ
morabatur vide in ſtacio.

Portuſculus in porticulus exponitur
Porus pori eſt minimuꝫ et ſubtile foramen in
corpe p qd' ſudor emanat.vnde poroſus ſa ſum.
poris plenus.et compatur.vnde poroſe ſius ſime
adũbiũ.et hec poroſitas atis ſ hug.pap uero dicit
pori meatus quidaꝫ tranſitus.vel uie in carne uel
oſſe ſubtiliora foramina

Pos podis dñt grẽ inde nos dicimus pes pedis
Pos mueri ꝑ potis.vnde catho hoc bibe qd'
poſſis ſi tu uis uiuere ſanus.et cõponitur cũ con
et dr̃ cõpos.et cũ in.et dr̃ impos.et cũ pre.et dr̃
ꝑpos.poſſuꝫ autem non cõponit̃ a pos ſꝫ a potis

Poſco cis popoſci poſcitũ poſcẽ.i.petere.querẽ
Poſco cõponit̃ depoſco cis expoſco cis.et ẽ plus
ꝙ poſcere.ꝙ poſcunt q' ſimpliciter petunt.expoſ
cunt qui deſiderant.repoſco cis.Poſco et eius cõ
poſita omnia ſunt actiua.et faciunt preteritũ in
popoſci geminatum.ut depoſco depopoſci.et ſup
in poſcitũ.et format̃ a preſenti mutacõne o in i
cor et addicõne tũ.ut uult pris' vt poſco poſcitũ.
diſco diſcituꝫ.tamen predictoꝝ ſupina non ſunt

Poſitiuus gradus dr̃ eo ꝙ in frequenti uſu
primus ponatur in cõpacõnis gradibꝫ q̃ſi funda
mentuꝫ graduũ.uel quaſi depoſitiuus.ꝙ deponit
caſuꝫ.ut doctus tior ſimus.Et ſcias ꝙ quemcũꝙ
caſuꝫ regit poſitiuũ pt. regere eius cõpatiuũ et ſu
platiuũ.Item ũbuꝫ in pma pſona poteſt dici po

ſitiuũ.vnde dicit origines tractans illud iohannis
In pncipio erat ũbum.Notandũ ꝙ in hoc loco nõ
tpis ſꝫ ſubſtancie ſignificacõꝫ beatus euangeliſta in
ſinuat p hanc uocem que eſt erat.Nam et poſiti
uũ eius.i.ſuꝫ vñ inequaliter flectitur duplicẽ con
tinet intellectũ.aliqñ qdam ſubſtanciaꝫ cuiuſcũꝙ
rei de qua pdicatur abſꝙ ullo tpali motu ſignat
Ideo ꝙ ſubſtantiñ ũbum uocitat̃.aliqñ tempales
motus ſꝫ alioꝝ uõꝝ analogiã declarat.Tale ẽ ergo
qd' ait.In pncipio erat ũbum.ac ſi diceret ante.
In patre exiſtit filius.

Poſſeſſiuncula le diminutiuum pua poſſeſſio.
Poſſeſſiuum nomen eſt qd' cũ genitõ pncipali
ſignat aliquid ex hijs que poſſident̃.de hꝫ tamen
dixi plenius in iij pte in tractatu de ſpeciebꝫ no
minum in capitulo de poſſeſſiuis.

Poſſideo.a per uel poſt et ſedeo cõponitur poſ
ſideo des.poſſedi poſſeſſum.vñ hec poſſeſſio onis
hic poſſeſſor ſoris.et poſſeſſiuus ſiua ſiuum.

Poſſum ex potis nomine et ſum es eſt cõponi
tur poſſum potes potuj poſſe potens.et facit p
teritũ pfectũ ſubiunctiui potuerim.Format̃ enim
a potuj i in e et addita rim.et cor' potes pmam
ſꝫ potes cum deſcendit a poto tas ꝓd' po.vnde q̃
dam.Egrotare potes niſi uinuꝫ poſt pira potes.
Futuꝝ autem indicatiui facit potero ris rit poteri
mus poteritis poterunt.¶ hic nota ꝙ poſſuꝫ cõ
ponit̃ ab hꝫ nomine potis et non ab hꝫ ntõ pos.
et eſt racõ ꝙ ntũs non poteſt uenire ad cõpoſicõ
nem ũbi integre.et dico integre ꝓpter poſſuꝫ qd'
cõponitur ex hꝫ nomine potis et ſum.nec eſt vo
catũs et hꝫ ideo.ꝙ cõpoſicõnes fiunt cauſa pfecti
onis.at ſi ex ntõ ſiue utõ et ũbo ꝓduceret̃ vnuꝫ
ũbum cõpoſituꝫ.talis cõpoſicio de pfecto faceret
impfectuꝫ.ꝙ ntũs cũ ũbo uel eciam utũs cũ ũbo
generat pfectum ſenſum.ſꝫ omnis dictio ſimplex
ſiue cõpoſita in eo ꝙ dictio habet impfectionẽꝫ.
et ſic talis cõpoſicio ſtare non poſſet ſicut ſupra
dixi in iij pte in caplo de figura compoſita.

Poſt adũbiuꝫ loci licet qñꝙ ponat̃ in vi tpis
et cõpatur poſterior poſtremus.poſt cõponitur
poſtꝙ.Itẽ poſtheri.i.hodie.Itẽ poſtridie.i.poſt
tres dies.poſtpridie.i.hodie.Item et cuꝫ quibuſ
dam alijs ſꝫ hug.Et ſignat tria poſt.ſciꝫ tempus
vt poſt annũ uenias ad me.Itẽ locũ.vt iſte latꝫ
poſt montem.Itẽ ordinem.vt poſt ſapienciaꝫ di
uicie querende ſunt.Nam melius eſt philoſopha
ri ꝙ ditari niſi forte indigenti.vñ ũſus.Hec tria
poſt portat que ſunt tempus locus ordo.et ẽ poſt
pocius prepoſicõ quando regit caſum.

Poſtea.a poſt denuat̃ poſtea adũbiũ tẽporis uel
ordinis Et cõponitur poſteaꝙ.et poſtealoci.i.poſt
illum locum uel poſt illud tempus

Poſtela.poſt cõponit̃ cũ telon qd' eſt longum
et dicit̃ hꝫ poſtela le.corrigia que ſub cauda equi
tenditur.ſicut antela que ante tenditur.et dicit̃
poſtela q̃ſi poſt ſellam.et ſꝫ hꝫ pt dici ſic qdlibet
ornamentũ equi ante uel retro.uel in antica q̃ ante
portat̃ uel retro.et ꝓducit pnl'.vide in antela

Poſteriora.a poſterior dicunt̃ poſteriora ſcilicꝫ
podex ꝙ retro ſunt et a multu aña ne dum illa
purgamus inquinarentur aſpectu.

Poſteritas.a poſt deriuatur poſterus ra rum ſe
quens.vnd' hꝫ poſteritas tatis.i.ꝓgenies.uel ꝓpa
gacõ filioꝝ in nepotes uel nepotũ in ꝓnepotes.
Nam poſteritas a nepote incipit q̃ſi poſtera etas

Poſterula in poſtis exponitur.et corripit ru
Poſterus.a poſt dr poſterus ra rum.i.ſequens
et cōponitᷣ cū pre.et dr ꝑpoſterus ra rum.i.tranſ
uſus non rectus non recto ordine diſpoſitus.qꝛ q
debet eſſe poſterior factus eſt prior vñ ꝑpoſtero
ras.i.ordinem puertere.ul' tranſuertere.qđ debꝫ
eſſe poſterius facere primū.et corripit ſte

Poſthac quedam uocū irregularis aggregacio
videtur eſſe fungens loco vnius dictionis.i.poſt
vnde ad hebreos iiij c.Nūquam đ hac loqueretᷣ
poſthac die.ul' ſit ibi hac ſillabica adiectio.

Poſthephtimemeris.a poſt et hephtimemeris cō
ponitᷣ h poſthephtĩmemeris qđam ſpēs ceſuē q̄ ꝓđ
ſill'a naturalit' huiſ poſt hephtĩmerīꝫ.i.in pn̄ qīnti
pedis ſic ꝑ hephtĩmerīꝫ in principio quarti.ut hic
Qđ pax longa remiſerat arma bona repabat.

Poſthumus.humus ul' humacō cōponitᷣ cum
poſt.et dr poſthumus ma mū et h poſthumus
mi.et h poſthuma.i.qui ul' que naſcitur poſt hu
macōnēꝫ patris.i.poſt obituꝫ Iſte a defuncto no
men accepit.ſic lex uoluit.et cor pnl'.vnde quidā
Poſthumus eſt natus poſt exequias genitoris.
et ūgilius in ſexto.Tu poſthuma proles

Poſtica.a poſt dr h poſtica ce latenſ ingreſſus
a pte poſteriori.et h poſticū ci idem.et ꝓđ pnl'.
Oracius Atria ſeruantem poſtico falle dicenteꝫ.et
h poſticū ci ꝓ eodem.vnde in daniele xiij c.Ir
ruerunt famuli per poſticuꝫ ul' ꝑ poſticū ꝯ aliaꝫ
litteram.Item a poſt dr poſticus ca cū.i.ulterior
ul' a poſteriori factus.vnde parſius.Occipiti.ceco
poſtice occurrite ſanne.

Poſticium cij vide in poſtica et in ianua
Poſticulus poſticuli diminutiū.paruus poſtis.
Poſticū poſtici in ianua vide.et in poſtica
Poſtis.a poſt dr h poſtiſ huiuſ poſtis.i.latens
ingreſſus a pte poſteriori.et dicuntᷣ poſtes eo qꝫ
poſt hoſtiū ſtent.et a poſtis deriuatᷣ h poſticulus
et h poſtelluſ et h poſterula e.omnia diminutiua

Poſtliminium nij.exponitur in liminium
Poſtpridie altera die poſt terciam diem ꝯ pap
ul' ꝯ hug poſtpridie.i.hodie.et cōponitur a poſt
Poſtremus.poſt cōpatur poſterior ?et vnde
poſtremus.ſed poſtremus de multis.poſterior de
duobꝫ dr.vnde poſtreme poſterius.ul' poſthume.
et h poſtremitas tatis.et poſtremus qn̄qꝫ accipitᷣ
in ui poſitiui.et cōpatur rior ſimus.vñ poſtre
me us ſime aduibiū.et poſtremo.ad ultimū adu
bium temporis uel ordinis.et ꝓducit ſtre

Poſtridie.i.poſt tres dies.a poſt et tris et die
Poſtulo as laui deriuatᷣ a poſ ?et producit e
co os.et eſt ideꝫ poſtulo qđ poſco.et hinc h poſ
tulator.i.rogator.et inde or in rix h poſtulatrix
tricis.et poſtulañ.i.rogantes.et poſtulaticius cia
cium.qui frequenter poſtulat ul' poſtulatur.Poſ
tulo cōponitur depoſtulo las perpoſtulo las ex
poſtulo las.repoſtulo las.Et eſt actiū cum omni
bus ſuis compoſitis.et corripit ſtu

Potator potatoris in poto potas eſt
Potatricula cule in poto potas eſt
Potens.a poſſum dr h et h et h potenſ tentis
pticipium et nomen.et tunc cōpatur cior ſimus
vnde potenter cius me aduibiū.et h potencia cie
vide in poteſtas.Potens cōponitur impotens.i.
non potens.et cunctipotens omnipotens.vnđ h
omnipotencia.cunctipotencia.impotencia

Potentatus.a potens dr h potentatuſ tus tuj
.i.potencia uel poteſtas dñatoris opus ꝑualiđū

Poteſtas.a poſſum dicitᷣ h ptās tatis.i.qđ qs
pt.et ille qui pt et id ꝑ qđ quis pt.vnđ poteſta
tiuus a vm.i.potens ul' qui uidetur dignuſ ptāte
ꝯ hug.pap uero dicit ptās qꝛ pateat illi qđquid
uelit.Ptās ab eo qđ eſt poſſe nomen accepit.Et
ut dr in gcīſ Si recte dicaſ ſolet eſſe potencia ſani
Dic qꝛ poteſtateꝫ digni da poſſe cui uis.Et ſcias
qꝫ ſicut ſubſtantiuū recipit adiectm̄.ut bonuſ hō
ita h ūbū ſum.ut ſum bonus et ſumus boni.ita
qꝫ nullum aliud ſubſtantiuꝫ eſt ibi neceſſarium
et h in prima et in ſecunda pſona ſed non in ter
cia.vnde pt dici ego poteſtas ſum bonus.ita qꝫ
adiectm̄ reſpiciat ūbuꝫ tantū racōne ſuppoſiti con
ſignati.Sed in tercia pſona male dr.poteſtas eſt
bonus.qꝛ ūbum tercie pſone non habet in ſe ſup
poſitū finitū.Poteſtates eciaꝫ ut dicit gg uocan
tur hij angeli qui h potencius ceteris in ſuo or
dine perceperunt ut eoꝝ dicōni ūtutes adūſe ſub
iecte ſunt quoꝝ poteſtate refrenantᷣ ne corda ho
minū temptare preualeant quantum uolunt

Potio h potacō ul' h poto onis ꝑ ſincopam dr
et eſt potio ideꝫ qđ potacō ul' confectio ex vino
et herbis ul' medicina.qꝛ potatᷣ.et dr a poto tas
taui tatū.et a potio dr potiono nas ul' potionor
potionaris.i.potionem dare.

Potiono potionas in potio eſt
Potior poteris dr a potis nomine.et eſt potiri.
frui.uti.et conſtruitur cū genitō.accuſatō ablō.
ut potior illius rei ul' illam rem ul' illa re.Et in
uenitur ꝯ antiquos ꝯ terciam et quartaꝫ coniuga
cōnem potior potiris ul' poteris.ſed in infinitiuo
ſemp ꝯ quartam inuenitᷣ potiri ſup in itū potitū
deſinit pnl' ꝓđ.Inde potitus ta tū ſicut dicit priſ
apud modernos tamen eſt tantuꝫ quarte cōiuga
cōnis.Item potior eſt cōpatiuū de potiſ ꝯ uocē.
qꝛ ſignificacō mutatᷣ vide in potis pote

Potis ge cōmunis et h pote.i.poſſibil' ul' po
tens.Et cōpatur potior ſimus.ſꝫ h cōpacio ē tan
tū ꝯ uocem.qꝛ ſignificacō mutatᷣ.Potior enim et
potiſſimus.i.melior et optimus.vnđ potiter po
cius et potiſſime aduibiū.et potiſſime qn̄qꝫ poni
tur ꝓ maxime ul' ꝑpue ꝯ hug.pap uero dicit.
Potior melior.ſupior.altior ualentior

Potiſſimus ma mum in potis vide.
Potiſſo.a poto tas dr potiſſo as aui are.i.fre
quenter et pauꝝ bibere.et in eodem ſenſu dicebatᷣ
antiquitus pitiſſo pitiſſas.

Poto as aui are.i.potū dare.vnde ps.Potaue
runt me aceto.et potare.i.bibere.Et nota qꝫ ſup
cius ſincopatᷣ et dr potū tu.et ſepiuſ inueniuntᷣ
ſincopata q̄ integra.vnde et ūbalia et pticipialia
ab eis formata magis inueniuntᷣ ſincopata q̄ in
tegra.vñ h potator ul' potor.et hinc potatorius
ria riū.ul' potorius ria riū.et hec potatrix ul' po
trix.vñ h potatricula le.ul' potricula dimi.et pota
tus ta tum.potus ta tum.et h potatus tus ul' h
potus tus tui.actus ul' paſſio potandi.ul' qđ in
tra calicē datᷣ.Itē a poto tas potito tas frequen
tatiuuꝫ.Poto cōponitur cōpoto tas.i.ſil' potare.
epoto as.i.ualde ul' ex toto potaē.repoto as ite
rum potaē ul' retro.Poto ꝓ dare potū cū ōnibꝫ
ſuis cōpoſitis eſt actm̄.ſꝫ ꝓ bibere eſt neutruꝫ.et
ꝓđ po.vnde ouiđ.Euomit epotaſ dira carībdiſ a
quas.Et ut dicunt quidam.Bibere eſt naturē po
Potomiū mij.eſt nauigiuꝫ Potare uero luxurie

fluuiale tardum et graue qd non niſi remigio ꝑ
gredi pt. hinc eciam traiectus dicitur extentus eſt
Potor potoris in poto potas eſt Venim latus
Potuerunt eſt p̄renti perfecti tpis et modi ſub
iūctiui de poſſuꝫ poteſ vł pt eſſe futuꝫ ſubiuncti
uī cuꝫ potuero ris rit rimus ritis rint. de h vide in
Potus ta tū uł h potus tus. possum potes.
vide in poto tas ſ hug. Et pap eciaꝫ dicit potus
ꝑ potatus p ſincopam participiuꝫ potus ta tū h
Pragma matis gē neu potus potus nomen
Pri. i. cauſa. vn̄ pragmaticus a ū. i. cauſatiuus
uł cauſidicus ſ hug. pap eciaꝫ dicit pragma grece
latine cauſa dr. vn̄ et pragmatica dicuntur negocia
et actoꝝ. cāꝝ. et negocioꝝ. pragmaticus nominatur
Prandeo. a prandiū dr prandeo des prandi. uel
pranſus ſum prandere. i. prandiū ſumere in tercia
hora comedē. Et cōponitur cōprandeo des di et eſt
neutꝝ cū ōnibꝫ ſuis cōpoſitis et facit p̄tentum in
di. facit eciam pranſus. et ſup in ſum. ſm hug. et
ut dicit pap. prandeo eſt neutꝝ. niſi in tercia pſona
prandetur. vnde ps Prandetur olus vide in pranſus.
Prandeum dei. quedam ʒona a prandium dicitur
Prandi eſt pretentum de prandeo prandes
Prandiū. a paro ras deriuatur h patuſ tuſ tui et
hinc h prandiū dij. qſi patū ab a ꝑatu edendi. qꝛ
plura in mane parat̄ ꝙ in ſero ad comedendū. Et
olim ꝓpie dicebantur prandia ōnium militꝫ cibus
ante pugnam quaſi aro patū. ſꝫ nunc dr comeſ
tio in tercia. vnde hoc prandiolum li diminutiuū
Pranſito tas. vide in pranſo ſas. et corripit ſi
Pranſo ſas eſt frequentatiuū de prandeo des. a
quo pranſito tas. aliud frequentatiuum
Pranſorium. a prandeo des dicitur hoc pranſoriū
pranſorij. domus ubi prandetur
Pranſus ſa ſum. accipitur actiue. i. qui prandet et
tunc deſcendit a prandeo des di uł pranſus. Itē ac
cipitur paſſiue pranſus. i. comeſtus conſumptus
et tunc dſndit a paſſiuo iſtius ubi qd inuenitur in
tercia pſona ſcilicet prandetur prandebatur pranſum
eſt uł fuit. Similiter intellige de ōnibꝫ ūbis neu
tris que habent paſſiuū in tercia pſona. ſcilicet qꝛ
coꝝ participia p̄renti temporis pn̄t accipi actiue
et paſſiue. Cū autē accipiuntur actiue ſunt pticipia
neutroꝝ. cū uero paſſiue ſunt pticipia paſſiuoꝝ.
Pranſus cōponitur impranſus non comeſtuſ uł nō
pranſus qui ſcilicet non comedit uł non prandit.
Quidaꝫ tamen dicunt ꝙ huiuſmodi participia in
pma et ſecunda perſona ſignant accōnem in ter
cia autem ſignant accōnem et paſſionem. vide in
Praſis praſin grece dr Pluratus iurata iuratum
vnde latine. vnde praſis dr creta viridis
Praſius. a praſin dr praſius ſia ſiū. i. viridis. et
hic praſius. quidam lapis uiridis.
Pratellum pratelli diminutiuum puum pratū
Pratenſis in pratum vide
Pratū. a patus a ū dr h ptū ti. qꝛ patū qꝛ puū
exigit laborem culture. vnd h pratellū et pratulū
dimi. et h et h pratenſis et h ſe. et h pratū quoddā
caſtruꝫ. qꝛ herba pratenſi abundat uł qꝛ in prato
fuerat conſtructum. vnde h et h pratenſis et h ſe
Prauicors prauicordis in prauus exponitur
Prauus ua uū. i. malus et peruſus. ſed malus
naturaliter. ſꝫ prauus exercicio et uſu. et cōpatur
vnde praue uius me aduībiuꝫ. et h prauitas tatis
et prauo uaſ prauū facere. et cōponitur deprauo
uas. ualde prauare. et eſt actiuuꝫ cū omnibꝫ ſuis

cōpoſitis. et ꝓd hanc ſillabam pra. vnde quidam
Opto placere bonis prauis odioſuſ haberi. Quis
niſi ſit prauus nemo placere pt. Prauus cōponitur
cū cor cordis. et dr h et h et h prauicorſ dis gē ō
nis. ſicut vnicors concorſ ſecors et ſimilia. et dicitur
prauicors. vir prauus corde uł praui cordis eccł.
iij c. Prauicorſ in illis ſcandaliſabitur. uł ſ aliaꝫ lit
teram prauicordis. et corripit ui prauicors
Preambulus. a p̄ambulo las dr p̄ambulus la
lū. i. ante ambulans qd eciā ſubſtantiue pt poni
Prebenda. a p̄beo bes dr h prebenda de. vnd p
bendarius ria riū. qd ptinet ad prebendam. et h
prebendarius qui prebendam dat uł pocius qui
Prebendicula dimi parua prebenda. accipit.
Prebendula le dimi. parua prebenda
Prebeo. a pre et habeo cōponitur prebeo p̄bes
prebui prebitum id eſt dare.
Precabundus in precor eſt
Precapio. ex pre et capio componitur precapio.
pis. i. antecapio in quo ſeniu inuenitur et p̄cipio is
Precarius. a p̄ce dr p̄carius ria riū. i. precabilis
uł precariū. qd p̄ce optinetur quaſi precadiū qꝛ pre
ce auditur. et videtur pocius eſſe ethi ꝙ cōpoſicio
vnde precarie aduībiū. i. precabiliter uł p preces.
et ꝑ eo ſepe inuenitur p̄cario. vnde terenciuſ in eu
nuco. Jam uł precario fac tradas. ſ hug. pap ue
ro dicit. p̄carium eſt cū p̄ce creditor rogatur et p
mittit debitorem in poſſeſſionem fundi ſibi obli
gati demorari et fructus capere dictum quaſi pre
Precator. a precor cadium qꝛ prece auditur.
caris. dr h precator toris et or in rix dr h preca
trix tricis. vnde aug. Adhibe precatores. i. rogato
res. et producit penł cam in nō ꝙ in genitiuo
Precarius ria rium. in precor aris uide.
Precaueo ues precaui. i. ante uł p̄ alijs cauere.
ūbum actiuū. a pre et caueo ues cōponitur. et cor
ca. geneſ vij. precaueuſ in futuꝝ. vide in caueo es
Precedo dis ceſſi ceſſum. i. ante ire ex pre et ce
do dis ceſſi. Et ſcias ꝙ quis dr aliquem precedere
quatuor modis. ſcilicet eternitate. ut deus omnia
Item tempe. ut flos fructū. Itē electione. vt fruc
tus p̄cedit florem. Itē origine. vt ſonus precedit
cantum. vnde dicit aug in li xij confeſſionum qꝛ
Cum uero dicit informe deinde formatuꝫ non eſt
abſurdum ſi modo eſt ydoneus intelligere qd p̄ce
dat. eternitate ſicut deus omnia et in omnibus tē
pore ſicut flos fructum. electione ſicut fructus flo
rem. origine. ſicut ſonus cantū. qꝛ non cantuſ for
matur ut ſonuſ ſit. ſꝫ ſonuſ formatur ut ſit cantus
eſt enim cantus formatus ſonus.
Precello lis preculi uł precellui p̄celſum uł p̄
celſum precellere. i. ſuperare. et componitur ex p̄
Precendo. a pre et candeo des cō et cello lis.
ponitur precendo dis. i. ante uel ualde accendere.
Precento. a p̄cino nis vide in candeo candes
h precentor toris. qui in eccleſia uocē pmittit in
cantu. ſcꝫ principalis cantor. Et debet ſcribi p c. et
non per J. qꝛ formatur a precentu ſupino. ii mu
Precentus. a precentor dr h p̄cen tato in or
tus tus tui. i. dignitas precentoris uł precantus.
Preceps. caput cōponitur cū pre. et dr p̄ceps pre
cipitis omnis generis. qui cadit capite inclinato et
corpe ſequente. et cor pnł geniti. Preceps eciam
dicitur homo ōnia ſine modo et cū piculo faciens.
et facit genitiuus pluralis precipitum.
Preceptor. a p̄cipio pis dr h p̄ceptor toris. et

hic preceptus preceptus preceptui.et h' precepto
[P]receptū.a pcipio pis deriuatur a ū.qd̄ pcipit
Juaē h' pceptū ti.et p pap pcepta sunt q̄ aut quid
faciendū sit aut non faciendū docent.Et scias q
pcepta decalogi sunt decem que in hijs u̇sib3 con
tinenē.Idola sperne dei nō sit tibi nomen inane.
Sabbata sanctifices habeas in honore parentes.No
occisor eris mechus fur testis iniquus.Non alij
nuptam nec rem cupias alienam.Numerus istoꝝ
pceptoꝝ sic accipi pt.pma tria pcepta que scrip
ta fuerūt in pma tabula lapidea ordinant nos ad
deū.Ordinaē autē homo ad deū tripliciter.Vno
modo p meditacōnem cordis ut d3 in ps.vacate
et uidete q ego sum deus.et ad h' dirigit tercium
pceptum scilicet sanctificacō sabbati quo aliqd̄ tē
pus deputatur ad uacanduz diuinis cessando ab
ōnib3 que h' ociū pturbare possunt.Alio modo
p reuerenciam oris qd̄ fit duz laudaē et nomen
eius cū reuerencia teneē.Et q pmo occurrit irre
uerenciā diuini nominis uitare q̄ laudes debitas
deo reddē.Ideo in secundo pcepto ponē nō aſſu
mes nomen dei tui in uanū.Tercio ut in ope fiu
eum debitū exhibeaē qd̄ latria d3.ad cuius actū
pmum pceptum ordinatur similiter p phibicōz
contrarij.[¶]Ad pximū autē hō dupliciter ordina
tur.vno mō ut beneficiū ei impendatur.Luce vj
Quid uultis ut faciant uobis homines et uos ea
dem facite eis qd̄ maxime parentib3 faciendū est
vn̄ in pmo pcepto secunde tabule honor pentū
pcipitur in quo intelligiē omne beneficium pxi
mo exhibendū.honor autem iste non solum at
tendiē in reuerencia sed in administracōne eoꝝ q̄
sunt corpi necessaria.sicut dixi in honoro as.Ali
o modo ut pximo nocumentuz non inferaē.fil
lud thobie iiij.Quod ab alio oderis tibi fieri vid̄
ne alteri tu aliqū̄ feceris.et ad h' ptinent sex pre
cepta que sequuntur que sic ordinanē.Nocumen
tuz namq3 tripliciter pt pximo inferri.pmo q̄tū
ad cor.et sic duo pcepta ultima scilicet non desid̄
rabis uxorem pximi.et non concupisces domuz
pximi tui rc̄ Et phibetur h' uoluntas iniuriandi
illa uoluntate que est cupiditas que ē radix om
nium maloꝝ.Et pmo phibetur cupiditas aliene
rei que est coniuncta quasi idem corpus secum vt
uxor.Secundo uoluntas aliene rei que est non ea
dem caro cū homine s3 extra eū.cū d3 non domū
non agrum q̄tum ad res immobiles.non seruū
non ancillam.non bouem rc̄ q̄tum ad res mobi
les.Item nocumentū pt inferri pximo ore ul' u
bo Et h' phibetur qnto pcepto.Non loqueris cō
tra pximū tuuz falsum testimoniū.timore.ranco
re.amore.munē.Et in h' precepto phibentur.de
tractio.obiurgatio.et omnia huiusmodi.Itez ter
cio inferri pt nocumentū in ope.et hoc tripliciter
In se uel in ppam psonam Et h' phibetur cū d3
Non occides.Vel in suos.Et hoc phibetur Non
mechaberis Magnū enim nocumentū reputat si
bi uir.qū quis accedit ad uxorem suam.q non
bene cū socijs regna uenusq3 manent Vel in sua
Et h' phibetur cuz d3.non furaberis .i.rem alie
nam non usurpabis.usura.rapina.furto.fraude.
uiolencia[¶] Et scias q pecā que cōmittuntur in
pximo sunt pensanda p se.s3m nocumenta que
pximo inferuntur.q ex hoc hn̄t racōnem culpe
Tanto autem est maius nocumentū.q̄to maius
bonū demitur.Cuz autē sit triplex bonū hominis
scil3 bonū anime.et bonū corpis.et bonū exterioꝝ
reꝝ.Bonū anime qd̄ est maximum.non pt alicui
ab alio tolli nisi occasionaliter.puta p malam p
suasionez.que necessitatē non infert.S3 alia duo
bona.scil3 corpis et exterioꝝ.pn̄t ab alio uiolenter
auferri.s3 q bonuz corpis pminet bono exterioꝝ
reꝝ semp g̃uiora sunt pecā quibus infertur nocu
mentuz corpi.q̄ ea quibus infertur nocumentuz
exterioribus rebus Vnd̄ inter cetera pecā que sunt
in pximo.homicidium g̃uius ē.p quod tollitur
pximi uita iam actu exn̄s.Consequenter autem
adulteriū qd̄ est contra debitū ordinem generacō
nis humane p quam est introitus ad uitam.Con
sequenter autez sunt exteriora bona inter que fa
ma peminet diuicijs.eo q ppinquior est spiritu
alib3 bonis.vnde d3 pūbioꝝ xxj.Melius est no
men bonuz q̄ diuicie multe.et ideo detractio s' su
um genus est maius peccatuz q̄ furtū.minus ta
men q̄ homicidiū ul' adulteriū.[¶] Sed pt queri.
an fuit necessariū legem scriptaz et maxime ista
decem precepta tradi.Ad h' dico q necessariuz fu
it ea que naturalis racio dictat que dicunē ad le
gem naturē ptinē ppl'o in preceptū dari.pp̄ter q̄tu
or rōnes.pmo q p contrariam consuetudinem q̄
multi in peccatū pcipitabanē iam apud multos
rō natural' in qua scripta erant obtenebrata erat
Secundo q et si in aliquibus uigebat racō.tamen
amor boni in eis deficiebat.vnde p quandaz coac
tionez legis obligatione ad bonū inducendi erant
Tercio ut ad opa uirtutis non solū natura inclina
ret s3 eciam reuerencia diuini imperij.Quarto ut
magis memorie tenerentur et frequencius in cogi
tacōne uersarenē.Et si dicas scriptura videē esse
inuenta ad succurrend̄ labilitati memorie.s3 alia
pcepta legis que non sunt ita scripta in corde ho
minis sicut iudicialia et cerimonialia facilius po
terant obliuioni tradi ergo ea magis debuerunt
in tabulis lapideis scribi.dico pcepta iudicialia.
et cerimonialia erant mutabilia s3 diuisos status
et condicōnes hominū.s3 pcepta legis nature im
mobiliter pmāsura erant in cuius signū in tabul'
lapideis deus ea scribi uoluit.[¶]Hic nota q aug'
in libro de doctrina xpiana dicit totam magnitu
dinem et amplitudinem diuinoꝝ eloquioꝝ possi
det caritas qua deū pximū q diligimus que radix
est omniuz bonoꝝ.Si ergo non uacat omnes pa
ginas pscrutari omnia inuolucra smonū euoluē
tene caritatem ubi pendent omnia.q pfectio est
et finis omniū.Itez aug' de laude diuinaꝝ scriptu
raꝝ.ille tenet et qd̄ latet et qd̄ patet in diuinis s̄
monibus qui caritatē seruat in morib3.q mth' xxij.
In hijs duobus mandatis scil3 in dilectione dei et
pximi tota lex pendet et pphete.Fulgencius eci
am dicit in smone stephi.Caritas omniū fons ē
et origo bonoꝝ munimen egregium uia que ducit
ad celum.in qua qui ambulat nec errare potest
nec timere.Ipa dirigit.ipa ptegit.ipa pducit.vi
de in curiosus Et si dicas si diuina eloquia omnia
in caritate continenē.videē ergo q plixitas sacre
scripture sit supflua.Respondeo q continenē om
nia diuina eloquia in pcepto caritatis sicut in ra
dice.s3 oportuit p ramos distingui.Et scias q cō
suetudo non pt tollere ius naturale siue diuinum
.i.precepta predicta.sicut dixi in consuetudo
[P]receptus in preceptor est
rces.a pcor caris d3 h' prex pcis.hec pces.s3

nūis ſingularis non eſt in uſu. et corripit p̄ viā in
Precidaneus a ū .i. raptus ad p̄ciden ↄ̄ achilles
dum. Et dicitur a predo predis
Precido dis p̄aſi p̄ciſum p̄cidere .i. ante cedē. Et
cōponitur a pre et cedo dis cecidi. et ꝓd̄ ci ubiqꝫ
Jtē p̄cido dis p̄cidi p̄cidē ſup̄ caret .i. ante cadere
ul' in anteriorem ptem. et cor̄ ci ubiqꝫ. et tunc cō
ponitur a pre et cado cadis cecidi.
Preconiū. p̄dictio alicuius rei ul' laus anc̄edens
Precano nis p̄cinui p̄centum .i. ualde canere ul'
ante. et cor̄ ci. et cōponitur a pre et cano canis
Precior. a p̄cium d̄r precior aris deponens .i.
eſtimaē. Et cōponitur apprecior aris. depcior aris
Et eſt p̄cior deponens cum ſuis compoſitis. Anti
qui tamen dicebant precio precias in actiuo genē
Precioſus. a preciū deriuaē p̄cioſus a ū multū
preciū ualens. vnde precioſi lapides dicti ſunt qꝛ
care ualent ſiue ut a uilibus diſcerni poſſint ſiue
qꝛ rari ſunt. omne enim qd̄ rarū eſt magnū et pre
cioſum uocaē ſicut in primo regū d̄r ſmo domi
ni erat p̄cioſus .i. rarus. Precioſus cōpatur ſior ſi
mus. vn̄ p̄cioſe ſius ſime adūbiū. et h̄ p̄cioſitas
Precipiciū precipicij. prerupta foſſa ul' rupes. et
Precipio. a pre et capio pis ↄ̄ dicitur a preceps
cōponitur p̄cipio p̄cipis cepi ceptū .i. preceptū da
re. Jtem inueniē precapio pis ſimiliter ex pre et
capio. et retinet a et eſt precapere ante capere. Jn
quo ſenſu inueniē et p̄cipio pis. et cor̄ ci ul' ca
Precipito tas taui tare ūbum actiuū .i. precipi
tem aliquem abruē. et d̄r a preceps tis. et cor̄ pi
Precipuus. maximus. p̄mus. ſingularis. ſenior.
ſm̄ pap. Jnde precipue aduerbium
Preciſio. a preciſus ſi addita o fit h̄ p̄ciſio onis
quaſi anteceſſio. Jtem preciſio eſt quidam color
vide in quarta pte in tractatu de coloribꝫ retho.
Precium. a prex precis d̄r h̄ precium cij qꝛ cum
pce ſolet dari. ul' p̄ciū cōponitur a pre et do das
ul' uicis quaſi p̄datū ul' quaſi preuicium. qꝛ prius
datur ut ꝓ eius uice qd̄ petitur habeaē. vnde h̄
preciolum precioli diminutiuum
Preclinus inclitus. ualde glorioſus. Nam grece de
os gloria ſ̄ pap. hug' uero dicit a preduo is d̄r h̄
et h̄ prediuis is .i. celticus nobilis ualde fulgens. Et
Precluo is in duo duis exponiē ↄ̄ producit di
Preco. a precino is d̄r h̄ preco conis qui quodā
preconatu aliquid annunciat. vl' preco eciam dici
tur mercator qui quodam preconatu inuitat ad
merces ſuas emendas. vnde h̄ preconatus tus tui
Precocia. a precoquo quis ↄ̄ talis annunciacio
deriuaē h̄ precocia cie genus vini vel uuaꝝ. quaſi
precoqua. qꝛ ante alias ſole coquitur et ciciꝰ ad
maturitatem uenit. et eadem d̄r precoqua coque
et h̄ p̄cox p̄cocis. ſ̄ a grecis d̄r lageos qꝛ uelociꝰ
currat ad maturitatem. ut lepus. Et pt̄ declinari
mobiliter p̄coquus qua quum. ſ̄ hug. pap' uo di
cit p̄cocis genus uuaꝝ dicte precoque quia ante
Preconatus in preco eſt ↄ̄ alias matureſcant
Preconiū. a p̄co d̄r h̄ preconiū nij. et h̄ p̄cona
tus tus annunciacō preconis. Jtem p̄coniū diciē
laus ul' annunciacō laudis. poniē eciā qn̄qꝫ ſim
pliciter ꝓ annunciacōne. ſ̄ ꝓprie in bono
Precontrecto precontrectas in tracto tractas eſt
Precoquus quia quū in p̄cocia ē et cor̄ co.
Precor caris catuſſum p̄cari .i. rogare. vnde pre
catoriꝰ ria riū. et h̄ et h̄ p̄cabilis et h̄ le. et h̄ p̄ca
bundus da dum ſimilis p̄canti qꝛ ad p̄candum a
bilis. Precor cōponitur depcor caris. imprecor ca
ris. Et eſt precor deponens cū omnibꝫ ſuis cōpo
Precordia. p̄ cōponitur cū cor. et ↄ̄ ſitiſ et cor̄ p̄
d̄r precordiū dij quoddā inteſtinū. qꝛ preſit cor
di. Vn̄ h̄ et h̄ p̄cordialis et h̄ le. quod qn̄ ponitē
ꝓ intimo ſecreto qꝫ et familiari ſm̄ hug. Jſidor̄
uero dicit. precordia ſunt loca cordi uicina quibꝫ
ſenſus p̄cipitur dicta qꝛ ibi ſit principium cordis
Precox precocis in p̄cocia eſt ↄ̄ et cogitacōnis
Precurro ris. ex p̄ et curro et pteritū geminat.
Preda de. ē de uici ↄ̄ p̄curro p̄cucurri p̄curſum
nis et confederatis rapina de hoſtibus. uel p̄da de
tota patria. rapina de pte. Jtē preda ex hoſte eſt.
lucrū ex negociacione. cōpendiū ꝓpe ex pondere.
Predanus na nū. de predio exn̄s Et d̄r a predio
vnde amb'. Jnter cōuiuia p̄danas epulas ructante
Predeſtino nas naui nare. a pre et deſtino nas.
Et eſt p̄deſtinare. ante uel ab eterno deſtinare. pre
uidere. p̄ſcire. Sed p̄ſciuntur boni et mali. p̄deſti
nantur tm̄ boni ſ̄ hug Et cor̄ ſti ¶ Hic nota qꝛ
p̄deſtinacō eſt ꝑparacō gracie in pn̄ti. et glorie in
futuro Sed conſueuit queri. an hij qui apud deū
magni ſunt meriti. obtinere aliqū poſſint eciam q̄
non ſunt p̄deſtinata Ad h̄ rn̄t greg' in p̄mo dial'
Obtineri nequaqꝫ pn̄t que nō fuerunt p̄deſtinata
ut p̄cibus obtineantur. Nam ipa qꝫ phennis reg
ni predeſtinacō ita ē ab omipotenti deo diſpoſita
ut ad h̄ electi ex labore pueniant quatinus po ſtu
lando mereantur accipe qd̄ eis omps deus ante ſe
cula diſpoſuit donare ¶ Jtē ſcias qꝛ nūs p̄deſtina
tox certus ē a deo. ſ̄ incertus ē a nob̄ Nec tamē
iſta certitudo neceſſitatem ſaluandis imponit. Et
ut dicit boecius Quis cauſam tante diſpoſicōnis
ignores tamen qm̄ bonus mūdum rcōr temperat
recte fieri cuncta ne dubites. Quidquid etenim ci
tra ſpem uideas gen rebus quidā rectus ordo eſt
Opinionj uero tue pūa confuſio. vide eciā in p̄
ſcio et in ſcribo et in cantas.
Prediatus. a prediū d̄r h̄ p̄diatus ti. deuſ predi
Predico cas. cōponitur ex ↄ̄ hꝫ aturnus ut dn̄t
pre et dico cas. et eſt predicaē admonē ul' annun
ciare bona. vt ego p̄dico qſi pre .i. ſup alia bona
enuncio. vnd̄ tranſſumptū eſt h̄ uocabulū in lo
ca. vnde cū d̄r genus predicaē de ſpecie. Sp̄es pre
dicaē de ſuo indiuiduo .i. enunciaē ul' inheret. et
hinc uerbalia. et corripit di.
Prediolum predioli diminutiuū. puū predium
Preditus ta tū .i. p̄ alijs datus ul' p̄ alijs ditatus
Et d̄r a praes praedis. vl' preditus d̄r a predo dis
qd̄ eſt pre alijs dare. et eſt p̄ditus ſ̄ pap ſublima
tus. ornatus. darus. p̄clarus. ante poſitus Et cor̄
di. vn̄ theodulus. Preditus ingenio decorauit me
Prediū. a preda de d̄r h̄ p̄dium ↄ̄ hia templo.
dij .i. poſſeſſio. uilla ager. Sꝫ ꝓpe allodiū. Et d̄r p̄
dium a preda. qꝛ antiqui agros quos bello cepe
rant prede nomine uocabant. vl' prediū d̄r qꝛ ex
omnibus ptibus patriſfamilias puidetur .i. appet
vn̄ d̄r p̄dium qſi puidium. uel p̄dium d̄r quaſi p̄
alijs ditans. a pre et dis ditis qd̄ eſt diues. ſ̄ po
cius eſt ethimologia qꝫ compoſicio.
Predo dis predidi. preditū predere .i. p̄ alijs daē
ſcilicet honorare. prerogare. ꝑponere. ornare. et cō
Predo donis mas ge .i. ↄ̄ poniē a pre et do das
raptor a preda. Et ut dicit pap p̄do et predus d̄r
Predor p̄daris da ↄ̄ qui predam habet ul' ſcit
tus d̄r a p̄da. et eſt predari p̄das facere diſſipare

vnde h̄ p̄dator toris.et p̄datorius ria rium.et pre
dabundus a vm.abilis ad p̄dandum.ul' similis.
p̄danti.et h̄ et h̄ p̄dabilis et h̄ le.et p̄datus ta tū
qd̄ accipit̄ in passiua significacōne s̄m q antiqui
dicebant.p̄do das.Et cōponit̄ imp̄datus ta tum.
Predor cōponitur.cōpredor aris.dep̄dor aris.Et
est deponens cū suis cōpositis omnibus.Et con
struit̄ cū accusatiuo.et ꝓd̄ pre.vnde orac in epy.
Singula de nobis anni predantur euntes
refatio.a prefatus ta tū p̄fati addita o h̄ pre
fatio onis.et accipit t sonū de c.et est p̄fatio s̄m
hug ꝓlogus p̄locucio.vnd̄ in missa dr̄ p̄fatio q
premit̄ ante sacramentū corpis et sanguinis xp̄i
pap̄ uero dicit prefatio prelocucō librorꝫ que ante
omnem narracōnez fit ad instruendas audiencium
aures ad qd̄ optauit dcā prefatio q̄ p̄ma locucō
refatiuncula le dimi pua prefatio
refatus ta tū.ante locutus.a prefor prefaris.
quod est loqui.et producit fa
refectura prefecture in prefectus est
fectus.a preficio cis h̄ prefectus ti.i.alijs p̄po
situs dignitatē designat.vn̄ h̄ prefectura re.eius
dignitas.et prefectorius ria riū qd̄ ad p̄fectū pti
net.et est idem prefectus quod pretor.
refica ce.cōnis ge.i.sacerdos qui incipiebat cā
tum et preerat plangentibus Et dr̄ a preficio cis.
reficio cis feci fectū.i.p̄pono.vnde ubalia Et
corripit fi Et componitur a pre et facio facis.
refoco cas caui care.p̄stingere.strangulare.q̄si
fauces ab anteriori pte cape et stingere Et ē ubū
actm̄ Et componitur a pre et faux cis.et ꝓd̄ fo.
Vnde ouid in ibim.Prefocent anime noxia mel
la uiam.vide in suffoco cas.
reforibus id est ante hostium s̄m pap
regno nas naui nare.i.grauidare.vnde preg
nans tis pticipiū Inuenit̄ p̄gnans ꝓ grauida.sed
p̄gnans ē que concipit.Grauida quā utero graue
do proximo ptui ostendit.Et componit̄ impreg
no nas.Et est actiuum cum suis compositis.
regredior deris p̄gressus sum.p̄gredi.i.prece
dere preire.quod et p̄gdior pregderis inuenit̄ Et
componitur a pre et gradior graderis utrum ꝫ
rehendo dis ē ūbum simplex.et ē eiusdēz sig
nificacōnis cū prendo dis.ſ; habet plus eh.Et fa
cit preteritū sine geminacōne sic p̄ndo p̄ndi.et su
pinū prensum.Et componit̄ apphendo dis.comp
hendo dis.deprehendo is.reprehendo dis.Et ē ac
tiuū prehendo cū omnibus suis compositis Et fac
reiudiciū a   p̄teritū in di et sup in sum
p̄iudico cas dr̄ h̄ p̄iudiciū cij.et est p̄iudiciū.cau
se impedimentū.quasi sup alia iudicium.i.damp
nacō aliorꝫ.vn̄ s̄uius in cōmento sup uirgil.quod
fit contra naturam.non affert preiudicium gnalitati
Item p̄iudiciū.i.precedens iudiciū vnde in p̄ma ad
thy c v.nichil facias sine p̄iudicō.i.sine p̄cedenti
reiudico cas caui.ex pre et iudico   iudicio.
cas componit̄ Et est p̄iudicare pre alijs iudicare
.i.iudicium aliorꝫ deprimere et dampnare q̄ sup iu
reliares dies sunt quibus   dicare.et ē actm̄
fas est hostem bello lacessere.sicut in libro regū
legit̄ tempe quo reges solent ad bella procedere.
relibo bas baui batū.a p̄ et libo bas.et est p̄
libare p̄contingere.p̄gustare.ul' ante sacrificare.le
uiter tangere.parum gustare.Et producit li.
relido dis ex pre et ledo dis.i.ante ledē.Et ꝓ
ducit li.et facit preteritum p̄lisi.p̄lisum supinum

religo gis p̄legi ex p̄ et lego is.Et corripit li.
reliolum li diminutiuum paruum prelium.
relium.a p̄mo is dr̄ h̄ preliū lij.quasi ab im
p̄mendo hostes.ul' componit̄ a pre et lite.q p̄li
um pprie p̄mus congressus dr̄.ul' preliū ipse cō
flictus.bellum ipsa guerra.Vnde dicitur ē romani
sepe uicti sunt in p̄lio ſ; nunq̄ in bello.quia sepe
in congressibus vincebant̄ ul' in ipsis conflictibꝫ
sed nunq̄ in fine ul' in guerra.uel preliū compo
nit̄ a pre et luendo.vnde h̄ p̄liolū li dimi.et pre
lior aris atus ari.i.bellare.p̄lium cōmittere.uide
reludiū dij dr̄ prius ludus ante   in bellum
maiorem fcūs.et dicitur a p̄ludo dis.
reludo dis.ex pre et ludo dis componit̄ prelu
do dis si sum.Et est p̄ludē ante ludē.ppe an̄ ma
iorem ludū ludulum exercere.Vnde stacius achil
leidos.Tibi preludit magnus achilles.
relū.a p̄mo mis dr̄ h̄ prelū li.trabs qua uua
calcatur.quasi pressorium lacus.et ē ethymolog
ul' componit̄ a pre et longum.q p̄ alijs ē ualde
longum.Vnde in ꝓlogo sup ꝓūbia dicit Jero.ſ;
statim de prelo purissime cōmendata teste suum
saporem seruauerint.uide in pressorium.
relustris.a p̄lustro tras quod ē pre alijs lus
trare dr̄ h̄ et h̄ p̄lustris et h̄ stre.i.preclarus.no
bil' altus.q̄ p̄ omnibꝫ lustrat̄ et ambit̄ et ꝓd̄ lu
remineo es nui a pre et maneo componit̄.et
ē p̄minere supmanere.p̄ualere.prestare precellē.
Vnde preminens tis generis omnis.Et compat̄
tior simus.vnde h̄ p̄minentia tie.Et corripit mi.
remiū.a premo mis dr̄ h̄ p̄miū mij.q p pre
mium solent premē alios.ul' componit̄ a pre et
emo.q p̄ alijs emerim.ul' dr̄ a pre et muniū.q̄si
ꝓ munē.i.pro officio datum.Q autem dicit̄ pre
mium quasi pre alijs meum.ethymologia est
remo mis pressi pressum premē.i.stringē ul'
deprimē ul' flectere.vnde pressim aduerbium.i.stric
tim.Premo componit̄ apprimo mis.compmo is
opprimo mis.repmo mis.supprimo mis.et est p̄
mo actiuū cū omnibus suis compositis.Et corrip
hanc sillām pre.quā composita mutant in pri.et
faciūt p̄teritū in si.et sup in sum.Vnde prudenci
us.Mag̃ cadūt inflata crepant.tumefacta p̄mūt̄
rendidi prendidisti in prendo uide.
rendo dis facit pprie p̄teritū prendi.o in J cō
uersa.et sup p̄nsum.Vnde luc.Quod prenderat he
sit.Inuenit̄ tamen in diuina pagina in euangeli
o iohannis.c xxj.Nichil prendiderunt.Item affer
te de piscibus quos prendidistis nunc.ſ; hoc non
ē regulare.Nam nullum ūbum tercie coniug.hꝫ
finalem geminacōnem in p̄terito nisi sit compo
sitū a do das.Prendo autē non ē compositū a do
dmo simplex.Prendo componit̄ app̄ndo dis.com
prendo dis.reprendo dis.Orac in primo epi.Non
tua laudabis studia aut aliena reprendes.Et est
actiuum prendo cū omnibus suis compositis.Et
facit p̄teritū in di.et supinū in sum.s̄m hug.Et
istud tenent g̃mmatici cōmuniter.Quidam tam̄
dicunt q prendo dis componit̄ a do as.et sic fa
renomen.a pre et no   cit prendidi prenditū
men componit̄ h̄ prenomen inis.i.nomen quod
imponit̄ causa dn̄tie.ul' causa amicicie.et dr̄ pre
nomen.quia p̄ponit̄ pprio nomini.vnd̄ prenomi
no nas prenomine uocare.ul' p̄nomen imponere
repedio dis diui dire p̄peditū.i.impedire uel
deturpare.deuastare quasi pre.i.an̄ pedicā ponē.

et componit̃ ꝑpedio a pre et pedica ce.et corr̃ pe

Prepes.a ꝑpeto tis qð eſt p̄ alijs petẽ dinaciur h̄ et h̄ ꝑpes tis Prepetes dr̄ quedam aues.auiū enī quedam dr̄ oſcines.que ore et cantu augu rium faciunt.ut coruus.cornix.et picus Quedam dr̄ alites.que futura uolatu oñdẽ uidentur.ut aquila.accipiter.que ſi aduerſe ſunt.inhibe dr̄ qr inhibeant.i.uetent.ſi ꝓſpere ꝑpetes Et dicuntur ꝑpetes qr p̄ alijs petuntur ad auguria.uel ꝑpetes qr oīs aues p̄.i.p̄ora petunt uolantes Et ſm h̄ quelibꝫ auis pt dici ꝑpes Itē ꝑpes dicitur uelox qr petat anteriora.Sed ꝓpe id dr ꝑpes.qr p̄ pedi bus hꝫ alteram uelocitatem ut auis que pre pedi bus habet alaꝝ uelocitatem Et tunc componit̃ a pre.et pes pedis.Et corripit pnl gn̄ ꝑpes ꝑpetis

Prepolleo.a p̄ et polleo componit̃ ꝑpolleo les llui lere.i.ualde pollere.et p̄fulgere.p̄ſtare.excel ere precellere.Et eſt neutꝝ.Et caret ſupinis.

Prepos ꝑpotis.ge cōmunis.ualde uel pre alijs potens.A pre et pos potis Et corr̃ pnl genitiui.

Prepoſitō.a ꝑpono nis.dr prepoſitus ta tum p̄ poſiti addita o fit prepoſitō.i.ante poſitō.vnd̄ p̄ poſitio dr quedam ps oꝛōnis que alijs ptibus p̄ appoſitionem uel compoſitōnem ꝑponitur.vide in tercia parte in tractatu de prepoſitione ꝫ.

Prepoſitura prepoſiture.vide in prepoſitus.

Prepoſitus.a ꝑpono nis dr h̄ ꝑpoſitor toris.et h̄ prepoſitus ti.ꝓpe in eccleſia.ſꝫ prtꝰ in ciuitate vnde h̄ p̄poſitura re.eius dignitas Itē a ꝑpono nis.prepoſitus ta tum.idest ante poſitus.

Preproperus ra rum.in ꝓperus uide.

Preputium cij.dr anterior ps pellis priapi que preputatur et p̄ſciditur iudeis.vnde preputiatus ta tū dr hn̄s preputiū p̄ſciſum.ſicut iudei dicūt̃ preputiati.Vnde preputio as preputiū facere.pel lem illam reſecare.et dr preputiū a preputo as. quod ē p̄cidere.Preputiū eciā quandoqꝫ dicit̃ ipe papus.vnde preputiatus dr magnū habens pre putiū.Et preputio cias preputiū dare alicui et p̄ putio pungere.Item preputiū aliquando ponitur p̄ impreputiato.qui habet preputiū non putatū ſicut ſunt gentiles et omnes alij a iudeis.qui ꝓp h̄ a iudeis immūdi reputant̃.Item preputia di cūtur p̄mi fructus.qr immūdi dicebant̃.ſicut im preputiati.Vnde p̄ceptum fuit filijs iſrl̄ le.u.xix Cum intrarent terram ꝓmiſſionis ut auferrent p̄ putia arborum quas plantarent.

Preruptus ta tū dr ante ruptus.ul' ab anterio ri pte ruptus.a p̄rumpo pis p̄rupi p̄ruptū.Item p̄ruptus dr in alto poſitus.p̄ceps excelſus.et dr p̄ruptus quaſi p̄raptus.qr p̄ alijs in altum rapit̃ Et ſcias qr rumpo facit ruptū.Vnde diruptus.p̄ ruptus per p.et ſic penul' pōne prod.ſꝫ ruo facit rui rutū ſine p.vnde erutū dirutum.pnl correpta

Pres a p̄dium dr h̄ pres p̄dis.i.diues.et ꝓpri e multa hꝫ p̄dia.et preſ dr medius ul' mediator.et pres.i.fideiuſſor ul' obſes.vnde p cōpōnem com p̄des dr̄ ſimul fideiuſſores ul' obſides.et ſunt iſ te ſignificacōnes tracte a p̄ma.diuites enī ſolēt eſſe mediatores inter aliquos.et ſolent eſſe fide iuſſores et obſides.Qꝛ autē dr pres quaſi p̄ alijs diues.et p̄ alijs ditans ethymologia ē Et ſcrib̄i tur p ae dyptongum.Vnde dicit ps.In aes dyp tongum vnū maſculinū repitur praes praedis.

Preſagium.a pre et ſagio gis componit̃ preſa gio gis.i.diuinare ul' preominare.vnd preſagus ga gum p̄ſcius futuroꝝ.et h̄ preſagiū gij.i.diui nacō.futuroꝝ p̄ſcientia.ul' annūciatio.Et a preſa gus ga gum dr p̄ſago as.Et a preſagium p̄ſagi

Preſagus ga gum in p̄ſagio is gre.Et prod ſa ſagium uide.Et producit ſa.

Preſt iter a prebeo et iter componit̃ h̄ p̄ſbiter teri et dr preſbiter quaſi prebens iter.et ſm hoc preſbiter ē nomen latinum.ul' preſbiten greci uo cant etatem ſenioris.vnde dicūs ē preſbiter grece quod latine ſenior interpratur.Non modo ꝓpter etatem ſiue ſenectutem.ſꝫ ꝓpter honorem et dig nitatē quā accepit preſbiter uocatur.ul' ideo.qui a illo utit̃ officio.et ſi non etate tamen ſenſu et diſcrecōne ſenior debet eſſe.Ideo autem preſbiteri ſacerdotes uocant̃.qr ſacꝝ dant.ſicut epi.qui licꝫ ſint ſacerdotes tamen pontificatus apicē non hn̄t qr nec criſmate frontē ſignant.nec paclitū ſpiritū dant.quod ſolis debet̃ epis.Vnde et apud uetēs idem epiſcopi et preſbiteri fuerūt.qr illud no men ē dignitatis etatiſ et officij.Et a p̄ſbiter h̄ pre bi terculus li.et h̄ preſbitellus li.et h̄ p̄ſbitera re.ul' p̄ſbiteriſſa.i.uxor p̄ſbiti.ul' ſacerdotiſſa.et h̄ p̄ſ biteratus tus tui.et h̄ pre biteriū rij.i.officium. ul' dignitas ul' ordo preſbiteri.¶ Ad preſbiterum autē ptinet ſa[c]ramentū corpis et ſanguinis domini in altari dei conficere.orōnes dicere.et dona dei benedicere.Qui cū ordinat̃ inungunt̃ ei manus ut intelligat ſe accepiſſe grām conſecrandi.et ca ritatis opera debere ad oīs extendere.accipit et ſtolam que tenꝫ utrumqꝫ latus.qr debet eſſe mu nitus armis iuſticie contra adūa et proſpera.Ac cipit enī et calicem cū vino et patenā cum hoſ tijs.ut p hoc ſciat ſe accipiſſe placabiles deo hoſ tias offerendi.Hic ordo a filijs aaron ſumpſit in iciū.Sūmos enī pontifices et minores ſacerdotes inſtituit deus p moyſen.qui ex p̄cepto dei aarō in ſummū pontificē filios unxit uō in minores ſacerdotes.uide in miſſa et in ordo et in ſacerdos.

¶ Hic pt queri.An idem opus magis ſit laudabi le facere ſeculari q̄ preſbitero religioſo.Ad h̄ dn̄t theologi qr triplici racōne idem opus facere cum uoto ſicut faciūt religioſi melius et magis meri toriū eſt q̄ facere ſine uoto ſicut faciūt ſeculares Primo qr uouere ē opus latrie que ē p̄apua uir tus inter ūtutes morales.nobilioris autē ūtutis eſt opus melius et magiſ meritoriū.Secundo qr il le q̄ uouet aliquid et facit plus ſe deo ſubijcit q̄ ille qui ſolū facit ſubijcit enī ſe deo non ſolū q̄ tū ad actum.ſꝫ etiam quantū ad ptātem.quia de cetero non pt aliud facere.ſicut plus daret homi ni qui daret ei arborem cū fructibus q̄ qui daret ei fructū tantū.Et ut dicit anſhelmus in lib̄ de ſi militudinibꝫ.Et iū ē qr eē ꝓmittentibꝫ grē agūt̃ .Tercio qr īmobiliter uolūtas firmat̃ p uotū in bonū.facē autē aliquid ex uolūtate firmata ī bo no ptinet ad pfcōnem ūtutiſ ut patet p p̄hm̄ in ij.ethicoꝝ.Sicut eciā peccare mente obſtinata ag ḡuat peccatū.et dr peccatū in ſpm̄ ſanctū.uide ī hoc in uotū.Itē pt queri an preſbiter religioſus ſiue religioſus ſimpliciter eodem genē peccati gra uius peccet q̄ ſecularis ad hoc dicūt doctores q̄ pctm̄ quod a religioſis cōmittitur pt eſſe grauius pctō ſecularium eiuſdem ſpeciei tripliciter.Vno mō ſi ſit contra uotum religionis ut ſi religioſus fornicet̃ ul' furetur qr fornicando fac̄ contra uotū continentie.et furando contra uotuꝫ paupertatis

et non ſolū cont̄ preceptū diuine legis. Secūdo ſi
ex contemptu peccat. qꝛ ex hoc uidet̄ magis eſſe
ingratus diuinis beneficijs. quibus ē ſublimatus
ad ſtatū pfcōnis. ſicut ait aplūs ad hebreos x c
ꝙ fidelis ꝗuiora meret̄ ſupplicia ex h̄ ꝙ peccan
do filiū dei conculcat p contemptū. Vnde et dn̄s
conqueritur p Jere xj c. Quid ē ꝙ dilcūs meus in
domo mea fecit ſcelera multa. Tales eniʒ efficiun
tur peſſimi et maxime incorrigibiles. Vnde dicit
aug ad vincentiū donatiſtam. Ex quo dn̄o ſeruire
cepi quō difficile exptus ſum meliores ꝙ qui in
monaſterijs pfecerunt. Ita deteriores non ſuʒ ex
ptus. ꝙ qui in monaſterijs defecerunt. Hinc ar
bitror dcm̄ in apoc. iuſtus iuſtificet̄ adhuc et q̄ ī
ſordibus ē ſordeſcat adhuc. De quo eciā uidetur
dictuʒ illud Jere xxiiij. Vidi ficus bonas. bonas
ualde. et malas malas ualde. que comedi n̄ pn̄t.
eo ꝙ ſint male. Tercō peccatū religioſi p̄t eſſe ḡ
uius ꝓpter ſcandalū. qꝛ ad uitam eius plures re
ſpiciūt. Vnde dr̄ Jere xxiij. In ꝓphetis iherlm ui
di ſimilitudine adulterij. et iter mendacij et forni
cauerunt manus peſſimorum ut non conuerteret̄ v
nuſquiſqʒ a malicia ſua. Si uero religioſus non
ex contemptu. ſʒ infirmitate uł ignorantia aliqd
pecm̄ quod non eſt contra uotū ſue religionis cō
mittit abſqʒ ſcandalo puta in occulto. leuius pec
cat in eodem genē peccati ꝙ̈ ſecularis. qꝛ peccatū
eius ſi ſit leue quaſi abſorbet̄ ex multis bonis o
pibus que facit. et ſi ſit mortale facilius ab eo re
ſurgit. pmo ꝓpter intencōnem quaʒ habet erectaʒ
ad deū. ꝙ ſi ad horaʒ interrumpat̄ de facili repa
tur. Vnde ſup illū ps. Cum ceciderit non collidet̄
dicit origenes. Iniuſtus ſi peccauerit non penitet
et pecm̄ ſuū emendare neſcit. Juſtus autē ſcit em̄
dare ſcit corrigere. ſicut ille qui dixerat neſcio ho
minem. paulopoſt cū reſpcūs fuiſſet a dn̄o. flere
cepit amariſſime. et ille qui de tecto mulierem ui
derat et concupierat eam. dicere uoluit. Peccaui.
et malū coram te feci. Juuat̄ eciam a ſocijs ad re
ſurgendū. ſʒ illud eccleſ iiij. Si vnus ceciderit ab a
lio fulcietur. ue ſoli quia ſi ceciderit nō habʒ ſub
leuantem ſe. uide in ordo et in ſacerdos.

Preſcientia in preſcio uide.

Preſcindo dis p̄ſcidi p̄ſciſſum p̄ſcindere. i. ante
uł pre alijs ſcindere. Et corr penł p̄tenti. qꝛ ſcidi
habet pmam breuem. Vnde ouid meta. Nam celo
terras. et terras abſcidit vndas. Inuenit̄ eciaʒ ab
ſcido is di media prod. et tūc componit̄ ab abs
et cedo dis. Vnde ouid meta xij. Abſcidit iugulo
pectus humerū qʒ ſiniſtrū. Et componit̄ p̄ſcindo a

Preſcio is iui ire itum ꝓ p et ſcindo dis di ſum
. i. ante ſcire. vnde p̄ſcius a vm. Et conſtruitur tā
cū genitō ꝙ cū accuſatō ut p̄ſcius huius rei et p̄ſci
us hanc rem. Item a p̄ſcio preſcitus ta tū. et pre
ſciens tis generis omnis. vnde p̄ſcientia. Hic nota
ꝙ ſapientia uł ſcientia cū ſit vna et ſimplex tam̄
ꝓpter uarios ſtatus rerum et diuſos effcūs. et plura
diuſa ſortit̄ nomina. dr̄ eniʒ non tantū ſcientia ſʒ
et p̄ſcientia. uł p̄uidentia diſpō p̄deſtinacō et ꝓui
dentia. et ē p̄ſcientia ſiue p̄uidentia de futuris tm̄
ſʒ de omnibus de bonis ſciʒ et de mał. Diſpō uo
de faciendis. Predeſtinacō de hominibus ſaluādis
et de bonis quibus et h̄ liberant̄. et in futuro co
ronabunt̄. Predeſtinauit enim deus ab eterno ho
mines ad bona eligendo. et p̄deſtinauit eis bona
eterna p̄parando. Prouidentia autē gubernandorū q̄

utiqʒ eodem mō uidet̄ accipi quo diſpō. Interduʒ
tamen ꝓuidentia accipit̄ ꝓ preſcientia. Sapienti
a uero uł ſcientia de omnibus ē ſciłʒ de bonis et
malis. et de pn̄tibus p̄teritis et futuris. et nō tm̄
de temporalibus. ſʒ eciā de eternis. Sed querit greg
in xx li moral. quō deus zelans eſt qui in cuſtodi
enda caſtitate nrā nullo mentis cruciatu tangit̄.
Quō iraſcitur qui in ulciſcendis uicijs noſtris uł
la pturbacōne animi cōmouet̄. Quō eſt penitēs
quia id quod ſimul fecerit feciſſe ſe nequaꝙ̄ dolet
Quomō habet miſericordiā qui cor miſerum nunꝙ̄
habet. Quō eſt p̄ſcius cum nulla niſi que futura
ſunt p̄ſciantur. Et ſcias. qꝛ deo futurum nichil ē an
cuius oculos preſcita uł p̄terita nulla ſunt pn̄tia
non tranſeunt. futura non ueniūt. quippe qui om
ne quod nobis fuit et erit in eius proſpcū p̄ſto ē
et omne quod pn̄s eſt ſciri p̄t potius ꝙ̈ preſciri.
Et deus dr̄ zelans. dicit̄ iratus. Dicitur penitens.
dr̄ miſericors. dr̄ p̄ſcius. ut qꝛ caſtitatē anime vni
uſcuiuſqʒ cuſtodit humano mō zelans uocet̄ ꝙ̈uis
mentis cruciatus non tangatur Et qꝛ culpas pcu
tit dr̄ iraſci. ꝙ̈uis nulla animi pturbacōne moue
atur Et qꝛ ipē inmutabił id qd uoluerit mutat.
penitere dr̄ ꝙ̈uis rem mutet conſiliū non mutat
Et cū miſerie nrē ſubuenit et cor miſerum numꝙ̄ hʒ
Et qꝛ ea que nobis futura ſunt uidet. que tamen
ipſi p̄ſto ſunt. p̄ſcius dr̄. ꝙ̈uis nequaꝙ̄ futurum pre
uideat qd pn̄s uidet ſtam et quecūqʒ ſunt in eter
nitate eius. ideo uidentur qꝛ ſunt. dum ergo ad
uba mutabilitatis nrē deſcendit̄. ex eis qbuſdaʒ
gradibus factis aſcendat qui p̄t ad incōmutabili
tatē dei. ut uideat ſine zelo zelantem. ſine ira iraſ
centem. ſine dolore et pn̄ia penitenteʒ. et ſine mi
ſeria miſericordem. ſine p̄uiſionibus p̄ſcientem. In
illo enim nec p̄terita nec futura inueniri queunt.
ſʒ cūcta mutabilia immutabiliter durant. Et que
in ſe ipſis ſimul exiſtere non pn̄t. illi ſimul oīa
aſſiſtunt. nichil qʒ in illū qd tranſit p̄terit. qꝛ in
eternitate eius modo incomp̄henſibili cuncta uo
lumina ſeculorum tranſeuncia manent. et currencia
ſtant Sed dum circa nos quedam ꝓſpera et adu
ſa uariantur in eo ꝙ nos mutamur. quaſi eius
circa nos mutatū animū ſuſpicamur ¶ Item aug
ſup geneſ xj li c v ſic querit Solet queri Cur de
us hominem temptari pmiſit quē decipiendum
eſſe p̄ſciebat Solucō non eſſet laudabile homini
ſi ideo bn̄ uiuere poſſet qꝛ nemo uiuere male ſua
deret cum in natura uelle haberet. in ptāte poſſe
non conſentire ſuadenti deo iuuante. Et eēt glori
oſius et beatius et laudabilius n̄ conſentire ꝙ in
huiuſmodi tēptari n̄ poſſe ¶ Mouentur eciaʒ qd. ī
dn̄ces Cur creauit deus quos futuros malos pre
ſciebat. qꝛ p̄uidit quid boni de malis eorum eēt fac
turus Sic enim fecit ut relinquet eis vnde aliqd
facēnt et ſi culpabiliter aliquid facēnt. illum de ſe
laudabiliter opanteʒ inuenirent. A ſe hn̄t uolun
tatem malam. ab illo naturam bonam et iuſtam
penam. fruſtra ergo dr̄ nō debere deus creare qo
p̄ſciebat malos futuros. ſciebat enim bonis ꝓfu
turos et iuſte ꝓ mala uoluntate puniendos. Ad
dunt eciam talem debēt hominem creare. q nol
let omnino peccare Concedimus quideʒ meliorem
naturam eē que omnino peccare nollet. cōcedant
et ipi non eſſe malam que talis facta ē ut poſſʒ
non peccare ſi uellet. et iuſte punitam que uolun
tate. nō neceſſitate peccauit. Cum ergo hec bona

illa melior. cur non utruqꝫ faceret ut ubiuſ lauda
retur de utraqꝫ. illa enim de ſanctis angelis. h̄ de
hominibus eſt. Item inquiūt. ſi deus uellet et iſti
boni eſſent et hoc quidem concedimus. ſꝫ melius
uoluit ut quod uellent eſſent. et boni quid eſſent
non infructuoſe mali uero impune eſſent. ¶ Itez
inquiūt poſſet deus uoluntatem eoꝝ uttere in bo
nū. qꝛ omnipotens ē poſſet re uera. Cur nō fecit
qꝛ noluit. Cur noluit. ipſe nouit. ñ debemus plus
ſape ꝙ oportet. ut dicit aplūs ad romanos. uide
in p̄deſtino et in pena. et in ꝓuidentia. et in ꝓphe

Preſcripcō. pſcribo bis. añ ſcri ꝯſtia. et in deus
bere p̄cedere pſtruē. uel ab aliquo ſpacō tempis
aliquid poſſidendo acquirē. vnde pſcriptus ta tuz
et h̄ pſcripcō onis acquiſicō dominij ſup aliquaz
rem. aliquo certo ſpacō tempis poſſidendo. et eſt
quedā pſcriptio longi temporis. ut x annoꝝ inter
pn̄tes. ul' xx inter abſentes. Alia longiſſimi. ut x
xx ul' xl ul' c annoꝝ. Et ſcias regulariter ꝙ illd
qd̄ ñ pt̄ poſſideri nō pt̄ pſcribi. Et ē in pſcripcōe
neceſſaria continua bona fides. p totum tempus
poſſeſſionis. Vnde abrogate ſunt oīs leges que
admittunt pſcripcōnem xxx annoꝝ cū mala fide
ſicut dicit conſtitucō innocencij. extra de pſcripcō
nibus. qm̄ omne. nec mirens. quia eccleſia et iura
et alia ſeculana pt̄ trahē inducē ad foꝝ ſuū racō
ne peccati. cuiuſ iudicium et correpcō ad ipſam p
tinet ſm animam. uide in bigamus.

Preſegmen. a pſeco cas dr̄ h̄ preſegmen inis il
lud quod pſcidit̄ ſm hug. Pap uero dicit. preſeg
mina pres corpis inciſe. uide de h̄ in ſegmentum

Preſens. ſenſus componit̄ cū pre et dr̄ preſens.
tis ge cō. et dr̄ pn̄s quidquid alicui qn̄qꝫ ſenſuū
ſubiectū eſt. vnde et dr̄ pn̄s quaſi p ſenſibus poſi
tū. i. ante ſenſus. ul' pſto ſenſibus. ſicut oculo uel
alicui ſenſui. Et dr̄ qn̄qꝫ pn̄s ꝓſper et benignus
et ꝓpicius. qꝛ que nobis ꝓpicia ſunt quaſi pn̄tia
ſunt. Et aliquoꝝ pn̄tia quaſi fauore. ut deoꝝ. Et
compatur. vn̄ h̄ pn̄tia tie. et hinc h̄ et h̄ pn̄tialis
et h̄ le. vnde pn̄taliter adūbiū. et hec pn̄tialitas
tatis ſm hug. Pap uero dicit. Preſens dictum ꝙ
ſit p ſenſibus. i. coram ocul'. Preſens tempus dr̄
illud inſtans punctū quod diuidi non pt̄. qd̄ eſt
finis p̄teriti. pncipiū futuri. Eſt ergo terminus u
triuſqꝫ cōmunis. Item pſens. i. pſtans ſuperſtans
Et tunc deriuatur a preſum prees.

Preſentaneus tanea taneum in preſentia exn̄s
uel ſe repreſentans. Et dicitur a preſentia.

Preſentialis in preſens uide.

Preſento. a pſens dr̄ pn̄to tas. quod componi
tur repſento as. et ē actiuum cū ſuis compoſitis

Preſepe in preſepium eſt.

Preſepiū. a pſepio pis quod componit̄ ex pre
et ſepio pis. deriuat̄ h̄ pſepiū pij. et h̄ pſepe pis
locus pſeptus in quo beſtie comedūt uel rodunt
et facit ablatiuus in e preſepi. ſm quo dam.

Preſtim. i. pcipue adūbiū eſt teſte priſ Et dr̄ a
preſtu. ſicut tractim a tractu. Preſtu autē ē ſup
huius ubi pſero ris. quod ē ante ul' pre alijs ſe
rere Item p̄ſtim a p̄terea coniūctio cauſal'. Itez p̄
ſtī maxime pme. Vnd̄ dicit pap. Preſtī p̄terea p̄

Preſes. apreſideo des qd̄ ꝯpue maxime pme
eſt ſup alios ſedere. pēſſe et defendere. dr̄ h̄ et hec
preſes idis cō ge. qui preſidet in aliquo loco ſm
hug. Et pap dicit. Preſides rcōres ſunt ꝓuinciaꝝ
dicti. qꝛ preſunt. Et cor penultimam preſides.

Preſidiū. A preſideo des dr̄ hoc preſidiū dij. i.
auxiliū. defenſio ꝓprie que dat̄ a maiori. Item p̄
ſidiuz dr̄ refugiū ſubſidium locus refugij muni
tus ad quem qs ꝓfugit ut ſe defendat ab hoſti
Preſſito tas in preſſo as uide. ꝯbus

Preſſo as ē fre de pmo mis preſſum. a quo a
liud frequentatiuum pſſito as. Et corripit ſi.

Preſſoriū. a premo mis preſſi preſſum dr̄ h̄ pſ
ſoriū preſſorij. i. torcular ubi vue premuntur et
calcantur. et potius illud lignum longum q̄ vue
premuntur. Et idem dicitur prelum.

Preſtabilis in preſto tas eſt.

Preſtans tis in preſto tas uide.

Preſtigiū. a preſtringo gis dr̄ h̄ preſtigiū gij
quedā ſpēs magice artis. ſcilꝫ humanoꝝ ſenſuū il
luſio. Et dr̄ pſtigiū a preſtringo. qꝛ aciem oculo
rum preſtringit. et pſtigiū cū incredibiles rerum
mutacōnes uident̄ fieri. ut terre cumulus uidetur
caſtꝫ. lapillus talentum. ſeges cohors militū ga
leata. ul' componit̄ preſtigiū a pre et ſtige. quia
qd̄ā ſtigialia ſac p. i. ante faciūt hanc ſpeciem ar
tis magice dr̄ inueniſſe mercurius. vnde preſtigio
ſus ſa ſum. et h̄ et h̄ pſtigial' et h̄ le. et preſtigio
as ludificare pſtigio. aciem oculoꝝ obſcurare. ſm
hug. Pap uero dicit. Preſtigiū dolus fraus men

Preſtites. a pſto adū ꝫ daciū fallacia maleficiū
bio ul' a preſto as dr̄ pl'r hij pſtites pſtitū penl'
cor. ſcꝫ qui preſto erant ad peticōnes hominum

Preſto. a pre et ſto as componit̄ pſto as pſtiti
pſtitū. et raro preſtatū. i. ante ſtare. ul' preeſſe ul'
precellere. et preſtare. i. exhibere dare ul' ſtatuere
Inuenit̄ eciam preſto as aui atū. i. cōmodare uel
mutuare. et ē ſimplex et actm̄. Et a preſto dr̄ pſ
tans tis. i. multum precellens. et pre alijs ualens
Et compatur tior iſſimus. vnde preſtantia tie. Et
h̄ et h̄ preſtabil' et h̄ le. multū et pre alijs ualeō
Item a preſto tas preſto adūbiū tempis uel loci
in pſentia ſum quaſi ſto pre. preſtolatur occurrit
ſm hug. Priſ ecīā dicit. A ſto compoſita ſeruant
duplicacōnem in p̄terito. ut reſto reſtiti. preſto p̄
ſtiti. ſto ſteti ſtatū facit ſupinū a cor. et dedi datū
a ſimiliter cor. Et eadem ſimiliter cor in compō
ne. ut circūdatū preſtatū. ul' mutat̄ in i breue ut
redditū pſtitum. qꝛ compoſita a ſto uarie ueteſ
tiſſimi protulere. aſtitū et aſtatū. preſto pſtititus
et preſtatū. Tamen ſcias ꝙ ſm modnos compoſi
tū facit preſtiti preſtitū. et ſm antiquos eciā pre
ſtatū. Vnde in ij mach c ix. inuenit̄ ſe preſtatu
rum. Pap uero dicit. preſtans ante ſtans. nobilis
pſeuerans precipuus. Preſtantius ſignantius ſubli
mius. predanus. Preſtat melius ē preeſt corrigit
In grec autē hij uſus ponunt̄. Preualeo pſto. di
cas preſto quoqꝫ dono. Preſto qꝫ ſepe ſolet actō

Preſtolor. ſtolon componi ꝯmodo ſignificare
tur cū pre et dr̄ preſtolor aris atus ſum depo. i.
expectare. ꝓprie ille dr̄ pſtolari qui pmiſſus ex
pectat. licet generaliter ponat̄ p expectare. h̄ cū
preſtolor prod pnl' miꝝ uidetur ſi componatur a
ſtolon. cū epiſtola ab eo compoſitū pnl' cor. ideo
alij dn̄t. ꝙ pſtolor cōponit̄ a pſto et olio qꝛ q̄ pſ
tolatur aliuz expectat eū dum pſto ē. Et nota ꝙ
preſtolor in eodem ſenſu conſtruit̄ cū actō et da
tō. Idem enim ē preſtolor tibi quod preſtolor te
ita dicit hug. Multi tamen dicūt. ꝙ preſtolor pt̄
pnl' corripe et producere in diuſiſ ſignificacōnibꝫ
Vnde in grec dr̄. Preſtolor expecto pſtolor quero

dico.et hoc ex diui'a compone ſm iſtos.ſtā pſto
lor.i.expecto cōponitur a pre et et ſtolon qd' eſt
miſſio.ſ; preſtolor.i.quero cōponitur a pre et te

reſul pſulis in pſulo ſtlon quod eſt longum.
reſulo ſolum cōponitur cū p ppreſulas vide
et dr preſulo las laui lare.i.preeſſe alicui ſolo ſed
ponit' ſimpliciter p preeſſe et dominari.vnde hic
et h preſul cōmunis ge qui pēſt.et corripit penul
timam genitiui ſcilicet preſulis

reſumptiuus tiua tiuū in preſumptuoſus eſt
reſumptuoſus.a preſumo is dr preſumptuo
ſus ſa ſum.qui preſumit ul' pſumitur audax im
pudens Et cōpatur.vnde h preſumptuoſitas tis.i.
preſumpcio.et preſumptiuus a um.i.preſumptu
oſus.et h et hec preſumptibilis et h le.vnde pre

reterea aduerbium ſumptibiliter aduerbium
eſt.et cōponitur ex pter aduerbio et ea pnomine
ppoſicio enim pnomini ſicut et ppo nomini per
appoſicōnem ſolum iungit'.aduerbium autem po
tuit cū pnomine cōponi vt eccum et ellum. Inte
rea ptera.et deſinit in a prod' preterea ſicut dixi
plenius in tercia pte in capitulo de figura cōpoſi
te nominis g.Et eſt pterea aduerbium diſcretiuū
quaſi preter iſta que dicta ſunt

retergredior.preter cōponit' cū gradior et dr
pretergredior ptergredens.Et mutat' a in e cor.
retergreſſus gredi.i.iuxta gradi ul' tranſire p

retentis quando eſt datiuus ul' abla pterire
tiuus de ptentus ta tū cor' pnl' ſicut pteritum ſu
pini de pretereo qd' componit' ex preter et eo is
ſ; pretentis ūbuz tēpis pfitis modi indicatiui pd
n dicit ius ūbum.vn luc xi debet pd pretentis
in pnl' ubi dr et pteritis iudiciū et caritatem dei
et pd primam pretentus.vnde quidam.pretenti

retexta.a pretexo pti racio ſcire futura facit
texis qd' eſt pre alijs ul' ante texe dicitur h pre
texta te quedam ueſtis nobilium romanoꝝ.et dr
ſic q' ptexebatur ei qui ea utebatur.et hac ueſte
utebant' pueri nobiles uſq3 ad xv annos ſub diſ
ciplina.poſtea utebant' uirili toga.vn pretextus
ta tū ptexta indutus ul' ornatus.et h ptexta te.
ul' ptextata te ſcʒ comedia de factis nobiliū.ſed a
latinis condita que nullius poſ erat.orac.vl' qui
ptextas ul' qui docuē togatas h hug pap dicit q'
dicebatur pretexta q' ptexabat' ei latior purpura

retor.torqueo cōponitur cū pre et dr h pror
toris.i.ppoſitus.ſed ppoſitus in eccleſia.pretor in
ciuitate.et dicunt' prores q' preſint et torqueant.
ut q' perant tormentis.vel prores quaſi ppoſito
res.ul' pretores quaſi precep ores ciuitatis et pri
cipes ita q' pceptor ſincopatur et dicatur hic pre
tor quaſi pceptor q' precipiat. Ideʒ et prefecti q'
pretoria poteſtate preſint. Idem et queſtores qſi
queſitores.q' pre omnibʒ querunt.vnde h pretu
ra re dignitas pretoris.et pretorius ria rium.et h
pretoriū rij.locus ubi pretor reſidet ad diſcucien
dum domus iudiciaria.et pd pnl' genitiui ptor.
vnde ſm pſicianum pretor dicitur a preeſſendo

retoriolum.a pretorium dr h pretoriolum li
dimi.puum pretorium ul' parua domus in naui.
retorium pretorij in pretor eſt

retulit pnl' cor ptentū eſt de prefero prefers
et ſm pap pretulit.i.laudauit erexit ppoſuit

retura rure in pretor toris vide.Et pducit tu
reuaricor caris cōponitur cū pre et dr puarico
cas ul' pocius puaricor caris.i.tranſgredi infringē

nde h preuaricator toris.et h puaricatrix tricis
Et dicunt' preuaricatores legis tranſgreſſores q'
pre alijs et plus q' debeant in legem uaricant.i.
claudicant ul' ambulant.et corripit ri.

reueſtor ex pre et uerto tis cōponitur preuer
tor teris puerſuſſum ūbum deponens.i.puenire

reuius.a pre et uia cōpo pterire tranſire.
nitur preuius pura puium.in uia preambulans

rex precis.ſ; ntūs non ē in uſu.uide in pces.
riamus pami pnl' cor.dr a piaſte quod eſt e
mere uel redimere.quaſi emptus uel redemptus
Et a gtō pami addita des fit priamides de.filius
ul' nepos pami Et a ntō priamides remota de fit
h pamis idis.pnl' cor.filia ul' neptis pami.uide
in tercia pte de ſpēbus nominū in c de patrono.

riapiſmus mi. In priapus uide.
riapus.a paſte qd' eſt redimē.dr h papus pi
.i.uirile membꝝ q' generis humani iacturam redi
mit Et dr deus ortoꝝ Et dr ortis pēſſe ppter fe
cunditatē eoꝝ.q' ortus numq' eſt ſine fructibus
vnde h papiſmus mi.i.pudendoꝝ tenſio uel paſ
ſio.et pducit pnl' Ouid' in li faſtoꝝ At rubet or
tori deus et tutela priapus Et quidam dixit.Ad
formam naſi cognoſcitur haſta priapi.

riaſte grece.latine dicitur emere uel redimere.
ridem aduerbiū tpis Et cōpat' pdeʒ por pmus
ridianus in pridie eſt
ridie.die componitur cum pmus ul' prior.Et
dr pdie.i.in pmo ul' in pori die.aduerbium tpis.
et inde pdianus na num.Et ut dicit ps.A qnte
declinacōnis nominibus compoſita producunt e
ut pdie.hodie.poſtridie.Et adiungitur pdie mo
re ppōnis actō.ut pdie kalendas ianuarij.pridie
nonas.pridie Idus.i.pma die ante Idus Vnde
ſecundo mach c ultimo.pridie mardochei diem.

rimarius.a pmus dr pmarius a um.i.pmus
rimas.a pmus dr h et h pmas atis.qui pri
mus habetur in populo.vn h pmatus tus.eius
mgrātus.de pmatu uide in honoro Item pmas
deſignat quandam dignitatem in eccleſia.et tunc
eſt tm mas ge.et circūflectit tm ultimam pmas.
ſicut oſidi in ſecunda pte.ubi egi de nominibus
deſinentibus in as.Et ut dicit pap.pmas matis.
inter reliquos maioris ptatis ul' dignitatis Et p
ducit pnl' genitiui Inuenitur pmas accuſatiui ca
ſus.nūi plural' Et tunc non accentuatur in fine.

rimeuus.a pmus et euum componitur pme
uus ua um pnl' prod'.i.pmus in euo.ul' pmi eui
ſenex.uel antiquus uel primus.

rimicerius.a pmus et cereus componit' h p
micerius rij.qui pmū cereū portat ante epm uel
regem de dignitate.vnde h pmiceria rie eius dig

rimicie.a pmus hee pmicie aꝝ.et nitas
ſunt pmicie ppne ex fructibus.vnde dū aliquos
fructus de ope nrō pus capimus pmicias nomi
namus ſm pap.Hug autē dicit q' pmicie ppne
ſunt que pximo de frugibus papiunt'.ul' q deo
pmo offerunt'.Vnde primicius cia ciū.i.pcipuus.
et inter alios primus ul' maior.Et declinatur in
plurali numero tantū ſm uſum.Inuenit' etiaʒ in
ſingulari.vnde et ſic deſcribitur.Primicia ē pma
ps frugum dño offerenda.Hoc autē debetur ex
pcepto dñi.qui in exodo xxij c dicit.Decimas et
primicias non tardabis offere dño.Et ut dicunt
Hoc pceptū ex toto fuit cerimoniale.ſ; pceptuʒ
de decimis partim fuit cerimoniale ptim morale

et ut dicit Jeronimus.qui plurimū quadragesimaȝ
partem dabat sacerdotibȝ qui minimū sexagesimaȝ
Inter quadragesimaȝ et sexagesimaȝ licebat offer
ri quodcumqȝ uoluissent et h in aridis et liquidis.
In fetibus autem primogenitum dabatur
Primipilaris in primipilus est
Primipilus.a pmo et pilū qd est telū ul' pilus
ſ antiquos cōponitur h primipilus li et h pmipi
lus lij.et h primipiliaris ris in eodem sensu.uex
illifer qui portat primū pilū.i.primū uexillū an
regem ul' in bello.vnde h et h primipilaris et h
primipilare.et hic primipilatus tus tui.dignitas
uel officium primipili.et pducit pi
Primitus.a pmus dr pmitus aduerbium ordi
nis.i.primo uel in principio.et corripit mi
Primiūgius gij.a pmus et ūga cōponitur pmi
ūgius gij.qui pmam ūgam fert ante regem
Primogenitus.a pmus a vm et genitus cōpo
nitur primogenitus ta tū.i.pmo natus.et post
quem est alius ul' alij.sicut esau dr pmogenitus
ysaac.Item primogenitus ante quem nullus nec
post quem alius.et sic xps dr primogenitus ūgi
nis.vñ dicit Jeronimus pmogenitus dr ante queȝ
nullus nec post quē alius et h sic pbatur numeri
xviij.p pmogenito hominis precium accipies cu
ius redempcō erit post vnū mensem siclis argenti
v pondere sanctuarij.h esse poterat qȝ non seque
ret' alius secundo genitus.Igit' tunc ille non dice
retur pmogenitus ul' non redimeret' quousqȝ ali
us nasceret' qd falsum est.Secundū autē rabanū
pmogenitū dr omne masculinū qd primo aperit
uuluam siue sequāt' fratres siue non.et dr xps p
mogenitus ſ rabanū gracia siue dignitate.apoc
primo.xps est primogenitus mortuorū et prin
ceps regū terre.Item natura et h aut ſ naturam
de matre humanaȝ sicut mthi primo dr donec pe
perit filiū suum primogenitū.Aut ſ diuinam de
patre eccle xxiiij.ego ex ore altissimi pdij primo
genita ante omnem creaturam.Item scias qȝ pri
mogenita dicunt' ius primogeniture.vnd super
illud genes xxxv.puipendens qȝ pmogenita uen
didissȝ dr in hijstorijs.Erant autem pmogenita
dignitates quas habuerunt pmogeniti in cogna
cōnibus suis usqȝ ad aaron.habebat enim pmo
genitus uestem specialem qua induebat' tantū in
sacrificō offerendo et recepturus finalem benedicti
onem a patre.Item in solempnitatibus et conui
uijs benedicebat minoribus.et in hijs duplicem
ciborū porcōnem recipiebat.Tradunt eciā qȝ in di
uisione hereditatis semp dupluȝ recipiet.Nota eci
am qȝ pmogenita mors dr supbia que fuit pma
Primor.a pmus dr h pmor causa apostasie
oris.i.maior et dignior in populo uel pmus in
ordine ſm hug pap uero dicit pmores penul' pdu
sunt primarij pmi uiri electi.Orac in ſmonibus
Primores populi arripuit populum qȝ tributum
Primorculus.a pmus dr pmorculus cula culū
Primulus la lū dimi.aliquantulum primor
de pmus.et inuenit' p pmus.et corripit mu
Primus pridem cōpatur pridem prior pmus vñ
prius pme aduibium.et pmitus pmo primuȝ no
mia sunt.ponūt' tū qñ aduerbialiter vid et in por
Princeps capio cōponitur cū primū.et dr h et
h pnceps qsi pmus capiens ul' qsi primū capiens
Qȝ autem dr pnceps qsi primum caput ethi est
Si enim cōpositū esset a caput faceret quideȝ ge
nitiuū in tis.h qȝ a capio cōponitur facit in pis.
et designat ordinem et dignitatē pnceps.vnd hoc
pncipium ſ hug.ſ pap pnceps dictus qȝ pmus
capiat substanciam locum ul' dignitatem
Principalis.a pnceps h et h pncipalis et h le.
vnde pncipaliter.i.pmo et maxime aduibium.et
Principanter.i.imperiose ad hec principalitas
Principatus.a pncipor. uerbium a principor
paris.dr h principatus tus tui.i.dominacō.et ut
dicit aristotiles in v eth.principatus uirū ostendit
et eciā sic dr quidā ordo angelorū quibȝ deus max
ime principat' ul' qȝ alijs psunt et subditos ange
los ad explendū diuinū misteriū disponunt ¶ Et
scias qȝ omnia officia humana ptinencia ad sin
gulares psonas cū quibuscūqȝ ordinibȝ similitudi
nem habeant dirigunt' p ultimū ordinem inceptuȝ
pticipant uirtutes superiorū.Sed illa officia que ad
multitudineȝ ptinent diriguntur p principes siue
pncipatus ul' p archangelos Et ideo homo in p
lacōne constitutus illuminatur ab angelo inferi
oris ordinis de hijs que ad statum psone sue pti
nent.h ab angelo pncipe de hijs que spectant ad
Principor.a princeps regimen multitudinis
dr pncipor paris patus sum.ūbū deponens et cor
penul' Et construit' cū dtō ut pncipor tibi.i.dñor
Prinus gce lentiscus arbor est ſ pap.ul' ſ hug
Prinus arbor ē scilȝ ilex ut dicunt.et est grecum.
Prior.qñqȝ est compatiū a pdem prior pmus.
Item por qñqȝ non in ui cōpatī h simpliciter de
signat ordinem.i.sine cōpacōne et tunc por pp
dr de duobȝ.pmus de tribus ul' quatuor ul' pluri
bus.nam de dcōne dissillaba qñqȝ solet queri pri
ma quanta.de polissillaba pma quanta.vnd uer
sus.De multis pp pmus dices.alias ne.Sȝ por
at alter dic concordare duobȝ.Item prior qñqȝ de
signat dignitatē in ecclesia.et tunc est tantū mas
ge scilicet h por oris.vnde h porissa se.que taleȝ
habet dignitatē ul' uxor poris.et h poratus tus
eius dignitas ul' districtus. ¶ Vide in pcedo quō
aliquid est pus alio qtuor modis.Et scias qȝ in
uenitur sepe por p melior positū et tunc sine du
bio habet vim cōpatiui.et primus p optimus et
tunc suplatiui significacōnem optinet.vnd ūgili
us in viij.Et pmos iuuenū tot miserit ordo.pri
mos posuit p optimos.pmus eciaȝ p maximus
inuenit'.vnde in pma epistola ad thio.dicit pau
lus.xps uenit in hunc mundū peccatores saluos
face quorū pmus ego sum ubi dicit glosa primus
.i.maximus peior enim omnibȝ fuit qȝ psecutor
quo non erat peior.primus ergo fuit non ordine
temporis sed magnitudine iniquitatis.
Priorculus culi diminutiuū.paruus prior ul' in
Priorsum.prior cō persona uel in dignitate.
ponitur cū orsum ul' usuȝ et dr porsum aduibium
loci id est uersus priorem partem
Priscus ca cuȝ antiquum uetustum longeuum.
Pristinus na nū pnl' cor.i.antiquus a pdem dr
Priuignus por cōponit' cū uir et genitus et dr
h puignus gni.qsi pori uiro genitus.ul' priuig
nus qsi pus generatus ul' quasi puatus igne in a
more.ul' a bonis patris puatus.vnde h puigna
gne ſ hug.pp eciaȝ dicit puignus est qui ex alio
scilicet anteqȝ mater contraheret cū altero viro
ul' dr priuignus qsi puatus igne.i.dilcōne qȝ nō
patre natus est.et puignus dici putat' qsi priuige
nus.i.prius genitus.vnde vulgo ante natus est

diligitur a noūca uł a uitrico uł dic ſm priſ a p uo pnuas dicitur pnuignus

Privilegiū. puatus ta tuz cōponitur cuz lex et lex legis. ⁊ dī h̄ puilegiū gij lex puata et ſingularis que ad vnū ptinet uł ad paucos. et puilegiū dī progatiua uł honor ſingularis uł ppa pſumpcō. puilegium eciam dī qd iure debetur et beneficium qd a principibz conceditr̄. vnde puilegiatus ta tū. et puilegiarius ria riū. progatuſ uł qui utitr̄ puilegio et puilegio as. progare uł puilegiatum facē. Et ſcias q puilegiū meretur amittere qui conceſſa ſibi abutitr̄ poteſtate. Item ut dicit Jero. puilegia paucorum non faciunt legem communem.

Privo as aui are atuz. i. fraudare. alienare. ſubtrahere. remouere. puatuz facere. vnde puatus ta tū alienatus ab aliquibz rebus uł honore et dignitate vnde et olim puati dicebantur ab officijs publicis extranei. Eſt enim nomen ingratuz habenti contrariuz. vnde puatim ppe ſigillatim adūbium diſcretiuū. et pd pmam puo. vnde in auiora ſſon me luce tua priuares ſicut miquum

Privus. a puo as puus a ū. i. puatus uł ppus

Proaſtiuz. a p. i. ante et aſtin qd eſt ciuitas cōponitur h̄ paſtiū tij locus ante ciuitatem ſcz ſuburbiuz ſm hug. pap uero dicit paſtium viridarium ppe murum arboris

Proauus in auus vide

Probatica. pbaton ouis interptatr̄ latine. vnde pbaticus ca cū. i. pecualis hinc dicta eſt pbatica piſcina. i. pecualis q cadauera hoſtiaꝝ ibi abluebantr̄. Joh v. Erat autem ieroſolimis pbatica piſcina que cognominabatr̄ hebraice bethſaida. i. domus pecudis latine. et ſatis concordat cū nomine greco ſcz pbaton uł pbatica. Et ſcias q tres piſcine erant ieroſolimis. vna piſcina ibi erat que dicebatr̄ ſuperior. et h̄ erat extra ciuitatem de qua dicitr̄ yſa vij. Dixit dominus ad yſaiam egredē in occurſum achaz. tu et qui dereclictus es Jaſub filius tuus ad extremū aque ductus piſcine ſuperioris in uia agri fullonis. Alia piſcina erat inferior et h̄ erat in ciuitate ad uſum ciuiuz. Tercia autem erat iuxta tēplum qſi ad radicem montis ſion de q piſcina ſumebatur aqua ad ſacrificia abluenda et fiebat h̄ piſcina ex congregacōne aquaꝝ ſiloe qd erat fons ad radicem montiſ ſion in hac piſcina nathinei hoſtias lauabant ſiue oueſ ſacrificandas. Itē pbaticus. i. q pbat uł pbatr̄ a pbo as.

Probaton grece latine ouis. et acuitur in fine.

Problema atis neutri ge qd latine dī ppoſicio queſtio eſt difficilis habens aliquid qd diſputacōne ſoluendū ſit. et cor penł genitiui. vnd pblematicus ca cū. grauiſ et difficilis. uł qui pblema pponit. Et uidetr̄ cōponi pblema a p et lema qd eſt uorago q pponitur ut uoret et recipiat. et p

Probo pbas pbaui batū bare. i. Aducit ble. laudare. uł confirmare uł certificare. vn̄ pbancius ca cū. qui pbat uł qui pbatr̄. et h̄ et h̄ pbabilis et h̄ le. vnde pbabiliter adūbiū. et h̄ pbabilitas tatis. Item a pbo bas pbuſ ba bum. et cōpatur bior ſimus. vnde pbe biue ſime adūbiuz. et h̄ pbitas atis. Probo cōponitur approbo bas. laudare. cōprobo bas. collaudare. Improbo bas zennuere. uł redarguere. vituperare. Reprobo bas iteꝝ pbare uł uituperare. et eſt actiuū cū omnibz cōpoſitis ſuis. et cor hanc ſillabam ſcilicet pro. vnd vindocinenſis. Es probus expirat probitas es honeſtus honeſtas labitur eſt fortiſ forcia morte la

Proboſcida uł pmuſcida roſtꝝ elephan ⁊ centis q illa pabulū ori admouet. et videtr̄ declinari h̄ pboſcis cidis uł pmuſcis cidis

Probro bras braui bratū brare vitupare redarguere. iniuriari. Et cōponitur cū ex et dī exprobbras. Et eſt pbro actiuuz cū omnibz ſuis cōpoſitis. a pbro h̄ pbrum bri. i. crimen. turpitudo. conuiciū. dedecus. vnde pbroſus ſa ſum. dedecoroſus Et compatur. vnde pbroſe ſiue ſime aduerbium et h̄ pbroſitaſ tatiſ et habet pbro r in pma et ultima ſillaba. et corripit naturaliter pro

Procalus in procax eſt.

Procaſtriū trij. locus foris ante caſtra. et cōponitur a pro et caſtrum uł caſtra

Procax. a procis dī pcax cacis ge omnis. i. petax. auidus petitor importunus ad petendum qd maxime ſolent facere pci. et ptinz ad meretrices Et cōpatur. vnde pcaciter cius ſime adūbium. et h̄ pcacitas tatis. et pcalus la lū. aliqtulū pcax

Procedo dis pceſſi ſum. a pro et cedo dis. Et ē pcedere paulatim in anteriorem ptē ire. et eſt ppum ferenciū ſacra. vnde h̄ pceſſio. pcedit qui in anteriorem ptem it. pcedit qui ſequentez ante it. Item pcedere. i. pſpere et ad bonū cedere. vnd h̄ pceſſus ſus ſui. i. pſper euentus uł augmentum

Proceleumaticus in celeuma exponitur

Procella. a procello liſ dī h̄ procella le. i. ſubita uis uentoꝝ cū pluuijs q procellat. i. pcudat. et ē procella ppe terraꝝ et celi tempeſtaſ fluctuū tantū dicitr̄ tamen qnq procella eleuacō fluctuū ſed ppter uentos. vn̄ procelloſus ſa ſum tempeſtuoſus et cōpatur. vnde h̄ procelloſitas tempeſtuoſitas.

Procello liſ pculi pculſum. i. pcutere componitur a pro et cello cellis.

Procer. a pcedo dis dī h̄ pcer ceris. et dicuntr̄ pceres capita trabium que eminent extra parieteſ qſi pcedes. q ante pcedant. hinc eſt facta tranſlacō ad quoſdaz nobiles ut pceres dicantur qſi pcedes q ante omnes honore pcedant. et eciam omnes nobiles et pmores poſſunt dici pcereſ ſʒ nominatiuus ſingularis non eſt in uſu. et corripit penł pceres. Luc in v. Facta tacent pceꝝ motus h̄ cuncta ſequentur. uł pcer ceris dī a pcus uł pcando q maxime ſemper laudem et gloriam appetat

Proceres in procer vide.

Procentas in procerus eſt.

Procerus. a procedo dis dī pcerus ra rū. i. longus. altus. formoſus. et a genitiuo pceri additas h̄ pceritas tatis. longitudo. altitudo. et pd ce danielis iiij c. Et pceritas eius contingens celum deut ij c. populus magnus et multus et procere multitudinis. numeri xiij. Populus quem aſpeximus procere ſtature eſt.

Proceſſus in procedo procedis eſt

Proceſtria. a p et ciuitas cōponitur pluraliter h̄ pceſtria oꝝ loca extra ciuitatez. ſicut pcaſtria loca extra caſtra. vel pceſtria dicuntr̄ loca extra ciuitatem degradata p que murus aſtenditur.

Procido. a pro et cado dis. cōponitur pcido dis di. ſup caret. i. pcul uł ante cado. vnde pcidenſ tis ge omnis. et cor ci tā in pſenti quam in preterito math ij. et pcidentes adorauerunt eum

Procinctus apparatus belli uł pugne. Itez pcinctus ta tum. expeditus armatus ſm papiam.

Procio. a procuſ dī pcio aſ pcaui. et proco caſ in

eodem ſenſu.i.nouam coniungere ul' nupcias pe
tere ul' generaliter mulierem.et ponunt' ſimplici
ter ꝓ petere. Itez ꝓcire ul' ꝓcare eſt qd̓ uulgo dr̄
dominare aliquam ul' ſcortare
Procito.a ꝓco cas dr̄ ꝓcito tas frequen.i.ſepe
petere ſicut proci faciunt ul' ſepe ꝓlongare ſicut
mulieres faciunt ſuos ꝓcis.et cor ci
Prodiuus.a ꝓ et diuus cōponitur ꝓdiuus ua
uū.et h̄ et h̄ ꝓdiuis et h̄ ue.i.ꝓcliuus in anterio
rem ꝑtem q̄ſi preceps.et ponit' q̄n̄q; ꝓ intentus
ſedulus.ꝓmptus.q̄n̄q; ꝓ facilis.Qui enim in ꝓ
cliuitate eſt.ualde eſt intentus ne cadat.Et ideo.
ponit' ꝓ intentus Item facile ꝑcipitari p̄t.et ideo
ponitur ꝓ facilis.et qd̓libz iſtoꝝ compat'.vn̄ h̄
prodiuitas tatis.et producit di
Procio procas in procio procis exponitur
Proconſul in conſul exponit'.
Procorus ri ꝓpꝛiuz nomen.cuiuſdaz uiri.Et cor
pn'.vnde in aurora dr̄.philippus ꝓcorus ſtepha
nus ꝑclarus honoꝛe.et addit' vnū l. in philippus
Procul.oculus cōponi ͛ ut prima producatur
tur cū pro ul' pre.et dr̄ ꝓcul adūbiū loci.i.longe
ul' ꝓpe.dr̄ enim ꝓcul q̄ſi pro ul' p̄ oculis.Sz illud
qd̓ pre oculis eſt p̄t eſſe longe.et p̄t eſſe ꝓpe.Et
ideo dr̄ ꝓcul aliq̄n̄ longe aliq̄n̄ ꝓpe.vn̄ dr̄ ꝓcul
quaſi porro ab oculis ul' quaſi ꝓpe oculos.et eſt
eth̄ ſ̄m hug Et ut dicit pap ꝓcul dubio.i.longe
Proculus li.pn' cor.a ꝓcul dr̄ fili ͛a dubitacōe
ul' q̄ naſcit' pr̄e exn̄te ꝓcul a patria et h̄ procula
le.filia talis.et ꝓcula quedā ueſtis ꝑcioſa que de
ꝓcul afferebatur.vn̄ et dr̄ ꝓcula quaſi ꝓcul lata
Procus.A procoꝛ caris dr̄ ꝓcus ca cū.uel h̄ ꝓ
cus ci.i.petitoꝛ.et mulieꝝ ꝓpe uel noue coniugis
et nupciaꝝ Et dr̄ a ꝑcando.qꝛ frequenter ſolet p̄
cari et pet'e donis eam quā uult.et inde ꝓco cas
Prodeo.eo componitur cū ꝓ.et dr̄ prodeo dis
dij ul' diui ditū dire.i.deuenire.i.in antea ire O
racius Eſt quodam ꝓdire tenus ſi non datur ul
tra Et corripit penul' ſupini ſcilicet proditum.
Proderunt debet dici ſicud erunt.non ꝓderint.
qꝛ erint n̄ facit futuꝝ de ſuz es ē ſ; ero erimus eri
tis erūt.ꝑ u.et ſic ꝓſuz ꝓdes ꝓdē ꝓdero ꝓderūt
Prodigalitas galitatis In prodigua exponitur.
Prodigialis.a ꝓdigium dr̄ h̄ et h̄ ꝓdigialis.et
hoc le.i.monſtruoſus ſa ſuz.vnde ꝓdigialiter ad
uibium.et h̄ prodigialitas.i.monſtruoſitas et hic
prodigiatoꝛ gatoris id eſt prodigioꝝ interpres.
Prodigiolum ꝓdigioli.dimi.ꝑuum prodigium
Prodigium.a ꝓdigo gis dr̄ h̄ ꝓdigiū gij mon
ſtꝝ turpe et ad uaſtandū patū.ſepe tn̄ ſimplicit'
ꝓ monſtro accipitur.vn̄ ꝓdigioſus ſa ſum.i.mō
ſtris plenus.vn̄ ꝓdigioſe adūbiū ſ̄ hug.ul' ſ̄m
quoſdam.ꝓdigium appellatū eſt q̄i porro dictū
eo ꝙ porro dicat.porro ſignificet.et aliquid fu
tuꝝ eſſe ꝑtendit.uel ꝓdigium p̄t dici quaſi ꝓcul
a digito.quia prefiguratur aliquod remotum et
futuꝝ.ſ; pocius eſt ethimologia.uide in portentū
Prodigo.ago componitur cū pro.et dr̄ ꝓdigo
gis gi.i.uaſtare.dilapidare Et inde prodigus ga.
guz.i.diffuſus.ult' modum largus et effundens.
ſ̄ hug Pap uero dicit.ꝓdigus.ꝓfuſus.conſump
toꝛ.luxūioſus.ſumptuoſus.gluto In tobia tales
ponuntur ūſus.Prodigus excedit menſuram lar
gus honoꝛ Seruit fructificat parcus auarus eget
Prodigua.a prodiguz ͛ vide eciam in parcus
dr̄ h̄ ꝓdigua gue.i.hoſtia multū conſumens.vn̄
h̄ ꝓdiguitas tatis.et ꝓdigalitas tatis.i.uaſtitas
et ꝓdiguus gua guū.i.conſumens
Prodigus ga gū in ꝓdigo gis exponitur
Prodimus.a ꝓ et eo ūbum neutꝝ.i.ante imus
ul' eximus.et ꝓd̓ di.ſ; ꝓdimus.a pro.et do das
eſt actiuū.i.publicamus ul' tradimus.et cor pn'
vnde quidam.Prodimus hijs nos met ſ; nos ꝓ
Proditus in prodo eſt ͛dimus in hoſtes
Prodo a ꝓ et do das cōponit' prodo dis didi di
tum ꝓdere.i.tradere ul' manifeſtare ul' ꝓcul dare
expellere.vnd̓ ūgil'.Prodimus atq; ꝑtalis longe
ſubiungimur horis.Qꝫ autez quidaz h̄ gloſant.i.
ꝑiculis damur ethi eſt.vnde ꝓditus ta tū penl'
cor.Et a genitō ꝓditi addita o fit h̄ ꝓdicō onis.
ūſus.Importat fraudez ꝓdit ſine fraude reuelat.
Prodolor interiectio dolentis cum aliquis in do
lore loquit' ſicut uult pap.Alij dicunt ꝙ ꝓdolor
ſunt due ꝑtes et duobus accentibus regende.et
ꝓ eſt interiectio et dolor nomen.Nam ſicut dicit
priſ in v li ubi agit de figura cōpoſita.figura in
omnibz ꝑtibz oracōnis inuenit' excepta interiecti
one que ſemꝑ eſt figure ſimplicis.et ſi queris q̄re
interiectio non potuit eſſe figure cōpoſite.R̄n̄deo
ꝙ ꝓpꝛium eſt paſſionis deſtruere.vn̄ cū interiectio
affectōnem paſſionis deſignet naturam habet cō
poſicōi contriaz.Et ꝓpter h̄ conſueuit abſcondita
uoce ꝓferri.ergo ꝓdolor non poteſt eſſe vna ꝑs
ymo ſunt due ſed heu oe ſunt due interiectiones
abſq; cōpoſicōne.ſicut o utinaz ſunt duo adūbia
optandi ſine cōpoſicōne uenientia et debz aliꝙtu
lum ꝓtrahi.ut innuatur eſſe uox doloris
Productilis.a ꝓduco cis dr̄ h̄ et h̄ ꝓductilis et
h̄ le penl' cor.Et dr̄ opus illud productile qd̓ nō
eſt fuſile ſ; productū tunſionibus malleorum.
Profano.a ꝓ et fanum cōponit' ꝓfanus na nū
.i.execratus ſacilegus q̄ſi ꝓcul a fano.ꝓfanū eci
am dr̄ qd̓ non eſt ſacꝝ.vnde et ꝓfani dicunt' om
nes laici et illr̄āti q̄i ꝓcul a fano ꝓpheciae.hinc ꝓ
fano as execrari contaminare et ꝓphanare eſt in
fanis annunciare ul' uenerari.vnd̓ legit' ꝙ beata
maria erat ꝓphanata id ē in faniſ uenerata ul' an
nunciata.et ꝓducit fa.vnde orac'.Pone deos et q̄
tangendo ſacra ꝓphanas.ſuper illud ezech xlviij
ꝓphana erunt urbis ꝛc.laica ſcilicet que paſſim
populo habitare liceat non ꝙ immunda ſint
Profecto ꝓcul dubio utiq;.ſcilicet ꝑfcō ſcilicet
habeas aduerbium affirmandi
Profectus tus tui.i.itus a ꝓficiſcor ceris.Itez
profectus dr̄ ꝓficuū.et tunc uenit a proficiō cis.
vnde quidam.ꝓ ꝑuo ꝓfectu eſt quis ſepe ꝓfec
tus.vnde ꝓ in ꝓficiſcor breuiatur
Profero.ex ꝓ et fero cōponit' ꝓfero fers ꝓtu
li ꝓlatū.i.differre.prolongare.ul' proferre.i.ma
nifeſtare ul' offerre et proferre quaſi procul ferre
et ſ̄ h̄ ꝑtinet ad ūba nam ūba proferunt' q̄ſi pro
cul.i.extra ferunt'.ul' emittunt'.vnde prolatus et
Profeſſio.a profiteor dr̄ h̄ ꝓfeſſio ͛prolatio
onis.i.ſciencia ſ; non quelibet.ymo illa ꝓprie dr̄
ꝓfeſſio alicuius in qua ille a ſe et ab alijs credit'
excellere.vnde ꝓfeſſor alicuius artis dr̄ qui ꝑcete
ris ſe eam ſcire.et alij h̄ ipſuz ꝓfitent' ul' ꝓfeſſio
eſt ſtudendi alicui uite ul' ſcire quedaz ſingularis
electio.In nr̄ō tamen uſu dr̄ ꝓfeſſio.alicuius ſec
ta ul' diſciplina quā ꝓfitet' ſiue in ea excellat ſi
ue non ſ; qd̓ eſt xp̄iane ꝓfeſſionis.vnde dr̄ cuius
profeſſionis es tu.xp̄iane an tulliane.Et ego feci

professionem ul' professus sum in ordine fratrum p dicatorum vide in disciplina

Profestus ta tum .i. dies omnino festus. et dr profestus quasi prorsus festus. profestus etiam dies dr vigilia festorum dierum. quasi prope festum ul' qui ante festum. et quilibet dies non festiuus dr profestus. quasi longe a festo ul' procul. hinc macrobius de saturnalibus. dies omnes aut festos aut profestos aut intercisos vocauit.

Proficio. a pro et facio componitur proficio cis profeci profectum proficere. et corr. fi. et est dicendum proficit uobis quando quis comedenti optat cibum prodesse. Inuenitur tamen in quadam collecta proficiat nobis ad salutem mentis et corporis huius sacramenti susceptio quod auctoritati ascribimus sed est proprie dicendum proficit uobis. vt proficiat aliquibus comedentibus. et pro pro. vnde quidam. proficiat sed nunquam cui semper lecta nouantur

Proficiscor ceris profectus sum proficisci .i. ire. et componitur ex pro et facio facis. et corripit pro

Proficuum. a proficio cis deriuatur hoc proficuum cui .i.

Profiteor. a pro et fateor teris profiteor professus sum profiteri quasi procul ab intencione fateri .i. aliud in corde fateri ul' profiteri primo fateri ul' pre alijs fateri ul' profiteri .i. reddere et soluere debitum qui enim soluit debitum illud profitetur. vnde in euangelio luce. Ibant omnes ut profiterentur singuli in ciuitatem suam. vnde hic professor soris.

Profligo. a pro et fligo gis componitur profligo gas. et profligo gis .i. destruere cruciare deuastare dissipare quasi procul agere et dispergere. Inuenitur in eodem sensu in deponenti genere profligor garis. et hinc profligatus ta tum. et est profligatus sed pan. deiectus. deuictus. percussus. afflictus. ... interfectus. et producit fli.

Profonesis quedam figura est de qua dixi in iiij parte in c de coloribus rethoricis. et corripit penul'.

Profor. a pro et for faris componitur profor proaris profatus sum. Et est profari. procul ab intencione fari. scilicet aliud verbis proferre et aliud in animo habere. ut ... cum sui uolebant recedere illos profabatur vi ... enim illis dare licenciam recedendi et tamen intendebat eos dehortari a recessione. Item profari .i. predicere prefari.

Profugus. a profugio gis dr profugus ga gum penul' cor. procul fugiens. profugus proprie dr qui procul a sedibus suis vagatur

Profundo. a pro et fundo dis componitur profundo dis profudi profusum profundere .i. procul fundere. et dispergere dissipare deuorare proijcere. vnde profundus da dum .i. prodigus. largus. dissipator. qui nimis profundit. et comparatur profundior simus. vnde profunde dius simme aduerbium. et hec profunditas tatis .i. prodigalitas. et profundo das .i. effundere. dispergere. dilapidare. equiuocacio est in predictis. fundare enim descendit a funda. et a fundus. similiter profundus descendit et a fundus et a profundo is. Item profundo as descendit a profundus. vnde scias quod fundus componitur cum pro. et dr profundus da dum quasi procul a fundo habens superficies. ul' quasi procul habeat fundum. vnde hoc profundum dr mare altum et profunditas alicuius rei. Profundus comparatur dior issimus vnde profunde dius sime aduerbium. et hec profunditas tatis. et profundo das in profundum demergere sed hug. pap uero dicit profundum vorago altum immensum magnum profunditas idem

Profundus da dum in profundo dis exponitur.

Profusus. a profundo dis dr profusus sa sum. penul' prod quod in vi nominis accipitur in actiua significacione. vnde salustius. alieni appetens sui profusus ardens in cupiditatibus. profusus sui .i. profundens sua .i. dissipans uel dispergens

Progeniecula culę diminutiuum. grua progenies

Progenies. a progigno nis dr hec progenies ei. Et nota quod filij et nepotes non sunt progenies. quia non sunt procul geniti sed pronepotes. et exinde sunt progenies quasi procul geniti. Et inde progenies incipit a pronepotibus sed posteritas a nepote qui postera etas sed sicut inferius longe editi progenies dicuntur. Ita superius proaui. abaui. attaui. tritaui progenitores vocantur. quasi procul generantes.

Progigno. a pro et gigno is componitur progigno nis nui nere. procul ul' ante gignere. ul' progigno quasi prolem gigno. et est ethi. vnde hic progenitor progenitoris et or in rix fit hec progenitrix tricis.

Progredior. a pro et gradior componitur progredior deris progressus sum progredi .i. procedere quasi pro .i. ante gradi uel procul gradi. et corripit gre

Prohemium quod est sermo primus. componitur a pro et hemium quod est sermo ul' modulacio quasi primus sermo ul' prima modulacio scilicet prologus. Quod autem dr prohemium quasi pro emulis factum ethi est. vnde prohemio as .i. incipere ul' prohemium facere ul' dicere.

Proheres dr qui loco heredis fungitur aut institutus aut substitutus. et producit he secundum papiam

Prohibeo. a pro et habeo bes componitur prohibeo bes bui bitum prohibere .i. uetare. interdicere contradicere. vnde prohibens tis ge omnis. et hec prohibicio onis. Et scias quod peccata mortalia prohibentur sed venialia cohibentur

Prohibesis uerbum defec. ... tiuum .i. prohibeas nec de eo inuenitur amplius. et dicitur a prohibeo bes. plantus. vnde quod ... prohibesis

Proicio. a pro et iacio componitur proicio cis proieci proiectum proicere .i. procul ul' ante iacere. Item inuenitur proicio cis proieci proiectum proicere. et est idem quod proicio. et similiter est compositum a pro et iacio et est proprie uerbum sacrificatiuum

Proinde est coniunctio illatiua .i. ergo. Inuenitur tamen quandoque aduerbium loci ul' temporis. et apocopatur quandoque. et dr proin pro proinde et acuitur antepenul' sicut alia composita ab inde. ut dixi in inde

Prolatibilis. a profero dr hic et hec prolatibilis et hoc prolatibile. quod est aptum proferri

Prolensis est quedam figura de qua dixi in c de

Proles. a proloios dr hec proles lis ... allotheca filius uel filia uel progenies.

Proletarius. a proles dr hic proletarius letarij qui ad prolem tantum gignendam uacabat. Erant enim quidam apud romanos qui in orbe semper morabantur causa generandorum filiorum et non cogebantur ire in arma. et hij proletarij dicebantur

Prolicio prolicis procul elicere. vide in licio

Prolios herba florem uelut candorem habet. et canos hominum capillos facit

Prolixus. a pro et lixa e componitur prolixus a. um .i. productus. longus. extensus. implicitus. quod nomen tractum est a longis lixarum passibus. et comparatur. vnde hec prolixitas prolixitatis

Prologus. logos componitur cum prothos quod est pre. et dr hic prologus quasi prologus uel quasi prothos logos .i. primus sermo .i. prefacio. prolocucio. vnde prologizo zas .i. prologum facere. prefari. preloqui. ante ma[illegible]

Proludium. [illegible] ... seriam. et corripit lo.

ri ludi.i.exercicium ſm papiam

Proluuies uiei.a pluo is dr h pluuies uiei.et hoc pluuiū uij.i.aquaꝝ inundacō.uel deſtructio ex aquaꝝ inundacōne.ul' ſordes.ul' purgacō.uel decurſus.qui in cuiuſlibet rei larga et indiſcreta effuſione ul' deuaſtacōne inuenitur

Promineo nes.a ꝓ ul' ꝓcul et maneo cōponitur ꝓmineo nes.et eſt ꝓminere q̄ſi ꝓcul manere et appere.ſupſtare.p̄eſſe.vnde ꝓminens tis ge ō nis.et cōpatur.vnde h ꝓminencia cie.et cor mi

Promiſcuum.a ꝓmiſceo ces.dr ꝓmiſcuus cua cuū.vnde vulguſ dr ꝓmiſcuū ex utroqꝫ ſexu permixtū.Item ꝓmiſcuū genuſ in nomine.qd grece dr epicenū.dr genus qd ſub vna uoce et vno articulo cōprehendit animalia utriuſqꝫ ſexus.et de h dixi in tercia pte in tractatu de genē nominuꝫ in capitulo de epiceno genere

Promo ꝓmis o in ſi ꝓmſi.et ſi in tū ꝓmptū ꝓmere.i.pferre.manifeſtare.apire extrahere.ore dicere.Et cōponitur cū de et dr depromo mis.i. ualde ꝓmere.Itē cū ex et dr expromo is.i.extra ul' ualde ꝓmo.Et eſt ꝓmo actiuū cū omnibꝫ ſuis cōpoſitis.et facit p̄teritū in pſi.et ſup in ptū et ꝓd pro.vnde in aurora dr.ß ptē iecoris ꝓmens

Promontoriū.a ꝓ et mons de capſide ſupra cōponitur h ꝓmontoriuꝫ rij ſcilicet mons qui ꝓcul appet ꝓ ſui eminencia.ul' ß quoſdam dr a ꝓmineo nes.qꝛ ꝓmineat et emineat.et ꝓd o ante r.vnde ille male poſuit.Eſt ꝓmontoriuꝫ cernere non modicū.O enim ante riuſ na rium producit

Promoueo.a ꝓ et mo ut dicit magiſter beneuco ues promoui promotum promouere q̄ſi procul mouere et abſentare.et promouere q̄ſi in anteriorem pteꝫ mouere.et promouere ſublimare ad honorem.uel ordinem mouere.et promouere.i.

Promptuarium.a ꝓ proficere.et corripit momo mis dr h promptuariū rij.i.cellariuꝫ qꝛ inde neceſſaria uictui promunt̄.i.proferunt̄.vn̄ ꝓpha promptuaria eoꝝ plena.Et eſt promptuariū longi temporis ſed cellarium paucorum dierum

Promptus.a promo mis dr promptus ta tum.i.patus.expeditus.ad aliquid agendū ul' dicendum.et compat̄ ꝓmpcioꝛ ſimus.vnde prompte cius ſime.adūbiū.et promptulus la lum.aliq̄tulum promptus Et componit̄ ꝓpromptus.i.ualde ꝓmptus.Et eciam a promo is h promptuſ us.i.apicio.Et ꝓ compōnem imꝓmptu.i.in apto.ſed mag' eſt ꝓpō ꝓ appōnem et non ꝓ compōnem et

Promulcus.a ꝓ tunc ꝓ n in ꝓmtu ſcribitur mo mis dr h ꝓmulcus ci.funis cū quo nauis ducitur.uel ſcapha que maiorem nauem ducit et regit.vn̄ ꝓmulco cas caui care.nauem ducere.Et

Promulgo.A ꝓmo mis.dr ppe cū ꝓmulco ꝓmulgo gas gaui gare.i.pronunciare.manifeſtare.Et dicitur ꝓmulgare.quaſi ꝓmptum et manifeſtum multis agere Et eſt ethimologia.

Promurale.murus an̄ muꝝ.dictū ex eo qꝛ pro municione muri ſit ſm pap.vide in antemurale.

Promuriū rij.i.ſpaciū circa muꝝ.et cōponitur

Promus.a promo ꝓmis dr pro et murus h ꝓmus mi.i.cellariū.Et ponitur q̄nqꝫ pro cuſ

Promuſcida pnl' cor in ꝓ.tode ipſius promi ro nefas o ſcelus contra fas.i.cō boſcida eſt tra iuſticiam.et ſunt due ptes ꝓ interiectio.et nefas nom.Non eniꝫ poteſt eē ibi uera cōpoſicio qꝛ interiectio non pt cōponi.ut oſtendi in procīdo

Pronepos in nepos ex lor.et ſic nec acuitur

Pronoe.nois.i.mens ponitur.et corripit ne cōponitur cū prothos qd eſt pmū.et dr h pnoe pnoes.q̄ſi ꝓthonoe.i.pma nois.i.diuina mens

Pronoſticū.a ꝓnoſco cis dr h ꝓnoſticuꝫ ci.ſignū futuri.et ꝓnoſticus ca cū.qui p̄cognoſcit uel ante ſignat.et ꝓnoſtico cas.i.ꝓnoſticis ꝓtendere p̄noſcē ſecunduꝫ hug.pap uero dicit ꝓnoſtica preuiſio egritudinū dicta a p̄noſcendo oportet enim medicū p̄terita p̄ncia et futura preuidere

Pronoſticon liber eſt.et pt ſcribi ſine g uel pt addi g ꝑ ꝓthesim ꝓnoſticū ul' ꝓgnoſticon.

Pronuba.ex ꝓ et nubo cōponit̄ h ꝓnuba be.que aſtat nubenti.et que nubentē uiro coniūgit. Ipa eſt et panimpha.et dr ꝓnuba q̄ſi p̄nuba qꝛ nubenti preeſt.ul' q̄ſi ꝓpe nubentē.vnde et Juno dicta eſt ꝓnuba.qꝛ nubentibus dr p̄eſſe.Inuenit̄ eciā h ꝓnubus ſicut et h panimphus.vn̄ Iudic xij c.dr qꝛ uxor ſampſoniſ accepit maritū vnum de amicis eius et ꝓnubis.i.panimphiſ ſibi aſtantibus.et ſicut oſtendi in nubo nubis.nubo ꝓd ꝑmam.tamen ꝓnuba ab eo cōpoſitū et eciam ꝓnubus cor nu.vnd quid.Pronuba creatur cui ꝓ nubuſ aſſociatuꝛ.et ouid in ij epiſtola.Pronuba te ſiphone calamus ululauit in illis

Pronurus.a pro et nurus cōponitur.et cor nu vn̄ quidaꝫ.natus ait matri nobis nurus eſt mea

Pronus no nas cōpo coniunx.vide in nurus nitur cū ꝓ et dr ꝓnus na nū.i.in anteriorem ꝑtem flexus.inclinatus.curuus.ſubiectus.humilis tracta methafora a natante qui caput in anteriorem pteꝫ inclinat et poſteriora eleuat.pronus eciā dr obſeq̄nſ et promtuſ et cōparat̄.vn̄ ꝓne nius

Propagineus a ꝓpa me adū.et h pronitaſ tis go niſ dr ꝓpagineuſ a ū.ad ꝓpaginē ꝑtinenſ ul' ō ꝓpagine exiſtens.Item a ꝓpago dr ꝓpagino nas ꝑtendere ꝓpagines extendere.flagellum uitis terre ſubmerſuꝫ ſtemē.et q̄ſi porro pandē.et cor gi.

Propagino ꝓpaginas in ꝓpagineus vide.

Propago gas gaui gare.i.ꝑtendere et extendere.vnde h ꝓpago ginis.linea.origo.extenſio.flagellum uitis extenſum ſub terra.et ꝓd penul'.vl' ꝓpago ūbium et nomen in omni ſua ſignificacōne.tamen in prima ſillaba eſt drā.qꝛ h ꝓpago ginis ꝓ tenſione uitis.et ꝓpago gas cum ad ꝓtenſionem uitis ꝑtinet ꝓd ꝑmam.ſed ꝓpago q̄n ꝑtinet ad ꝓſapiam corripit ꝑmam.vn̄ ūſus.uitem ꝓpago libet infinita ꝓpago.et corripit penul' genitiui propago propaginis

Propaſſio.ex ꝓ et paſſio cōponituꝛ h ꝓpaſſio onis.et dr ꝓpaſſio q̄n caro titillat uiſa muliere.ß paſſio q̄n ille malus affectus erumpit poſtea in effectum.vnde ſic deſcribitur a Jeronimo ꝓpaſſio et paſſio in gloſa mathi v.Qui vident mulierem ad concupiſcendum eam iam mechatus eſt eam in corde ſuo.ꝓpaſſio eſt ſubitus motuſ animi ſine deliberacōe boni ul' mali opis.Paſſio ē affectio deliberati animi ſi ſit locus ꝑficiendi.Iteꝫ nota qꝛ paſſio importat immutacōneꝫ pacientis.Non autem dr aliquid immutari ſimpliciteꝛ q̄n id qd eſt pncipale in ipo immutatū ꝑmanꝫ.et ideo ſimpliciteꝛ loquendo q̄n racō non mutat̄ a ſui equitate ul' equalitate.non dr paſſio.ß ꝓpaſſio q̄ſi prima ul' incepta paſſio.uel propaſſio q̄ſi impfecta paſſio.ß paſſio dr conſummata paſſio ꝑ conſenſum Volo eciam te ſcire qꝛ aliter fuit ꝓpaſſio in xpo

et aliter eſt in nobiſ ſiam ut dr in tercio ſent' diſ
xv. habuit xp̄s uer̄ timorem et triſticiam in na
tura hominis ſ; non ſicut nos q̄ ſumus membra
eius. Nos enim cau a peccati noſtri hijs defectib;
neceſſario ſubiacemus. et in nob' ſunt iſti defectus
ſm ꝓpaſſionem et paſſionem. ſ; in xp̄o non niſi
ſm ꝓpaſſionem. ſicut enim in peccatis gradus q̄
dam notant' ꝓpaſſio et paſſio. Ita et in hijs pena
libus affectibus. afficitur enim quis interdū time
re uel triſticia ita ut mentis intellectus non inde
moueatur a rectitudine ul' dei contemplacōne et
tunc ꝓpaſſio eſt. Aliqn̄ uero mouetur et turbat'.
et tunc paſſio eſt. xp̄s uero non ita turbatus fu
it in anima timoē ul' triſticia ut a rectitudine ul'
dei contemplacōne aliquatinus declinaret. ſ; quez
modū intelligit' cū dr non timuiſſe ul' triſtis fuiſ
ſe. vnde Jeronimus ſup math' in xxvj c ubi dicit'
cepit contriſtari et meſtuſ eſſe. ut ueritatē inquit
ꝓbarz aſſūpti hoīs. uē contriſtatus eſt. ſed non
paſſio eius dn̄atur animo. uer̄ ꝓpaſſio eſt. vnde
aſt. cepit contriſtari ꝙ eſt. aliter contriſtatur quis
ꝑ ꝓpaſſionem. Ideo ſ; hanc diſtinccōnem. aliqn̄ dr
xp̄s non uere timuiſſe. qꝛ uer̄ timorem habuit et
triſticiam ſ; non ſ; paſſionem neq; ex neceſſitate

Propatulus. ex ꝓ et patulus cō' condicōnis
ponitur ꝓpatulus la lū in palā ductū corā tactū

Prope aduerbiū loci dr a ꝓ. et cōparatur ꝓpior
ꝓximus. vnde ꝓpe pius me aduerbiū. et cōponitur.

Propello lis ꝓpuli ꝓ. vide prope. et corripit pro
pulſum ꝓpellere. ꝓcul ul' ante pellere. Et cōponi
tur a ꝓ et pello lis. et corripit pu. ꝓpuli preteritum.

Propenſius in propenſus eſt.

Propenſus. a ꝓpendo dis qd' eſt extendo dilato
deriuatur ꝓpenſus ſa ſum. i. extenſus dilatatuſ ꝓ
tenſuſ porro tenſus. et inde ꝓpenſius. i. extenſius

Propero properas in properus uide.

Properus. a ꝓpe deriuatur ꝓperuſ ra rum. i. feſ
tinus et citus. Et cōponitur perproperus ra rum. i.
ualde ꝓperus. Item a ꝓperus ꝓpero ras ra ui rare
. i. feſtinare. ſ; ꝓperat q̄ vnūquodq; maturē tranſi
git. feſtinat qui multa ſiml' incipit et non ꝑficit
et cōponitur appropero ras. i. ualde properare. et
depropero ras. Item a properus propere aduerbium
. i. uelociter celeriter. et corripit pe

Propes pediſ mas ge. i. funis quo pes ueli alli
gatur q̄ſi prope pedes. Et componit' a pro et pes
pedis. et corripit penultimam genitiui.

Propheta. a profor faris qd' eſt ꝓdicere dicitur
propheta te q̄ſi ꝑfator a ꝓdicendo futura. ſ; qꝛ h
nomen h habet quam nullū latinū debet habere
poſt p. Ideo credo ꝙ pocius cōponatur a ꝓ ul' ꝓ
cul et phonos qd' eſt ſonuſ qꝛ longe ꝑui a ꝑnun
cient. vnde h' prophetiſſa ſe. et propheticus ca cū
et h et h' prophetalis et h' le. et ꝓphero ras. et ꝓ
phetizo zas in eodem ſenſu. et ſunt neutra. Qꝛ au
tē dr ꝓpheta q̄ſi ꝓcul fanſ ethi eſt ſm hug. Et di
cebatur olim ꝓpheta uidens. qꝛ ꝓphete videbant
qd' ceteri non videbant. et proſpiciebant q̄ in mi
niſterio abſcondita erant. Et ſcias ꝙ ueri prophe
te intelligebant que videbant. vnd' iob. Ecce om
nia uidit oculus meuſ et audiuit auriſ mea et in
tellexi ſingula. Qd' ſibi tractans gg̃ in xj li mo
raliū dicit cū aliquid oſtenditur ul' auditur ſi in
tellectus non tribuitur prophecia minime eſt. vi
dit namq; pharao ꝑ ſompnum que erant egipto
uentura. ſ; qꝛ nequit intelligere qd' uidit ꝓpheta

ſcilicet non fuit. aſpexit baltaſar rex articulū ma
nus ſcribentis in pariete. ſed ꝓpheta non fuit qꝛ
intellectū rei quaz uiderat non accepit. vt ergo be
atus iob prophecie ſpm̄ ſe habere teſtaretur. non
ſoluz vidiſſe et audiſſe. ſ; eciaz intellexiſſe omnia
aſſerit. ¶ Item hic nota ꝙ prophete falſi diſting
uunt' a ueriſ q̄tuz ad tria ad minus. Primo q̄tuz
ad reuelacōnis ardorez. qꝛ boni ꝓphete futura ꝑ
dicunt diuino lumine mediantibus bonis angel'
inſpirati. ſ; falſi ꝓphete ul' ſequūt' ſpm̄ ſuū nichil
uidentes ſ; mendacia confingentes ul' reuelacōe;
immundi ſpiritus. Secundo q̄tum ad intencōnez
ꝓnunciacōnis. qꝛ falſoꝝ ꝓphetaꝝ finis aliqd' lu
crum temꝑale eſt vt dr ezechiel' xiij. Violant me
ad populū meū ꝓpter pugillū ordei et fragmenti
panis. vl' ſaltem ipſius demonis reuelantis inten
cio ꝑuerſa eſt que decepcōnez intendit. Sed ꝓphe
taꝝ bonoꝝ tota intencō in rectū finem ordinat'.
Tercio q̄tum ad certitudinem ꝓnunciatoꝝ. qꝛ bo
noꝝ ꝓphecia innitit' diuine preſcīe que omnium
futuroꝝ euentuſ intuet'. ſ; ꝓnunciacō maloꝝ pro
phetaꝝ innitit' ꝑſcīe demonum que coniecturalis
eſt. vide eciam in ꝓphecia et in miraculuz. ¶ Hic
eciaz uolo te ſcire ꝙ ut dicit gg̃. tenebroſa eſt aq̄
in nubib; aeris. qꝛ obſcura eſt ſciencia in ꝓphetis
cuius racōe; tangit ieronimus exponens illud yſ
ſaie xvj. Emitte agnū dn̄e. dn̄torez terre de petra
deſerti ad montē filie ſion. Ideo inquit ꝓphete uix
intelligunt'. qꝛ ꝑſonas et numeros et tp̄a ſubito
cōmutant. et de qualibet re tranſeunt ad aliā. dū
enim modo loqueret' yſa de captiuitate moab. et
miſerijs inſperate mentis oculuz ūtit ad neceſſita
tem criſti. et cepit moab alloqui. q̄ſi non deſperes
age penitenciā. qꝛ licet captiuandus ſis. de tua ta
men ꝓgenie naſcet' agnus qui tollit peccata mū
di. qui dn̄etur in toto orbe. Et dicit de petra deſ'
ti. i. de populo gentili ſiue de ruth que fuit gentil'
Gentes nāq; lapideſ ꝓ deo colebant. et ideo a deo
deſerte erant. Et dicit ad montez filie ſion. i. ad ihe
ruſalem. Sion enim erat quedam arx in iheruſa
lem que ꝓtegebat ciuitatez iheruſalem ſicut ma
ter ꝓtegit filiam ſuam. Ruth autē moabitis nup
ſit boos ex quo obeth genuit. ex quo Ieſſe pater
dauid. de cuius ſemine uirgo maria ꝓceſſit q̄ xp̄m
concepit et peperit. ſicut eniz xp̄ſ ꝓ utroq; populo
uenit. ſic de utroq; naſci uoluit. i. iudeo et gentili

Prophecia. a ꝓpheta dr h' ꝓphecia e. et eſt pro
phecia reꝝ latenciū preteritaꝝ ul' ꝑſenciū ul' futu
roꝝ ex diuina inſpiracōne manifeſtacō. ¶ Et ſcias
ꝙ ſicut dicit gg̃ in ꝑma omelia ezechiel' ꝓphecie
tp̄a tria ſunt. ſcz ꝑſens preteritū et futuꝝ. Sz ſcien
dum eſt ꝙ in duobus tp̄ibus ꝓphecia ethimologi
am ꝑdidit. qꝛ cū ideo ꝓphecia dicta ſit ꝙ futura
ꝓdicat. qn̄ de preterito ul' ꝑſenti loquitur racōnem
ſui nominis amittit qm̄ n̄ ꝓfatur qd' uenturū e
ſed ul' ea memorat que tranſacta ſunt ul' ea que
ſunt. ꝓphecia autez de futuro eſt. Ecce uirgo conci
piet et pariet filiū. ꝓphecia de preterito. In pricipio
creauit deus celū et terram. De illo enim tp̄e dix
it homo quo non erat homo. ꝓphecia de ꝑſenti
eſt quam paulus apoſtolus dicit in ꝑma epiſto
la ad corin c' xiiij. Si autē omnes ꝓphetant intret
autē quis infidelis ul' ideota conuincit' ab omni
bus diiudicat' ab omnibus. occulta enim cordis
eius manifeſta fiunt. et ita cadens in terraz in fa
ciem adorabiſ deū ꝓnuncianſ ꝙ uere deus in uo

bis ſit.Cū ergo dicit occulta cordis eius manifeſ
ta ſiunt.ꝑfecto monſtrat̃ qꝛ ꝑ hunc modū ꝓphe
cie ſpiritus non p̄dicit qḋ futuꝝ eſt.ſꝫ oñdit qḋ
eſt.Quo autꝫ pacto ꝓphecie ſpiritus dꝛ q̄ nichil
futuꝝ iudicat ſꝫ pn̄s narrat.¶ Qua in re animad
ūtendūꝫ eſt ꝙ ꝓpheta recte dꝛ.non qꝛ p̄dicit uen
tura.ſꝫ qꝛ ꝓdit occulta.rem quippe quamlibet ſi
cut ab oculis noſtris in futura ſubtrahunt tp̄a.
ita ab oculis noſtris in p̄ſenti ſubtrahunt ea uen
tura ut enim res occultatur in futuro tempore.
preſens autꝫ cogitacō abſcondit̃ in latenti corde
Eſt enim propheta preſens cum res quelibet nō
ꝑ animū ſꝫ per abſentem locū tegitur que tamen
ꝑ ſpiritū denudatur.et ibi fit pn̄s ꝓphetantis ani
mus ubi ꝑ p̄nciam non eſt corpus.Nam giezi lon
ge a ꝓpheta receſſerat cū naaman ſiri munera ꝑ
cipiebat.cui tamen idem ꝓpheta dicit.Nonne cor
meū in p̄ſenti erat qn̄ reuſus eſt homo curro ſuo
in occurſum tibi.¶ Poſtq̄ꝫ de ꝓphecie tēpibus trac
tauimus.reſtat ut de modis eius et qualitatibus
aliqua diſſeramus.Spiritus q̄ppe ꝓphecie nec ſem
per nec eodem modo ꝓphete animū tangit.aliqn̄
enim ſpiritus ꝓphecie ex p̄ſenti tangit animuꝫ ꝓ
phetantiſ et ex futuro nequaq̄ꝫ tangit aliqn̄ uero
ꝓphecie ſpirituſ animū ꝓphetantiſ ex futuro tan
git.et ex p̄ſenti non tangit.aliqn̄ ꝓphetantis ani
mū ex p̄ſenti pariter et ex futuro tangit.aliquan
do autem ex p̄terito et ex p̄ſenti atqꝫ ex futuro.
ꝑiter animuſ tangit̃ ꝓphetantis.aliqn̄ uero pro
phecie ſpiritus ex p̄terito tangit animuꝫ nec tan
git ex futuro.Aliqn̄ uero ꝓphecie ſpiritus tangit
ex futuro nec tangit ex p̄terito.Aliqn̄ uero in p̄
ſenti ex ꝑte tangit et ex ꝑte non tangit.Aliquan
do uero ſpiritus ꝓphecie in futuro ex ꝑte tangit
et ex ꝑte non tangit.Itēꝫ ſcias ꝙ ꝓphete quidaꝫ
ex ꝓximo tanguntur atqꝫ e longinq̊ minime tan
guntur.quidam uero tangunt̃ elonginquo et nō
tanguntur ex ꝓximo.quidam uero et e longinq̊
tangunt̃ et ex ꝓximo.¶ Aliqn̄ autꝫ prophecie
ſpiritus ꝓphetis deeſt nec ſemꝑ eoꝝ mentibꝫ preſ
to eſt.q̄tinuſ cū hunc non hn̄t ſe hūc cognoſcant
ex dono habere cū habent.vnde helizeuſ cū flentē
ſunamitē mulierem a ſuis pedibus ꝑ giezi puꝝ a
uelli ꝓhiberet dixit dimitte illā.anima enīꝫ eius
in amaritudine eſt et dominuſ celauit me et non
indicauit michi.Item amos.qꝛ eadem hora qua
requiſitus eſt ꝓphecie ſibi ſpiritum deeſſe ſenſit de
ſe ueraciter dixit.Non ſum ꝓpheta.ut dixi in ar
mentum.Sic quoqꝫ cū ioſephat de futuris requi
reret.et ꝓphecie ei ſpiritus deeſſet pſaltē fecit ap
plicari ut prophecie ad hunc ſpiritus per laudem
pſalmodie deſcenderet atqꝫ eiuſ animum de uentu
ris repleret.vox etenim pſalmodie cū ꝑ intencō
nem cordis agit̃.ꝑ hanc omnipotenti ad cor iter
ꝑatur.ut intente menti.uł ꝓphecie miſteria.vel
cōpunccōnis graciam infundat.vnde ſcriptuꝫ eſt
Sacrificiū laudis honorificabit me et illic iteꝛ eſt
quo oſtendam illi ſalutare dei.i.iheſuꝫ.Qḋ enim
ſalutare latine.ꝭ hebraice iheſus dꝛ.Sciendū eciā
eſt ꝙ ꝓphete ſancti aliqn̄ dū conſulunt̃ ex mag
no uſu ꝓphetandi quedam ex ſuo ſpiritu ꝓferūt
et ſe ꝭ ex ꝓphecie ſpiritu dicere ſuſpicantur.ſꝫ qꝛ
ſancti ſunt ꝑ ſpirituꝫ ſanctū cicius correpti ab eo
que uera ſunt audiunt et ſemetip̄os.qꝛ falſa dix
erint reprehendunt.Natan etenim ꝓphetam ſanc
tum uiꝝ fuiſſe quis neſciat.Qui dauid regem et
de culpa apte rep̄hendit.et que ei ꝓ culpa eadꝫ
eſſent futura nunciauit.Quem tamen.dū idꝫ da
uid qꝛ tēplum deo uellet conſtruē requiſiſſet illꝭ
co reſpondit.Omne quod ē in corde tuo uade et
fac qꝛ deus tecum eſt.de quo illic ſtatim ſubditur
factum eſt autem in nocte illa et ecce ſermo dn̄i
ad nathan dicens.vade et loquere ad ſuū meuꝫ
dauid.ꝭ dicit dn̄s nūquid tu edificabis michi do
mū ad habitanduꝫ.neqꝫ enim habitaui in domo
ex die q̄ eduxi filioſ iſrł de terra egipti uſqꝫ in di
em hanc.Et paulo poſt.Cum cōpleti fuerint dies
tui et dormieris cū patribus tuiſ ſuſcitabo ſemen
tuuꝫ poſt te qḋ egredietur de utero tuo et firma
bo regnū eius.Ip̄e edificauit domū nomini meo
Ecce natan ꝓpheta qui p̄us regi dixerat.vade et
fac.ip̄e ꝑ ꝓphecie ſpiritū edoctuſ ꝭ fieri non poſſe
denuncians et regis conſilijs et ſuis ſmonibꝫ con
tdixit.qꝛ qḋ ex ſuo ſpiritu dierat falſum fuiſſe re
p̄hendit.Qua in re inteꝛ ꝓphetas ueros ac falſos
iſta diſtancia eſt.qꝛ ꝓphete ueri ſi quid aliqn̄ per
ſuū ſpirituꝫ dicunt ꝭ ab auditoꝝ mentibus ꝑ ſpi
ritū ſanctū eruditi cicius corrigunt.ꝓphete autem
falſi et falſa denunciant uł alieni a ſpiritu ſancto
in ſua falſitate ꝑdurant.vide in miraculū et in ꝓ
pheta.¶ Sed conſueuit queri de ꝭ ꝙ pſa ꝓpheta
domini dixit ezechieł.ꝭ dixit dn̄s.diſpone domui
tue qꝛ morieriſ tu.et tamen ezech̄ non eſt mortu
us ſꝫ ei additi ſunt xv anni ut habetur pſa xxx
viij.hanc queſtionem mouet gḡ in li moralium
xij tractans illud Iob.conſtituiſti terminos eius
qui preteriri non poterunt.Nulla inquit que in ꝭ
mundo hominibꝫ fiunt abſqꝫ omnipotentis dei oc
culto conſilio ueniunt.Nam cuncta deus uentura
p̄ſciens ante ſecula decreuit qualiter ꝑ ſeculū diſpo
nant̃.Statutū quippe iam homini eſt uł quantuꝫ
hunc mundi ꝓſperitaſ ſequatur.uł quantū adūſi
tas feriat ne electos eius aut immoderata ꝓſperi
tas eleuet aut nimia adūſitas grauet.Statutum
quoqꝫ eſt quantū in ip̄a uita mortali tempaliter
uiuat.Nam et ſi annos xv ezechie regi ad vitam
addidit omnipotenſ deus cū eū mori ꝑmiſit tunc
euꝫ p̄ſciuit eſſe morituꝝ.Quomodo ergo ꝑ ꝓphe
taꝫ ezechieł dꝛ.diſpone domuj tue qꝛ morieriſ tu
et non uiues.cui cū mortiſ ſentencia dicta eſt pro
tinus ad eiuſ lacrimaſ eſt uita addita.ſꝫ ꝑ ꝓphetā
dn̄s dixit quo tempe mori ip̄e merebatur.ꝑ lar
gitateꝫ uero miſericordie.illo eum tempe a mor
te diſtulit qḋ ante ſecula ip̄e preſciuit nec ꝓpheta
ergo fallax.qꝛ tempus mortis innotuit quo uir
ille mori merebatur.nec dominica ſtatuta conuul
ſa ſunt.qꝛ ut ex largitate dei annj uite creſcerent
ꝭ quoqꝫ ante ſecula p̄fixum fuit atqꝫ ſpaciū vite
qḋ inopinate foris eſt additū ſine augmēto p̄ſcie
fuit intus ſtatutū.Ex p̄dictiſ patet ꝙ illa diffini
cō caſſiodri uera eſt.ꝓphecia eſt inſpiracō uel re
uelacō diuina.reꝝ euentus immobili ueritate de
nuncians.vide in p̄ſcio.et in mors vide qualiter
deus mutet ſentenciam et non conſilium
Propiciatorium.a ꝓpicior aris dꝛ ꝭ ꝓpiciatori
u.locus ꝓpiciandi quaſi ꝓpiciacōnis oraculū.et ſi
cut dꝛ in hiſtorijs ſup exod ꝓpiciatoriuꝫ erat ta
bula aurea eiuſdem longitudinis et latitudinis.
cuius et archa ut archam tegere ſufficeret.ď ſpiſ
ſitudine uero eius non legitur.hoc dicebatur ora
culū.qꝛ dn̄s de illo rn̄ſa dabat.Rn̄ſum autē dicit̃
oraculū diuinū.qꝛ orantibus datur.Dicebat̃ eciā

ꝓpiciatorium.q2 exinde loquens dñs ꝓpiciabatur populo.uł q2 die ꝓpiciacõnis dicebant gloriam dñi semꝑ ibi ostendere.extra vero parte oraculi scilicet in duobus angulis anteriorbus positi sunt duo cherubin aurei et ꝓductiles et non sunt fusiles s3 tusionibus malleorum ꝓducti. In glosa autem ad hebreos ix dr qd dicebatur ꝓpiciatorium siue oraculum q2 ibi appebat angelus domini loquens moisi quando dominus ꝓpiciaturus erat populo De festo autem ꝓpiciationis dixi in fase

Propicior ꝓpiciaris in ꝓpicius est.

Propicius.a.um pe dr ꝓpicius cia dicitur.bonus.benignus.misericors.mitis.ꝓsper.placatus. vnd ꝓpicior aris ꝓpiciatus sum uł esse uł fieri ꝓpicium vnde h ꝓpiciacõ.placacõ.misericordia.et ꝓpiciatorius a um.et cõponitur repropicior aris ubique depo

Propina.pina grece fames dr.et cõponit̃ cũ ꝓ et pcul.et dr h ꝓpina ne scilicet locus iuxta balnea puplica.ubi post lauacrum a fame et siti reficiuntur homines.et dr sic quasi ꝓpellens famem quia h locus famem pellat.uł dicunt greci popina.Et inde nos corrupte dicimus ꝓpina ꝓ tali loco simpliciter.tamen modo propina dr taberna quelibet q2 famem pellat.vnde h propinula le dimi.et ꝓpino nas.vinũ miscere.potũ ad ministrare.vnde h propinator toris qui potũ administrat.vñ ouidius. Inde propinatur nimiũ qui vinũ propinat Et in aurora dr hec quibus angelici cines bona summa propinant. Item a propino as.h propina tonũ n.i.domus uł locus vnde propinatur uł ubi

Propinito tas.a propino nas ꝓpinatur propinito tas penultima correpta frequenter ꝓpinare

Propino ꝓpinas in ꝓpropina ꝓpine est

Propinquaneus.a ꝓpinquus dr ꝓpinquaneus nea neum.i.ꝓpinquus et coniunctus

Propinquus.a pe denuat ꝓpinquus qua quũ uł ſm sanguinem uł ſm locum.et cõparatur ꝓpinquior simus.vnd propinque quius me adibi um.et h propinquitas tatis.et propinquo quas. et componitur appropinquo quas.et est neutrum cum omnibus suis compositis

Propinula propinule diminuti.parua propina

Propius.a pe denuatur propius ia ium.i.ꝓpinquus et coniunctus.et cõparatur ꝑ supplecõem magis propius propissimus.et propio as.i.pximam propinquare.et cõponitur appropio as.vñ appropians tis.omnis ge.et est ꝓpio neutrum cum omnibus suis cõpositis. Inuenitur tamen ad romanos xiij propior est nostra salus.sed tunc dicitur prope propior proximus

Propola propole in miropola exponitur.

Propontides in bosforus est

Proporcio.ex ꝓ et porcõ porcõnis cõponitur h proporcio onis.i.similitudo habitudo cõparacõ vnde h et h proporcõnalis et h le.vnd proporcionaliter.et h proporcõnalitas tatis.et differt a ꝓporcõne q2 ꝓporcio est habitudo vnius ad aliud. s3 proporcõnalitas pluriũ habitudinũ inter se cõparacio ſm boeciũ.Et scias q locus a proporcõne ſm boeciũ differt a loco a simili.q2 in loco a simili accipitur cõparacõ ſ similitudinem inherenciũ ut sicut risibile inest homini ita hinnibile inest equo. In loco autem a ꝓporcõne non attenditur sicut similitudo inherenciũ s3 cõparacio habitudinis ut sicut se habet nauta ad nauem sic se habet

Proprietas.a ꝓprius a um magister ad scolas.

um] in e et addita tas.fit h ꝓprietas tatis. ¶ Hic nota q ſm theologos differencia nocõnis ꝓprietatis et relacõnis in diuinis pt̃ tripliciter assignari. primo quantũ ad racõnem significacõnis.Et scias q paternitas dr relacõ ſm q ad filiũ refertur.dr autem ꝓprietas in quantũ soli patri conuenit.Dicitur nocio in qntũ est pncipiũ formale innotescendi patrem. Secundo quantũ ad ordinem intelligendi.q2 cũ nichil possit esse pncipiũ innotescendi aliud nisi sit sibi ꝓpium.intellectũ nocõnis precedit intellectus ꝓprietatis.et q2 ꝓprietas non conuenit nisi rei distincte ab alijs.et distinctio in diuinis nõ est nisi ꝑ opacõnem relacõnis.intellectum ꝓprietatis in diuinis precedit intellectus relacõnis. ¶ Tercio qntum ad numerum.q2 nocõnes sunt quinq3 scilicet paternitas.filiacõ.ꝓcessio.innascibilitas.communis spiracõ.hau autem quatuor tantum sunt ꝓprietates que vni ꝑsone tantũ conueniunt.scilicet paternitas.innascibilitas.que conueniunt tantum patri.filiacõ que conuenit tantum filio.processio que conuenit tantũ spiritui sancto.Cõmunis autẽ spiracõ non pt̃ dici ꝓprietas simpliciter quia conuenit duabus ꝑsonis.s3 ſ quid ſm q aliquid dr esse ꝓprium ad aliquid.est enim ꝓprium patris et filij respectu spiritus sancti. ¶ Hau eciam nocionum quatuor tantũ sunt relacõnes.scilicet paternitas filiacõ.ꝓcessio.cõmunis spiracõ Innascibilitas ñ est ꝓpe relacõ nisi ꝑ reductõnem.s3 q negacõ reducitur ad genus affirmacõnis.ut nonhomo ad genus hominis. ¶ Hau autem nocõnum uel ꝓprietatũ uł relacõnũ.tres sunt ꝑsonales.i.constituentes ꝑsonas.vnde habent quasi actum differencie constitutiue.scilicet paternitas.filiacõ.ꝓcessio. Abe due sunt nocõnes ꝑsone.s3 non ꝑsonales ¶ Et sciendũ q tria requirunt̃ ad h q aliquid dicatur nocio ꝑsone.Primo q ad originem ptineat.quia relacõnibus originis ꝑsone distinguuntur. Secundo q ptineat ad dignitatem.q2 ꝑsona est ipostasis distincta ꝓprietate ad dignitatẽ ptinente.Tercio q dicat aliquid speciale.q2 cõmune ñ est sufficiens principiũ innotescendi. Item nota q in diuinis q̃dam sunt ꝓpria quedam appropriata.ꝓpria dicuntur que ita conueniunt vni ꝑsone q non alteri.sicut paternitas innascibilitas.que conueniunt tantum patri.filiatio que conuenit tantum filio.ꝓcessio q̃ tñ conuenit spũi sancto.ut dictũ est supra. Appropriata autem dicunt̃ que omnibus conueniunt ꝑsonis.s3 vni persone sepe distincte appropriantur vt patri potencia.sapiencia filio.bonitas spiritui sancto.Quod quare fiat non est ociosum inquirẽ. Id ergo sacri eloquij prudencia facere curauit ne dei immensitatẽ similitudine creature metiremur dixerat enim scriptura sacra.q deus pater est.et q deus filius est.et audiuit h hõ q̃ hominem patrem uideras.deũ patrem non uiderat.et cogitare cepit ita esse in creatore ut uiderat in creaturis a quibus h nomina translata sunt ad creatorem.in quibus pater est prior filio.filius est posterior patre.et ex antiquitate siue ex senectute in patre defectus.ex posteritate in filio imperfectio sensus solet notari ꝓpter scilicet iuuentutis motus.et ꝓpt̃ experienciam.q2 qui non est expertus qualia scit Ideo occurrit scriptura dicens patrem potentẽ ne uideatur prior filio.et ideo minus potens et filiũ dei sapientem ne uideatur posterior patre celesti. Et ideo minus sapiens dictus est spiritus deus.et

dictus eſt habere ſpiritū deus. et uidebatur h̄ q̄ſi
nomen inflacōnis et tumoris rigiditatis et impe
tuoſitatis. vn̄ dr̄ yſa ij. quieſcite ab homine cuius
ſpiritus in naribus eius. vn̄ humana conſciencia
ad deū pro rigore et crudelitate accedere metuit
Jdeo ſcriptura temꝑauit ſmonem ſuū. ſpūitū bo
nū nominans ne crudelis putaret̄ qui mitis erat
Spiritus inquit tuus bonus deducet me in terrā
rectam. ¶ Ex dictis ergo cauſ attribuit̄ patri pō
tencia. filio ſapiencia. ſpiritui ſancto bonitas. licet
in deo vnū et idē penitus ſit. potencia. ſapiencia
bonitas. non ꝙ pater celeſtis ſolus ſit potens ul'
magis potens. et filius ſolus ſapienſ ul' magis ſa
piens. et ſpiritus ſanctus ſolus bonus ul' magis
bonus. vna ergo eſt potencia. ſapiencia. bonitas.
triū pſonarū ſicut vna eſſencia. Jdeoqꝫ ſicut dicit̄
filius omonſios. i. conſubſtācialis patri ita cooṁ

Propus a um. i. meuſ ul' non cont[...]nipotens
regulam. et dr̄ a ꝓpe qꝛ qd̄ ꝓpū eſt ꝓpe eſt. et cō
paratur ꝑ ſupplecōnem ꝓpius magis ꝓpius ꝓpiſſi
mus. vnde ꝓpe ꝓpiſſime adūbium. et h̄ ꝓpetas.
tis. et cōponitur improꝑus a um. et cōparatur ſi
militer ꝑ ſupplecōnem. vnd̄ h̄ improꝑetas. Jnue
nitur tamen ꝓpior. vnd̄ ad roma xiij c ſm̄ vnam
litteram. Nunc ꝓpior eſt noſtra ſalus ꝙ cū credidi
mus. Jtem a ꝓpius dr̄ ꝓpio as. i. ꝓpium facere. et
eſt actiuū cum omnibus ſuis compoſitis ¶ Et ſci
as ꝙ ꝓpium ſm̄ dialeticū dr̄ quadruplex. vno mō
dr̄ ꝓpium quod ineſt alicui ſpeciei et nō omni ut
eſſe gṁmaticū conuenit homini ſꝫ non oīni. Secū
do mō dr̄ ꝓpium qd̄ ineſt omni ſꝫ non ſoli. ut eē
bipedem conuenit homini et non ſoli. Tercio mō
dr̄ ꝓpium qd̄ ineſt omni ſed ſoli et non ſemꝑ. ut
caneſcere ineſt omni homini et ſoli. ſꝫ n̄ ſemꝑ qꝛ
non n̄ in ſenectute Quarto mō dr̄ ꝓpium qd̄ appel
latur ꝓpe ꝓpiū. Et ꝓpiū ꝑ ſe dictū dr̄ ꝓpe ꝓpiū.
Et diffinit̄ ſic. ꝓpium eſt quod ineſt omni. et ſo
li et ſemꝑ. ut riſibile ineſt omni homini et ſoli et
ſemꝑ Non tū homo dr̄ riſibil' qꝛ actu rideat. ſꝫ qꝛ
aptus natus ē ad ridendum. Et h̄ quarto modo
dr̄ ꝓpium. quod appellatur vnū de qnqꝫ p̄dicabili
bus Et diffinitur ſic ab ariſtotile. ꝓpium ē qd̄ ſol
ineſt et conūſim p̄dicatur de re. i. de ſpē et nō in
dicat quid ē eſſe. ut riſibile eſt ꝓpiū hominis. qꝛ
conūſim p̄dicatur de ipo. Nam omnis homo eſt
riſibil'. et omne riſibile ē homo. h̄ autem membrū
nō indicat quid ē eſſe Ponit̄ in deſcripcōne ꝓpij
ad drām diffinicōnis. Diffinicio enim conūſim
p̄dicatur de re. et indicat quid eſt eſſe. ut animal
racōnale conūſim. d̄ homine p̄dicatur Et indicat
eē ipius. qꝛ omnis diffinicio fit ꝑ ſubālia. Omne
enim ſupius eſt de eſſencia ſui inferioris.

Propter. a pro dr̄ ꝓpter adūbium loci. i. iuxta
cominus. et ponit̄ ꝓ ꝯiunccōne cauſali. ut ꝓpter

Propterea. idcirco. ideo. cō[...]te factum eſt hoc.
iunccio cauſalis Et dicitur a ꝓpter ſm̄ huguccōnē

Propudio ꝓpudias Jn ꝓpudium eſt.

Propudiū dij. i. ſcurrilis locus. et cōponitur a
pro et pudor. qꝛ ab eo pudicicia et pudor procul
ſunt. vnde ꝓpudio dias. inhoneſte ſe continere ul'
repellere. ul' iniuriari. ul' ſcurrari. et ꝓpudioſus ſa
ſum. ignominioſus. iniurioſus. turpis. impudibun
dus. inuēcundus. impudens. irreuerens. infrontuo
ſus. vnde ꝓpudioſe. et hec ꝓpudioſitas. et cor pu

Propudor non pt̄ cōponi a ꝓ interiectione. qꝛ
ſicut dixi in ꝓdolor interiectio non pt̄ componi
vnde ꝓpudor ſunt due ptes. uel ſm̄ quoſdam diriua
tur a ꝓpudeo des Et ē ꝓpudor confuſio inuēcun
dia. quaſi ꝓcul a pudore. et ſm̄ h̄ pn̄l' corripit. pap
uidetur dicē ꝙ ſit interieccō. qꝛ loco interieccōis
uidet̄ poni. non tū ut dicit ps in li xij. Jd qd̄ ꝓ
aliq̄ accipit̄ omnino eciā ex ead̄ ſpē accipiend̄ eſt

Propugnaculū. a ꝓpugno nas dr̄ h̄ ꝓpugnacu
lum li Et dicuntur ꝓpugnacula. pinne murorū ſiū
ſumme ptes. quia ex hijs ꝓpugnatur.

Propulſo ſas. frequent' ꝓpellē et ē fre. a ꝓpello

Prora a por dr̄ hec prora [...] lis ſum ſu. u in o.
re. quaſi pora. ſcꝫ anterior ps nauis. uide in puppis

Proreta te. mas ge. qui in prora et in principio
nauis morat̄ ut maior qui hortat̄ ſocios. ul' gu
b̄nator ſiā in Jona. ubi Jēo. gub̄natorē lxx ꝓretā
interp̄tati ſunt Et diriuatur a prora re Et prod̄ re.

Proricio. cis. exponitur in ꝓijcio cis.

Prorito tas. ex ꝓ et ritus cōponit̄ ꝓrito ritas
taui tare. i. ꝓuocare ul' excitare. et ꝓducit ri.

Prorſus. i. penitus omnino ꝓcul dubio ꝓfecto

Proſa. a ꝓſon dr̄ ꝓſuſ ſa ſuꝫ. i. longus et ꝓduc
tus. et ꝓlixus. et ꝓſo ſas ꝓducere et h̄ ꝓſa ꝓſe
oracō ꝓducta et a lege metri ſoluta. q̄i a ꝓlixita
te librorū. qꝛ non coartatur numero pedum ul' ſilla
barū ſꝫ in longum ꝓ uoluntate ꝓducit̄. vl' proſa
dr̄ q̄ſi ꝓfuſa ul' q̄ſi ꝓrua. qꝛ ꝓruat ſpacōſe. et ex
currat nullo ſibi termino p̄fixo ul' p̄finito. vnd̄ h̄
ꝓſula le dimi. et ꝓſaicus ca cū. vnde ꝓſaico cas.
proſaice ſcribere uel dictare

Proſaicus ca cū. in ꝓſa eſt et corripit pen̄l'

Proſapia. a proſipo pas qd̄ eſt ꝓcul ſipare dr̄
h̄ proſapia pie et h̄ proſapies ei. i. progenies. ge
neracō. qꝛ ꝓcul ſipat̄ et ſpargit̄ uſqꝫ in poſteros.

Proſceniū. a ꝓ et ſcena cōponitur h̄ ꝓſcenium
ſcilicet locus ante ſcenam ubi ludebant ul' ſacrifi
cabant ſm̄ hug. pap̄ uero dicit. ꝓſcenia pulpita
ſunt ante ſcenam in quibus ludicra exercebant̄

Proſcribo ex ꝓ et ſcribo cō[...] theatrales ludi.
ponitur ꝓſcribo bis. i. ꝓcul a ſcriptura remouere
vnde proſcriptus ta tū. et dicebantur proſcripti.
quorum nomina de enea tabula delebantur quod
erat cū dampnabant̄ aliquo ſcelere. vnd̄ ꝓſcribē
. i. dampnare. et ꝓſcriptus. i. dampnatus. ſꝫ ꝓprie
cū aliquis ita dampnatur ꝙ nomen eius proſcri
bitur de conſorcio ordinis eiuſdē ſm̄ hug. et pa
pias dicit ꝓſcriptus dampnatus cuius bona pa
lam et aperte ſcribuntur. i. exulatus

Profectum. a profeco cas hoc profectum. i. extū

Proſelitus eſt aduena et circūciſuſ qui miſceba
tur populo dei et eſt grecū. ꝙ autē dr̄ proſelitus
quaſi procul a ſolo ſitus ethi eſt. cōmuniter autē
dicunt̄ proſeliti de gentibus ad ritū iudeorū conūſi

Proſequꝫ quij. i. ſuiciū a ꝓſequor[...] et cor pn̄l'

Proſerpina. a proſerpo is qd̄ cōponit̄ ex ꝓ et
ſerpo pis. dr̄ hec ꝓſerpina ne. filia cereris ſcꝫ lu
na. vnde et dr̄ ꝓſerpina. qꝛ ꝓpe nos ſerpat. et eſt
luna uicinior nobis et inferior omnibus planetis
ul' proſerpina filia cereriſ dr̄ ſemen ul' ſeges. quia
ꝓcul ſerpat a terra creſcendo. vide in diana. et cor
penul' ꝓſerpina. vnde virgil' eneid̄ in vj. Hec ſibi
pulchra ſuum ferri proſerpina munus.

Proſeuca proſeucen grece latine dr̄ orare dep̄ca
ri. vnde hec proſeuca domus pauperū et mendico
rum in qua elemoſinas petunt. et ꝓſeuca dr̄ orō
ul' dep̄cacō. vnde proſeuticus ca cū. i. dep̄catorius.
vnde ꝓſeutice. i. humiliater et dep̄catorie. ul' dep

ratiue. Item a ꝓseuca. proseucor caris. i. mendica
Prosicnus. a ꝓse [illegible]re uł deprecari proseucam
to cas dicit ꝓsicinus a vm. et ꝓsicius cia cium. i.
quidquid superfluitatis absciditur de qualibȝ mate
ria. qd aliter dr̄ sucrisiuus a vm. et succidaneus a
vm. et incisiuus. et pt dici substantiue h ꝓsicium
uł ꝓsisiuū. uł sucrisiuū uł incisiuū. qd ita supflu
um absciditur de aliqua materia
Prosicū. a ꝓseco cas dr̄ h ꝓsicum cī. i. pma ps
extoꝝ. uł potius ꝓsicum cōponitur a pros qd ē
ad et icos qd est signū uł ymago. Inde ꝓsicum.
quasi adimaginatio uel signum
Prosimetricus. ꝓsa cōponitur cū metꝝ et dicit
ꝓsimetricus ca cū. i. constans ex ꝓsa et metro. et
Prosincū. a ꝓson dr̄ h ꝓsincū. i. [illegible] corripit tri.
funis quo nauis alligatur in litore ad palum qꝫ
Prosisto tis in sisto vide ꝓsit longus
Prosocrus in socer vide
Prosodia. a pros qd est ad et oda cantus com
ponitur h ꝓsodia die. i. accentus de h eciam ha
bes in principio secunde partis huius operis
Proson grece latine longum. ꝓlixuȝ ꝓductum.
uł rectum dicitur. et acuitur in fine
Prosopon grece ꝑsona dr̄ latine quasi ad facie
Hic nota qꝫ h nomen ꝑsona signat substanciā
pticularem que sonat in dignitate. et similiter ꝓ
sopa uł ꝓsopon apud grecos. et ideo ꝑsona non
est nisi in natura intellectuali et secūdū boecium
sumptum est nomen ꝑsone a ꝑsonando. eo qꝫ in
tragedijs et comedijs recitatores sibi ponebant
quandam laruam ad repsentandum illud cuius
gesta narrabant decantando. et inde est eciam qd
tractum est in usu ut qdlibet indiuiduū hominis
de quo potest talis narracō fieri ꝑsona dicatur. et
ex h eciam dr̄ ꝓsopon in greco. a ꝓ qd est in et
sopos qd est facies qꝫ huiusmodi laruas ante fa
cies ponebant. de h eciam vide in ꝑsona
Prosopopeia. eciam exponitur in quarta pte in
capitulo de coloribus rethoricis
Prospecto. a ꝓspicio cis xi ctū ꝓspectu. u in o.
fit ꝓspecto tas ūbum fre. a quo ꝓspectans cunctis
ge omnis. vnde in uita beati nicolai. deus ex alto
ꝓspectans. et ut dicit pap. ꝓspecto desuper aspicio
Prosper ra rum. dr̄ faustus. fecun[illegible] uel procul.
dus. et cōponitur sm quosdam ꝓsper a pro et as
per. qi ꝓcul ab asperitate. i. absqꝫ molestia uł ad
uersitate. magister autē bene dicit qꝫ cōponitur a
ꝓpe et aspera. vnde dicit spera pmam corripit. vn
prudencius. Cuius arbitriū spera mobilis atqꝫ ro
tunda. multi tamen ꝓducunt eam ß male. qd ꝑ
eius cōpositū ꝓbatur scilicet asper. qd cōponitur
ab a qd est sine et spera. et ꝓsper qd dr̄ qi prope
speram. et h magis michi placet. Itez a ꝓsper.
hec ꝓsperitas tatis. i. successus uł felicitas. et ꝓs
pere adūbiuȝ. i. fauste. feliciter. et fecunde. et ꝓspe
ro ras ūbum actiuū. i. ꝓspeꝝ facere. Inuenitur e
ciam ꝓsperor aris ūbuȝ deponens. i. ꝓspere agere
vn ꝓpha. o dn̄e saluū me fac. o dn̄e bn̄ ꝓsperare
Prospicio cis. qi ꝓcul aspicere. a ꝓ et specio cis
Prostibulū. a pstro tas dr̄ h ꝓstibulum li. lupa
nar. domus meretricis. ibi eniȝ meretrices ꝓstant
. i. ꝓ pcio stant et meretricantur. uł dr̄ ꝓstibuluȝ
a ꝓsternendo eo qꝫ post ludos pactos ibi meretri
ces ꝓsternantur. uł dr̄ a ꝓstituo is. qd est ꝓ pre
cio statuē. ꝓponē. qꝫ meretrices pro pcio se statu
ūt. Item a ꝓstituo h prostibula le pnł cor. io est

meretrix. vnde ieroni. Inter ūgines et ꝓstibulam
Prostituo. ex ꝓ et statuo cōponitur ꝓstituo is
pro pcio statuē ꝓponē. et ūbum meretricum que
prostituunt. i. pcio se supponūt. Vnde hoc prosti
Prosto. a pro et sto cō[illegible] bulum sm huguccōnē
ponitur prosto stas prostiti prostitū. scilicet pro
. i. ante. stare. uł prostare. i. pro pcio stare uel cō
miscere se cū meretrice. et est ūbum meretricuȝ q
ꝓstant. i. ꝓ pcio stant et meretricant. vn h ꝓsti
bulum uel prostibulum dicitur a prostituo is.
Prosula prosule parua prosa
Prosum prodes prodest. ex pro et sum es est. et
interponitur d causa euphonie et sicut dicit prisci
anus in viij li ꝑ totam declinacōnem. Vbicumqꝫ
a uocali incipit hoc ūbum prosum interponitur. d.
iuncture compositionis.
Protelo protelas in telo telas est.
Protenus adūbium loci. et est cōpositum a ꝓpe
uł procul et tenus et signat longe. ut dicat prote
nus qsi ꝓcul a tenus. i. procul a ꝓpe. vnde ūgił.
in vij eneid. tartaream intendit uocē qua prote
nus omne contremuit nemus
Proteruio uis uiui uitū esse uł fieri proteruum
superbire. crudere. ferocē. et tunc deriuat a ꝓtuus
Proteruus. a pro uł pros et toruus cōponitur
ꝓteruus ua uū. i. crudelis ualde terribilis. et cōpa
tur. vnde h ꝓteruitas tatis. et ut dr̄ in grecis. In
ꝓbus est aliquis ūbis factis qꝫ proteruus.
Protheseosparalange fit qn̄ vna ꝓpositio ponit
ꝓ alia. ut accepit eū in ulnas suas. i. inf. rogant
sup priamo. i. de pamo. et dr̄ a ꝓtheseos qd est ꝓ
posicō. et palange qd est transmutacō. qsi ꝓpositi
onis transmutacō. uł dr̄ a pa qd est iuxta. et ale
os qd est alienum et logos qd est ꝭmo. alienum
enim est ꝓposicōnem vnam poni ꝓ alia
Prothesis est quedam figura de qua dixi in iiij
parte in capitulo de metaplasmo.
Prothocium. a prothos quod est primus dicit
hoc prothocium. i. exenodochium
Prothocollum prothocolli in sceda exponitur
Prothologia subtilis locucō qn̄ res singule mi
nutatim proferuntur sm papiam
Prothomartir. a ꝓthos et martir cōponitur ꝓ
thomartir. i. pmus martir sicut abel in ueteri tes
tamento. et stephanus in nouo
Prothoplastus. i. pmus formatus. a ꝓthos pri
mus et plastus ut adam. vnde in hympno de pa
rentis ꝓthoplasti fraude facta condolens
Prothos. i. pmus. et accentuatur in fine
Protinus. a prope deriuatur ꝓtinus. i. cito stati
continuo uł consequenter. et est adūbium tempis
uł ordinis. et cor pnł. vnde ouidius epy. Protinus
adductis sonuerunt pectora palmis
Protribunali. i. in tribunali ꝓtheseos palange
. i. ꝓposicō ꝑ ꝓposicōe. uł ꝓtribunali. i. ad tribunal
uł ꝓtribunali. i. ꝓ iudicō dando in tribunali. i. in
Protus a ū. i. pmus. et dicitur [illegible] sede iudiciaria
Prouectus. a ꝓueho is xi ꝓuectuȝ [illegible] a ꝓthos
qd cōponitur ex pro et ueho deriuat ꝓuectus a
vm. i. ꝓcul uł ante uectus. ꝓmotus sublimatus
auctus. cumulatus. vnde ꝓuecta etas dr̄ annis auc
Prouentus. a ꝓuenio ꝓuenis [illegible]ta et cumulata
ꝓueni ꝓuentū. qd cōponitur ex pro et uenio de
riuatur h ꝓuentus tus. i. abundancia. Itez casus
bonus. euentus. sors. fructus. ꝓsperitas sm pap
Prouerbialis in prouerbium vide

Prouerbiolum prouerbioli dimi͂ puꝰ proūbiꝫ
Prouerbiū.a ꝓ et ūbū dꝛ hꝰ ꝓuerbiū bij.i.ſimili
tudo.pabola.ubi aliud dꝛ et aliud intelligitᷣ.qſi
poſt ūbum poſitū.qſi ūbum ꝓ alio.vnde hꝰ ꝓuer
biolū dimi.et hꝰ et hꝰ ꝓūbialis et hꝰ le.et ꝓūbio
ſuſ ſa ſum.et cōpatur.vnde hꝰ ꝓūbioſitas tiſ et ꝓ
ūbior aris.ꝓūbia dicere.ulꝰ ꝓuerbijs uitupare ſꝫ
hug.pap uero dicit.ꝓuerbia ſunt aliud hn̄cia in
medulla aliud in ſupficie pollicena.vide eciaꝫ in

Prouidencia.a ꝓuideo vides dꝛ ꝓui ⁊ pabola
denſ tis ti.ꝓcul uidens.et a ꝓuidenti addita a fit
hec ꝓuidencia cie.et ſm boe in iiij de conſolatio
ne .prouidencia ē ipa diuina racō in ſummo om
niū pꝛīcipe conſtituta.que cuncta diſponit.hꝰ qd
tu iuſtiſſimū et equi ſeruantiſſimuꝫ putas omnia
ſcienti ꝓuidencie diuerſum uidetᷣ.quidquid citra
ſpem uideas geri rebus quidem rectus ordo eſt.o
pinioni uero tue ꝑuerſa confuſio .et in qn̄to lib
idem dicit.quis poſtulat ut neceſſaria fiant que
diuino lumine illuſtrantᷣ.Cū nec homineſ neceſſa
ria faciant eſſe que videantᷣ diuina ꝑnocio natu
ram reꝝ ꝓpꝛietateꝫ que non mutat.manet inteme
rata mortalibus arbitrij libertas. vide in preſcio
cis ¶ Item ꝓuidencia ſumitᷣ ꝓ quadam cura et
ſolicitudine reꝝ tempalium in futuꝝ.et ſm hꝰ po
teſt queri an prouidencia reꝝ tempaliū et ſolici
do ſit licita.Ad hꝰ dico ꝙ ꝓuidencia ulꝰ ſolicitudo
reꝝ tpaliū t̄plicitet pt eſſe illicita. vno quideꝫ mo
do ex pte eius de quo ſolicitamur.ſi ſcilicet tēpa
lia tamꝙ fineꝫ queramus.Alio modo ꝓpter ſup
fluuꝫ ſtudiuꝫ qd apponitur ad tēpalia ꝓcuranda
ulꝰ ꝓuidenda ꝓpter qd homo a ſpiritualibus qui
bus principalius inſeruire debet retrahitᷣ.et ideo
dꝛ mathi xiij ꝙ ſolicitudo ſeculi ſuffocat ūbum
dei.Tercio modo ex pte timoriſ ſupflui qn̄ ſcilicet
aliquis timet ne faciendo qd debet neceſſaria ſibi
deficiant.Qd dn̄s tripliciter excludit mathei vj.
vbi dicit.Nolite ſolicite eſſe ⁊c.pmo ꝓpter maio
ra beneficia homini pſtita diuinitus preter ſuam
ſolicitudinem ſcilicet corpus et animaꝫ. Secundo
ꝓpter ſubuencōneꝫ qua deus animalibus et plan
tis ſubuenit abſqꝫ ope humano ſm ꝓporcōnem
ſue pſone.Tercio ex diuina prouidencia ꝓpter cu
ius ignoranciaꝫ gentileſ circa tempalia bona que
renda principalius ſolicitantur.et ideo concludit
ꝙ principaliter noſtra ſolicitudo debet eſſe de ſpi
ritualibus bonis.ſperantes ꝙ eciam tempalia no
bis ꝓuenient ad neceſſitatē ſi fecerimus qd debe
mus.Et nota ꝙ ut dicit aug in lib de ſmone do
mini in monte cū uidemus aliquem ſeruū dei ꝓ
uidere ne iſta neceſſaria ſibi deſint.nō iudicemuſ e
um de craſtino ſolicitū eſſe.Nam et ipe dn̄s ꝓpt
exemplū loculoſ habere dignatus eſt quos iudaſ
deferebat.ut habetur iohis xij.et in actibꝫ apoſ
toloꝝ c iiij. Scriptū eſt ea que ſunt ad uictuꝫ ne
ceſſaria ꝓcurata eſſe in futuꝝ ꝓpter imminenteꝫ
famem.non ergo improbat ſi quis humano mo
re iſta ꝓcuret.ſꝫ ſi quiſ ꝓpter iſta militet deo. Itē
ſciaſ ꝙ ꝓuidencia ſiue ſolicitudo tpaliū in opibꝫ
miſericordie puta ad ꝓcurandū negocia pupilloꝝ
et pauperꝝ ordinantur ad finem caritatis.et iō nō
eſt illicita niſi ſit ſupflua.vide in ſolicito ſolicitas

Prouidus da dū.pnlꝰ correpta in prouidus eſt
Prouincia.a ꝓ ulꝰ uictuſ cōponitur hꝰ ꝓuincia
cie quaſi ꝓcul poſita et deuicta.Cum enim roma
ni olim vincendo totam orbem in ius ſuū redige
rent ꝓcul poſitas regiones prouincias appellaue
runt.ꝓuincia eciaꝫ dꝛ regio ſubiugata et tributa
ria facta.vn̄ hꝰ et hꝰ ꝓuincialis et hꝰ le.tributarius
ꝓuincia dꝛ confiniū regionum.et ꝓuincia ſignat
ſceleriter aduūbiū.et ꝓuincia.i.ꝓuidencia et offi
cium ut ex ꝓuincia factum eſt.i.ex officiō. Iteꝫ hꝰ
ꝓuincia dꝛ regio ſpālitet.vnde comeſ ꝓuincie dꝛ
vnde prouincialis gentile nomen

Prouiſus.a ꝓuideo des dꝛ ꝓuidus da dū.et ꝓ
uiſus ſa ſum.et eſt prouidus qui prouidet.proui
ſus cui ꝓuidetur.Et ꝑ compoſicōneꝫ improuidus
da dum.et improuiſus ſa ſum.et ꝓducit ui.

Proximus eſt ſuplatiuū de ꝓpe.dꝛ enim ꝓpe ꝓ
pior ꝓximus.vnde ꝓpius proxime aduūbium.et
hꝰ proximitas tatis.et proximo as.et cōponitur
cū ad et dꝛ approximo as.eſt eniꝫ neutꝝ cū ſuis
cōpoſitis. Itē proximuſ qn̄ accipitur pro cognato
et ꝓpinquo.ulꝰ ſm ſanguineꝫ ulꝰ ſm locuꝫ.et ſm
hꝰ habet vim poſitiui.et compatᷣ proximus mior
et caret ſuplatiuo.vnde proxime aduūbiuꝫ. In ter
cio autem ſentenciaꝝ dꝛ. Hic notandꝰ ē ꝓximum
dici diuſiſ modis.ſcilicet condicōne prime natiui
tatis.ſpe conuiſionis. ꝓpinquitate cognacōnis rac
one beneficij exhibicōniſ vide in dilectio

Prudens.videns cōponitur cū porro.et dꝛ hꝰ et
hꝰ prudenſ tis.qi porro.i.longe videns futura.pe
ritus.uſu doctus.callidus exercitacōe artiſ inſtruc
tus.conſideratus.facundus qui facili fari pt.et cō
patur prudentior ſimus.et a prudens denti addi
ta a fit hꝰ prudencia cie ūtus cardinaliſ ſcilicet bo
naꝝ et malaꝝ reꝝ utraqꝫ diſcrecō.Prudens cōpo
nitur cuꝫ in et dꝛ imprudens tis ge omnis.i.non
prudens ulꝰ ualde prudens in quo ſenſu raro inue
nitur.vgilꝰ in geor.Nūquam imprudentibꝫ imber
offuit ſm hug.Et reſpiat prudens non ſoluꝫ pre
ſencia ſꝫ et futura.vnde dicit boecius.Non qd an
te oculos ſi tamen eſt ſuffecit intueri.reꝝ exitus
prudencia metitur. Item quidam ſapiens dicit pru
dentis mos eſt uarias inquirere cauſaſ ut ualeat
mentem certificare ſuam. vide eciam in cardinalꝰ.
Et ſꝫ ps a prudens tis.io in er fit prudenter.et ita
de ſimilibꝫ dicas. Item ſcias ꝙ phs dicit vj ethꝰ
Impoſſibile eſt prudentem eſſe non entem bonū

Prudencia in prudens vide. vide eciam in ſapiā

Prudentiuncula le diminu.parua prudentia

Pruina.a pir dꝛ hec pruina ne.frigus ulꝰ gelu
matutini tempis.qꝛ urit ſicut ignis.frigus enim
ſicut calor urit.vn̄ hꝰ et hꝰ pruinaliſ et hꝰ le.et pru
inoſus ſa ſum.et ꝓducit pnlꝰ pruina et pruinalis
¶ Hic nota ꝙ generans pruinaꝫ eſt frigus excel
lens qd eſt ſimul conſtrens et congelans ipam ci
tra mediam aeris regionem. Vapor qui materia
eius eſt ſubtiliſ eſt et aſcenderet alte ſicut ros ſi n̄
a frigore aeris inferioris ꝑoccuparetur.Cū enim
et triplex ſit uapor ſcilicet pruine niuiſ et pluuie
ſiue roris duo iſtoꝝ generantur frigore priuſ ſpiſ
ſante uaporeꝫ in nubē.ſcilicet nix et pluuia. Alia
duo generantᷣ a uapoꝛē in nubem non ſpiſſato ſcꝫ
ros et pruina.ſꝫ ros generatur a frigido tempato
uaporem tantū reſoluente.Pruina uero generatᷣ
a frigido excellente.uaporem congelanteꝫ anteꝙ
incipiat conuti in aquam.et ideo pruina non eſt
rotunda ſꝫ expanſa ſicut uapor nec ps coheret pti
ſꝫ ſepatur a pte ſicut uapor diſtractuſ fuit.Cum
autem ut dictū eſt ſit ſubtilis uapor pruine vniu
ſaliter ab ipſo expellitᷣ calidū ſubito.et ideo nich

il eſt qḋ mollificet uaporem confuſum et congela
tū.et ideo pruina eſt rigenſ et dura.aer tamen in
troductus in uaporem non expellitᷣ.et ideo ptes
pruine qñ confuſe ſunt et congelate rare ſunt et q̄
ſi interrupte ¶Et ſcias ꝙ drā eſt inter rorem et
pruinam ẜm phm.qꝛ cū roſ et pruina conueniant
in materia que eſt uapoꝛ ſubtilis tpe diei eleua
tus.drn̄t in generante.qꝛ cū ſup illū uaporem ue
nerit in aere frigus puū.ẖ eſt tempatū adiutū fri
goē noctis ſtatim cōprimit ipm in rorem.pruina
autem eſt uapor congelatus anteꝙ ex ipſo reſol
uatur aqua.Conueniunt autem ros et pruina in
duobus.quoꝝ vnū eſt ꝙ uentrius uapoꝛ eleuatᷣ
qñ flat uentus ſed pocius in ſereno.Si enim flat
uentus aut ille eſt aquilonaris aut meridionalis
aut orientalis aut occidentalis.et ſi quidem eſt a
quilonaris frigidus eſt impediens eleuacōnez ca
lidi uaporis.Si autem eſt meridionalis ille cong
gatiuus eſt nubiū.et turbat ſerenitatem.et tunc
iteꝝ non eleuatur uapor ſubtiliſ ẜ ſpiſſus uapoꝛ
qui eſt materia pluuie.Si autē eſt orientalis il
le eſt calidus eo ꝙ ſol diu agit in ipm et non p
mittit in uapore ſecum eſſe equale frigidū.Si au
tem eſt occidentalis ille pluuioſus eſt nō habens
uaporez puꝝ et claꝝ qui eſt materia roriſ uł pru
ine omnes autem ſecundarij uenti ꝓprietates ſe
quuntᷣ principaliū.et ideo flante uento.aut non
eleuatur uapoꝛ roris et pruine.aut ſi eleuatur ad
formaz roris et pruine non p̄t puenire et ſic intel
ligitur dcm̄ phi qui dicit uapoꝛ roris leuatur in
ſereno et non eleuatur qñ flat uentus.Alioquin
ut dic̄ frater albertuſ contradiceret ſibi infra ſtatī
in ꝓximo ubi dicit phs ꝙ ros fit qñ flat auſter
non ſeptemtrio.ẖ enim ueꝝ eſt de materia roris
que eleuatur in auſtro.ẜ durante auſtro materia
huius ad formam roris non puenit.ẜ pocius in
auſtro ſuccedente ſereno.et hoc eſt eciam ueꝝ de
materia pruine.Conueniut eciam in ẖ roſ et pru
ina ꝙ neutu coꝝ generatur in ſupmis montibꝫ
altis cuius duas cauſaſ dicit eſſe phs.Quaꝝ vna
eſt ꝙ caliditas uehemenſ eſt in eis lociſ que ſunt
in ſupmis montibuſ illis.et ideo anteꝙ uapoꝛ aſ
cendat ad cacumina coꝝ reſoluitur in aquam et
deſcendit in uallez.Altera cauſa eſt qꝛ aer nō lon
ge ſup cacumina coꝝ moncīū inflammatur et ca
leſcit calefactione uehementi.et ſi eciam aliud poſ
ſet frigidū aeris locū tranſire de uaporibꝫ et pue
nire uſqꝫ ad cacumina coꝝ illud ibi reſoluitur in
aerem.et ideo non generatur inde ros uł pruina.
Itē ſciaſ ꝙ ſicut ꝓbatur in li de crepuſculis.vapo
res non longius tribꝫ miliaribuſ uł paulo minus
a terra eleuantur.vide eciaz in nix et in ros et in
Pruinoſus noſa noſum in pruina eſt ⟧mons.
Pruna ne.eſt carbo viuus et dum ardet dr pru
na.a purendo uł a pir.ẜ cū extincta fuerit dr car
bo.qꝛ careat flamma.a pruna dr ẖ et ẖ prunalis
et ẖ le.et prunoſus ſa ſum.et ẖ prunus ni quedā
arbor cuius fructus rubet ut ignis.vñ ẖ prunum
ni fructus eius.et ẖ prunetum ti locuſ ubi pruni
creſcunt.et pruneus a ū.et ꝓd pru.vñ uſus.Igne
calet pruna fert prunus dulcia pruna
Prungo riginis in pruno ris vide.et ꝓducit ri.
Pruno ris nui ritū prurire mollitez effluere pru
ritum habere.et ꝓ faſtidire inuenitur.vnde pruri
ens tis ge omnis.vnde in ſecunda ad thimoť iiij
Coacuabunt ſibi magiſtros prurientes auribus.et

ẖ pruritus tus.et ẖ prurigo ginis in eodez ſenſu
ſcilicet ardor et exuſtio carnis uł auriuz cogens
ad ſcalpenduz.Item prurigo dr ipſa ſcabies que
pruritū confert et ardorem.vnde prurigo eciaz dr
q̄i purigo.i.puſtionē agens.et dr prurigo q̄i pu
rio.et uidetur eſſe ethi.Vñ pruriginoſus ſa ſum
ſcabioſus.et prurious da dū in eodem ſenſu ſcili
cet pruritu et ſcabie plenus.et ꝓd u ante r.vnde
Iuuenalis libᵒ iiij ſatira v.Incipiat prurire thoro.
plauſu qꝫ ꝓbare.ẖ eciam patet p pſ dicentez ꝙ
nullū ūbum quarte coniugᷓ habet u cor ante rio
niſi meditatiuū.ẜ prurio non eſt ūbū meditatm̄
ergo non corripit u ſicut nec ſcaturio ris
Pruritus pruritus in prurio eſt
Pſallo lis o in i pſalli pſallē.i.exultare iubila
re congaudere uł cantare.ꝓpe uero pſallere.
eſt geſtu corporis expmere gaudiū mentis et ẖ q̄
dam digna qualitate uocis.et caret ſup.vnde di
cit ps in x li.A pſallo pſallis pſalli.ſupinum non
Pſalma.A pſalmus ⟧legi.uide in ſallo ſine p
dicitur hoc pſalma matis.uł hec pſalma me id ē
pſalmus.et componitur diapſalma.
Pſalmiſta in pſalmus vide.
Pſalmodia.pſalmus cōponitur cū oda qḋ eſt
cantus.et dr pſalmodia die.i.cantus pſalmi.ſed
pſalmodeſ in ueſica arene ſunt que ex indigeſtio
ne ciboꝝ naſcuntur.et acuitur di.et ut dicit gg.
Vox pſalmodie cū p intencōnem cordis agitᷣ per
hanc ōnipotenti dño ad cor iter parᷓ ut intente m̄
ti uł ꝓphie miniſteria uł cōpunccōnis graciaz in
fundat.ſicut dixi in ꝓpheta.uide in cantus.
Pſalmographus.a pſalmus et graphus qḋ eſt
ſcriptor cōponitur ẖ pſalmographuſ phi.pnł cor
.i.deſcriptor pſalmoꝝ.vñ ẖ pſalmographia phie
id ē deſcripcō pſalmoꝝ.et pſalmographo as.i.de
Pſalmuluſ li di.puuſ pſalmus.⟧ſcribē pſalmos
Pſalmus.a pſalterium dr ẖ pſalmus mi.qꝛ ad
pſalteriū cantabatur.vñ ẖ et ẖ pſalmiſta te qui
pſalmos cantat uel componit.
Pſalteriū.a pſallo lis dr ẖ pſalteriū rij qḋdaz
inſtrumentū muſicū.qꝛ in eo pſallebantᷣ et can
tabantᷣ pſalmi.hinc pſalteriū dictum eſt ubi pſal
mi continentur.vnde pſalteriū grece heuraite na
blat latine organum dicitur
Pſaltes pſalte.dicitᷣ pitus in cithara uł organo
vñ in pmo pali c xiiij.Quatuoꝛ milia ianitores
et totidem pſalte canentes dño in organis.uel ẜ
pap pſaltes.i.pſallens.Et ut ſcribitur in hiſtori
is.tradunt phi ꝙ armonia letū reddat letiorem.
triſtez triſtiorem.et ut dicunt mathematici multi
demoneſ armoniaz ferre non poſſunt.et qñqꝫ nul
li.vnde eciam in pmo regum dr c xvj ꝙ ſpiritus
dei malus recedebat a ſaul quando dauid coram
eo pſallebat in cithara.vide in cithara.
Pſeudo gᷓce latine dr decipiens uł falſus.vnde
dr pſeudomenus.i.fallax.et pſeudolus la lū.i.fal
lax.falſus.decipiens.vł pſeudolus dr falſus ẜuus
et malus.a pſeudo qḋ eſt falſus et dulos qḋ eſt
ſeruus.et cōponitur pſeudoapoſtolus.pſeudopro
pheta.i.falſus ꝓpheta.apoc vj.vidi de ore pſeu
doprophete exiſſe ſpirituſ treſ immundos.et pſeu
doxpianus.falſus et decipiens xpianus.pſeudogᷓ
phus.i.falſus ſcriptor.et ſic in ſimilibꝫ pt eſſe cō
poſitio uł appoſitio.et eſt pſeudo indeclinabile in
utroqꝫ numero et omniſ ge ẜ hug.Quidā tamen
dicunt ꝙ pſeudo eſt tantū numeri pluralis.ſed de

ne ꝙ pus dictū eſt. et cor̄ pnl̄ pſeudogphus pſeu
Pſitacus. a poeta ul' Ydomenus et pſeudolus
poetria deriuatur h pſitacus ci. quedā auis que
in indie litoribus gignitur colore uiridi torquem
habens puniceū circa collū grandi lingua et cete
ris auibus lacōre. vnde et articulata ūba expmit
ita ut ſi eam non uideas hominem loqui putes.
h ex natura ſalutat et dicit chere qd̄ eſt aue. h ce
tera uerba dicit inſtructione. vnde quidam ſub p
ſona pſitti dixit. Pſitacus a uobis alioꝝ nomina
diſco. hoc p me didici dicere ceſar aue. et d̄r hec
Ptholomei dicun auis uulgariter papagoro
tur reges egipti. ſicut romani impatores dñr ceſares
Ptiſana ne fe generis. i. ſuccus ordei
ul' pulmentū inde factū. vl' ptiſane dicunt grece
que ꝓpe fieri ſolent in pila. vnde h ptiſanarium.
uas uictile in quo coquitur ptiſana et ptiſanarius
ria riū ſm hug. pap uero dicit ptiſane ex diuſis
pigmentis fiunt et liquoribus. has quidem faciūt
de ordeo qd̄ in pila decorticant. et ſcribitur ſm eū
p p in pma ſillaba. Gloſa dicit iij reguꝫ c xvij. qi
ſiccans ptiſanas. ptiſana d̄r ordeū ſiccatū pilo tun
ſum decorticatū. et fit inde cibus aptus carentibꝫ
dentibus. vñ quidā. Cortice nudata ptiſanas nem
pe ordea dicas. et cor̄ pnl̄ in pdicto ūſu. et bene
ut puto. vnde macer. Cū ptiſana ſuccū porri ſorbē
iuuabit. idem de feniculo. Renibꝫ in ptiſana radix
decocta iuuabit. et magiſter bene dicit ꝙ i ante s
corripitur in ptiſana. et ex h patet ꝙ ptiſanariū
cor̄ pmam. vnde allegat illum ūſum oracij in ſ
monibꝫ. Tu ceſſas age dum ſumme h ptiſanariū
orize. Non enim eſt p in ſecūda ſillaba. patet eci
am ex iſto ūſu ꝙ pma et ſecunda ſillaba cor̄
Ptongus gi. i. ſonus. īn diptōgus. i. dual' ſonus
Ptotos. i. caſus. et poliptoton et monoptotus
Puber. a pubes bis deriuatur h et h pubis ul'
pubes uel puber. genitiuo huius puberis. i.
puer pubem iam habens ul' emittens. ſcilicet qui
iam generaē poteſt. h incipit eſſe a xiiij annis. h
femina incipit eſſe viripotens ab annis xij et ita
uolunt quidam pubēm ex annis dici. ſcilicet qui
xiiij annos expleuerit ꝗuis tardiſſime pubeſcat
h certū eſt puberem eſſe qui ex habitu corpis pu
bertatem oſtendit et generare iam poſſit. vnd et
puber d̄r a pube. i. a pudendis corpis. q̄ hec loca
tunc pmitus lanuginem ducunt. et cōponitur pu
ber ul' pubes ul' pubis. h et h impuber ul' impu
bes ul' impubis. genitiuo huius impuberis. i. pu
er qui nondū habet barbam. ita dicit hug. h ecīā
uult pſ vnde in vj li dicit tam in is ꝙ in er finita
nomina regulam ſuant in r terminatoꝝ. i. accep
ta is faciunt genitiuū. ut h puluis et puluer pul
ueris h cinis ciner cineris. hic uomis et uomer hu
ius uomeris. Preterea cicero declinat puber pube
ris. quidam ut ꝓbet. pubes beris. quidam pubis
bis. ex h tamen cōpoſitum inuenitur ſimileꝫ ha
bens ntīū genitō. h impubis huius impubis. virḡ
in v. Impubis uili ab eo neutꝝ impube. Orac ꝓ
tulit in epodo et h tormenti queſtus ore conſiſtit
Puber in pube corpus cicero tamen filiū q̄ eius
impuberem legatū a patre miſſum ita uult pſ. p
ſid concordat cū hug et ponuntur h ūba in decre
tali ꝗdam de deſponſatione impubeꝝ. Puberes a
pube ſunt uocati. i. a pudentia corporis nūcupati.
q̄ h loca pmo lanuginem ducunt. Quidam tam̄
ex annis pubertatem exiſtimant. i. eum eſſe pube
rem qui xiiij annos impleuit ꝗuis tardiſſime pu
beſcat. Certuꝫ eſt autem eum puberem eſſe qui ex
habitu corpis pubertatem oſtendit et generaē iā
pt. et puerpe ſunt que in annis puerilibꝫ pariunt
Puberculus. a puber d̄r h puberculus. et h pu
bercula di ſcilicet adoleſcentulus et adoleſcentula
Pubero. a puber beris deriuatur pubero ras. i.
creſcere pubere in uenere. Et cōponitur repubero
ras. et hinc puberaſco repuberaſco incho. et corri
Pubertas tatis eſt collectō pubeꝝ ul' e Ppit be.
tas diffinita xiiij annoꝝ ul' q̄ puer pubeſcit. vnd
puberto tas pubertate florere ul' in pubertate eſ
ſe. et ꝓd pu. et formatur pubertas a puber addi
ta tas licet huiuſmodi nomina in tas ut in pluri
bus formentur a gt̄o ul' dt̄o addita tas. ut bonus
boni bonitas. felix cis ci felicitas. ſicut dixi in ſe
cunda pte ubi egi de accentu nominū deſinenciū
in as. De pubertate eciam vide in puencia.
Pubes. a pubus deriuatur hec pubes bis. etas
pueri iam xiiij annoꝝ. et pubes. i. collectō iuuenū
taliū ꝓpe. et pubes. i. pma barba ſcilicet lanugo
et ꝓpe ps inferior ſcilicet pecten. vñ et d̄r pubes
ꝗſi nubes pudendoꝝ. Inde pubeo bes bui. i. creſce
re. crinentare. barbere. pubeꝫ emittere. et hinc pu
beſco cis incho. barbeſcere. creſcere. uel pubere. et
pubeſcere. i. in tali etate eſſe. talem etatem habē
vel ducere. Et cōponitur impubeo bes. ſuppubeo
bes. vnde impubeſco ſuppubeſco incho. et ꝓd pu
Pubeta. a pubes d̄r h et h pubeta te. et pube
da de in eodem ſenſu. i. adoleſcens pubis. et d̄r ſic
quaſi pubi datus. et hinc pubeto etas. et pubedo
pubedas. i. pubere uel puberare
Pubetenus due ptes ſunt ſicut dixi in ſecunda
parte ubi egi de compoſitis a tenus.
Publicanus. a publicus d̄r publicanus cana nū
publicani appellantur conductores uectigaliū fiſci
ul' reꝝ publicaꝝ ſiue q̄ uectigalia publica exigunt
ul' qui p ſecularia et publica negocia lucra ſectan
tur. vnde et dicti ſunt ſm hugucōꝫ. ul' ſm bedam
publicanus dicit̄ qui amiſſo pudore publice peccat
uel qui uectigalia. i. tributa publice exigit. gloſa
auteꝫ ſup illud math v. Non publicani h faciunt
ſic dicit. Publicani exactores romanoꝝ quos iudei
ſic uocant. q̄ de re publica curam gerebant. dicun
tur et nomen traxiſſe a romano rege. qui pmus
eos ordinauit. ſ uero remigiū publicani dicebant
tur miniſtri herodis conſtituti a publio romano
rege ad exigenda uectigalia. ſiue q̄ publica nego
cia exercebant et p fraudes et piuria iniuſta lucra
Publicitus aduerbium. i. Pſibi accumulabant
publice a publicus dicitur. et corripit ci
Publicus. publius fuit quidam qui rem ſuā p
mo loco cōmunem fecit et publicā. et inde tractū
eſt publicus ca cū cōmunis. h cōmune d̄r ꝓpe qd̄
ptinet ad homines eiuſdem ciuitatis. publicū qd̄
ad omnes generaliter. Quidam tamen dicunt ꝙ
publicū d̄r ꝗſi popolicum a populo. et ſm h pub
licū eſt qd̄ ptinet ad homines eiuſdem ciuitatis
cōmune qd̄ ad omnes generaliter. h pualet qd̄ p
us dictum eſt. vnde publice adūbiū. et h publica
tas tatis. et publico cas. diuulgare. cōmune facere
ul' diffidare. et eſt actiuū cū ſuis cōpoſitis ſi qua
habet. vide in notorium
Pudenda dende genitalia ab eo qd̄ pudeat illo
rum uel a pube dicta ſm papiam
Pudens in pudeo exponitur.

Pudeo des dui pudere.i.pudorem habere.uere
cundari.et non eſt in uſu.vnde pudet impſonale
qd̓ conſtruitur cū accuſatiuo et genitiuo ut pudet
me tui.et hinc pudens tis ge omnis.et compatur
pudencior ſimus.vnde pudenter cius ſime adūbiū
et h̄ pudencia cie.i.uerecundia.et cōponit̄ impu
dens.i.non pudens cui pudor et pudicicia procul
abeſt.Et nota ꝙ pudens opinionem ueram et fal
ſam metuit.ſꝫ uerecundus non niſi ueram.et com
ponitur cū in et dr̄ impudenſ pnl̓ cor̄.Item a pu
det pudibundus da dū.i.uerecundus.vnde pude
bunde adūbium.Pudet cōponitur diſpudet.i.ual
de pudet ul̓ diuiſis modis pudet.Itē pudeo cōpo
nitur depudeo des.vnde d̄pudꝫ impſonale.i.ual
de pudere ul̓ pudorem amittere.Perpudeo des p
fecte pudere ul̓ ualde.ꝑpudeo des p̄ alijs pudere
ꝓpudeo des ꝓcul ul̓ ꝓ aliquo pudē.repudeo es
.i.itē pudē ul̓ pudorē amittere.Pudeo et pudꝫ
neut̄ ſunt cū omnibus ſuis compoſitis.et faciūt
p̄teritum in ui diuiſas.Et carent ſupinis.licꝫ ſm
antiquos inueniatur puditū.et ꝙ p̄mam cor̄ pa
tet p ouidiū epy dicentem.dicere qui puduit ſcri
bere iuſſit amor.et ouid̓ de arte.Si doctus uideaē
rudi petulas ue pudenti.

Pudicicia pudicicie in pudicus eſt.
Pudicus.a pudor dr̄ pudicus ca cū caſtuſ q̄i pu
doris cuſtos ul̓ amicus.et compatur.vnde pudice
cius ſime adūbiū.et h̄ pudicicia cie.i.integritas
ul̓ caſtitas.dr̄n̄t tamen in h̄ ꝙ pudicicia eſt ūtus
motū libidinis domans.ſꝫ eius ſigna non abhor
rens.Signa autem eius ſunt.geſtuſ corporis.uox
blanda.accurate ornari.vn̄ ūgineſ caſtas dicimus
matronas autē pudicas.et componit̄ impudicus
ca cū.Et prod̓ di.Vn̄ ouid̓ epy.Ille tamen pieta
te mea p̄bus ꝗ pudicis.Item quidam.Sobrius
a menſa de lecto ſurge pudicus.

Pudor a pudet deriuat̄ h̄ pudor doris.et eſt cor
poris ſicut pudicicia mentis.et eſt pudor uerecun
dia ex aliquo caſu innata qui non auferens me
moriam linguam impedit.vnde pudoroſus ſa ſū
et pudorus ra rum in eodem ſenſu.i.pudoē plenuſ
et compit pu.vnde in thobia dr̄.Porcoꝝ ſiliquis
pudor eſt inhiare fauillis

Pudoratus.a pudor doris dr̄ pudoratus ta tū.i.
pudore ſuffuſus.et cōponitur expudoratus extra
pudorem poſitus.impudens.et impudoratus a ū
in eodem ſenſu.

Puella puelle in puer eſt.
Puellaris.a puellus ul̓ puella dr̄.Item hic et h̄
puellaris et h̄ re.et deriuatur a puer.vide in puer
Ouid̓ epy.Alta puellares tardat arena pedes.Itē
numeri xxx c in etate puellari

Puellulus in puer exponitur.
Puellus in puer exponitur

Puer.a pus puris deriuatur h̄ puer pueri.ꝗ in
pure.i.in cuſtodia tenetur.ul̓ ut inuuo marcello
placet.puer dr̄ a punio nis.ꝗ pueri ūberibus ſo
lent coherceri.ul̓ puer dr̄ a puritate et piloꝝ et ali
aꝝ reꝝ.Et notand̓ ꝙ tribus modis dr̄ puer.Nati
uitate.ſcilicet ut puer natus eſt nobis.Etate.vt
decennis nouennis.Obſequio et fidei.vnde dn̄s
ad ieremiam.puer meus es tu noli timere.Item
notandū ꝙ antiqui dicebant h̄ puerus ri et h̄ et
h̄ puer ri.Et a puer h̄ puera.i.puella.et h̄ pueru
lus.et h̄ puerculus li dimi.et puerula.et puercu
la dimi ſunt.ſimiliter h̄ et h̄ puerilis et h̄ le penl̓
ꝓd̓.vnde pueriliter adūbiū.et h̄ puerilitas.Item
a puer h̄ puellus li.vnde puellulus ſimiliter dimi
et h̄ puella.et hinc puellula omnia di.Itē a puel
lus ul̓ puella h̄ et h̄ puellariſ et h̄ re.et hinc puel
lariter puellaritas.Et nota ꝙ puellus et puera n̄
ſunt in frequenti uſu.nec puerus licet ab eo dimi
nutiua ſint in frequenti uſu.ſcilicet puerulus pnl̓
cor̄.Nam a puer puerculus.et a puerus puerulus

Puerculus culi dimi p̄uus puer Proprie dicitur
Puericia.a puer pueri addita cia dr̄ h̄ puericia
cie ſecunda etas q̄ſi pura et non ad gignendū ap
ta.et durat a ſeptennio uſq; ad xiiij annū.Sꝫ pu
bertaſ ē etas adulta que iam gignē poteſt et inci
pit a xiiij anno.

Puerilis in puer vide
Puerus.a puer deriuatur puero ras.eſſe ul̓ fieri
pueꝝ ul̓ creſcere ad modū pueri.Et cōponitur re
puero ras.i.itē redire ad pueriiam.Et hinc pu
eraſco cis.et repueraſco cis.inchoatiua.

Puerpera puer ul̓ puera componitur cū pario
et dr̄ hec puerpera re que pueꝝ ul̓ pueram parit.
et ꝓp̄e puerpera dr̄ in p̄mo ptu.et inde h̄ puerpe
riū rij.partuſ pueri ul̓ puer et ꝓp̄e p̄mus.et puer
periū dr̄ locus in quo puer concipitur et morat̄
in utero matris uſq; ad ptū ſm aug.et pap̄ eciā
dicit puerperiū p̄mus ptus ul̓ puer in utero for
matus.et cor̄ penl̓ puerpera.Quare non dicatur
puerperus dixi in tercia pte ubi egi de uerbo a

Puerperium in puerpera vide
Puerulus li in puer exponitur.
Puerus pueri in puer vide.

Pugil.a pugilluſ dr̄ h̄ pugil lis.qui certat pug
nis.et pugillor aris.pugnare.certare.ul̓ quendā
ludū exercere.ſcilicet pancraciū facere.i.de manu
in manū aliquid ſubtrahere.vnde h̄ pugillator
pugnatur pugil.ſꝫ pugil ex ꝓp̄a fortitudine.pugil
lator ex arte.et pugillator pancracius.ſcilicet qui
aliquid de manu in manū ſubtrahit.et pugillato
rius ria riū.Item a pugil ul̓ pugilor dr̄ h̄ pugilla
tus tus.i.ars ul̓ actus pugillandi.et inde pugili
cus ca cū.vnde pugilice adūbium penl̓ correpta.
Et ſcias ꝙ pugil facit genitiuū pluralem pugilū
penl̓ correpta.vnde patet ꝙ ſcribit̄ per vnum l.

Pugillaris.a pugnus dr̄ hic pugillus li dimi.et
h̄ pugilliū li qd̓ pugno defertur et in quo ſcribit̄.
vt liber ul̓ tabula ul̓ carta.vnde marcialis capel
la pugillo aſſeuerante dictauerit.et idē dr̄ h̄ pu
gillar aris ꝓ eodē ſcꝫ penna ul̓ cornu ul̓ tabula
manualis.vnde in euangelio luce.Et poſtulans
pugillarē ſcripſit.et h̄ et h̄ pugillariſ et h̄ re qd̓ p
tinet ad pugnū ul̓ qd̓ p̄t replē pugnū et ꝓducit
penl̓ pugillaris.

Pugillo.a pugio onis.dr̄ h̄ pugillo onis.cū pugione.i.cū gladio pugnans
Pugillus pugilli in pugillaris exponitur
Pugio onis mas ge.a pungendo ul̓ tranſfigen
do dictus eſt.Eſt enim qd̓dam inſtrumentū ferre
um longum et acutū.ul̓ eſt gladius p̄uus bis a
cutus lateri adherens.Idem et dunabulū ul̓ du
niculū.ꝗ religet̄ ad dunem.Numeri xxv.pugio
ne arrepto.et ꝓducit penultimam genitiui

Pugna.a pugnus dr̄ h̄ pugna ne.ꝗ olim in in
icio fuit uſus in bello pugnis contendere.ul̓ ꝗ c
lim p̄mo bellū pugnis incipiebatur.vnde et pug
na etiam dicꝫ eſt.et aliquando etiam ſine ferro

Pugnella le dimi parua pugna.
Pugno nas dr̄ a pugnus.et eſt pugnare certare
contendere et ꝓp̄e pugnis.ſꝫ iam ad aliud tranſijt
vnde h̄ et h̄ et h̄ pugnax nacis.q ſepe et aſſidue

pugnat. et compatur pugnacior pugnatiſſimus. vnde pugnaciter cius me adůbiū. et h pugnacitas tatis. et pugnaculus la lū aliquantulum pugnax Item a pugno pugnabundus da dum. pugnanti ſimilis. Pugno cōponitur cōpugno nas. ualde. i. ſimul pugno. depugno nas. ualde pugnare. ul' debellare. deuincere. Expugno nas. deuincere. debellare vnde h et h expugnabilis et h le. vnde expugnabiliter. et cōponitur inexpugnabilis bile liter. Impugno nas. in pugnam capere. ul' inuadere. debellare. ul' rephendere. redarguere. ꝓpugno nas. ꝓcul ul' ꝓ aliquo pugnare uel ualde. Oppugno nas. contra ul' undiq pugnare ul' expugnare. repugno as iterū pugnare ul' reſiſtere. reluctari. Pugno et eius cōpoſita ſunt neutra ꝑter depugnare ꝓ debellare et expugnare et impugnare. Et oppugnare ꝓ expugnare uel impugnare, que ſunt actiua

Pugnella pugnelle diminutiuum parua pugna

Pugnus. a pungo gis dr h pugnus ni. q dum pungere uolumus manu pugnū facimus et cū eo pungimus. Et dr pugnus clauſa manus cū preſſi[s] [d]one digitorū

Pulcer cra crum. a ſpecie cutis i. pellis dr. ſcilī qui pulcram habet ſupficiem cutis. vnd et a pellis dr. et cōpatur pulcrior rimus p duo r. q formatur a pulcer addita rimus. vn pulcre rius rime adůbiū. et h pulcritudo dinis. et cōponitur ꝑpulcer a ū. i. ualde pulcer. Et nota q licet ꝓpe dicatur de corpe. transfertur tamen ad alia et non debet aſpirari pulcer. vnde dicit appuleus q errant qui pulcer et ſepulcrū p ch ſcribenda exiſtimant. q in latinis dccōnibus poſt c nota aſpiracōnis numq repitur

Pulex. a puluis deriuatur h pulex licis. maſ ge q ex puluere naſcitur ul' q magis ex puluē nutritur. vnde pulicoſuſ ſa ſum. plenus et abundans pulicibus et cōparatur. vnde h pulicoſitas tatis. i. plenitudo et abundancia pulicū. et pulicarius ria rium. et h pulicinū et pulicetū locus ubi pulices abundant. et cor pulex pnl' genitiui. Q autem dr pulex qſi in puluere latens ethimoloia eſt.

Pulicarius pulicaria pulicarium in pulex eſt

Pulicetum ti. penul' ꝓducta in pulex uide.

Pulicoſus coſa coſum in pulex exponitur

Pulios. a pulex licis dr h pulios quedam herba q ſemen ſimile pulicibus habeat. vnde et eam latini herbam pulicariam uocant

Pullatus pullata pullatum in pullus eſt

Pullulo. a pullus dr pullulus la lū. a quo deriuatur pullulo las laui lare. i. germinare multipliciter creſcere. multiplicare. facta tranſlacōne a pullis qui ꝓducuntur ex ouis multipliciter. et cōponitur repullulo las iterū poſt caſum pullulare et recreſcere. et cor pnl'. vnde thob. Pullulat ex q[ui]ſtu multiplicata fames

Pullulus pullula pullulum in pullus uide

Pullus. a puus ul' pupus dr pullus a vm. et h pullus li. i. puus. vnde homo puus pullus dr. Itē nati recenter omnium auiū et quadrupedum. pulli dnr qſi pupi ul' pui. vel pulli dnr qſi polluti. a polluo is. q polluti ſunt. vnde dr pullus la lū. i. niger gra grum. Quod enim eſt nigrū qſi pollutū eſt. vnde Ieron ad nepocianū. Veſtes pullas equita ut candidas. et inde pullatus ta tū. i. nigris ueſtibus indutus. Iuuenalis. Horrida mater pullati ꝓceres. Item a pullus ꝓ nato pullulus a vm di et inde pullulo pullulas.

Pulmentarium pulmentarij in pulmentū uide

Pulmentū. a pulpa pe dr h pulmentū ti cibus delicatus et ſuauis. vnde h pulmentariū rij ꝓ eodem. et pulmentarius ria riū. Item pulmentū ul' pulmentariū dr qnq cibus ꝑter panem ſcilicet cōpanaege. Quidam tamen dicunt q pulmentum deriuatur a puls pultis

Pulmo pulmonis in pleumon vide

Pulpa. a palpo pas dr pulpa pe caro ſine pinguedine. ſicut eſt tumida et groſſa caro crurium et brachiorū quaſi palpa. q palpitat et reſilit ſepe. et ponitur ſepe ꝓ adulacōne et delectacōne. q talis caro ſuauis eſt et delectabilis ad ueſcendū. vnde pulpula le di. et pulpoſus ſa ſum. pulpis plenus et cōpatur. vnde pulpoſe ſius me adůbium. et h pulpoſitas tatis. uel dr pulpa a puls. q olim cū pulte mixta comedebat

Pulpamentū nti. i. [illegible] pulmentum uel delectamentum. Et dr a pulpa.

Pulpitū. a publicus dr h pulpitū ti. analogium legium. lectū. legitorium. q ibi publice legunt ut poſſent conſpici a populo

Pulpoſus ſa ſum in [illegible] pulpa eſt.

Pulpula pulpule dimi. pua pulpa [illegible]

Puls pultis fe ge. pulmentū ſimplex ex farina. a pellendo ſcilicet debilitatem. pultes placente qui tenuiſſime ſunt dicuntur ſecundum papiam.

Pulſim aduerbium. a pello pellis

Pulſito pulſitas penul' correpta in pulſo ſas eſt

Pulſo as aui are. frequenter pellere Et eſt fre. Et format a pulſu. ſup de pello lis. u in o. a quo pulſito tas. aliud fre. Et componit compulſo ſas que pnt deriuatiua eſſe a compoſitis a pello lis.

Pulſus. a pello lis dr hic pulſus ſus ſui. et pulſus ſa ſum pticipium. uel pulſus ſus. uocatus eſt quia pulſitet uel palpitet. cuius iudicio aut infirmitatem intelligimus aut ſanitatem. pulſus pulſa pulſum. erectus. fugatus. ſm papiam.

Pulto tas. eſt fre. a pello lis pepuli pulſum. ul' ſm antiquos pultum tu. u in o fit pulto pultas.

Pulueroſus ſa ſum. In puluis eſt.

Puluerulentus ta tū. i. puluē plenus. a puluere et lentus plenum. unde hec puluerulencia cie.

Puluillus puluilli. paruus puluis.

Puluinar puluinaris in puluinus eſt

Puluinulus uinuli diminutiuū puus puluinus

Puluinus. a pluuia dr h puluinus ni. i. ceruical quaſi pluuinus q de pluuia fiat. vl' dr a pullo. q de plumis pullorū fiat. vnd h puluinar naris. Ide qd puluinuſ et puluinar dicuntur qnq ipi lectuli ul' lectiſternia que ſternebantur in templis. vn et ipa templa et feſta dnr puluinaria h puluinus ꝓnati hominis eſt ceruical ul' puluinar regū et diuitū. Puluini eciam ſunt machine quibus naues deducuntur et ſubducuntur in portū. et ꝓd puluinus pnl' ul' puluinar. vnde ouid in xvj epiſtola.
Colla q puluino noſtra ferenda dedit

Puluis. a pello lis deriuat h puluis ul' puluer. q pellatur et tollatur a uento et addita is fit genitiuus pulueris. ut oſtendi in puber. vnde puluereus a ū. qd eſt de puluere uel ad puluerem ptinens. et pulueroſus ſa ſum puluere plenus. et per cōpoſicōnem puluerulentus ta tū in eodem ſenſu Et utrumq compatur. vnde pulueroſitas tatis

Pumex. a ſpuma me dr h pumex micis qſi ſpumex ſcilī lapis leuis et cauernoſus q ſpume denſitate concretus fiat et tantā habet refrigerandi naturam ut in uas miſſuſ muſta deferue deſinant

vnde pumicoſus oſa ſūm. Et cōpatur. Et pumico
cas penl' cor. pumice aptare. Et eſt actiuū cū om
nibus ſuis cōpoſitis. Item a pumex pumiceus pu
micea pumiceū. Et corripit pumex penul' genitiui

Pumicellus pumicelli diminutiuū ꝑuus pumex

Pumico pumicas in pumex eſt.

Pumiculus pumiculi diminutiū. ꝑuus pumex

Puncto. a punctum ti denuatur puncto tas taui
tare. puncta facere. uel punctis diſtinguere. vnde
punctatim adūbium. ꝑ puncta diſtinctim. Et com
ponitur diſpuncto tas. puncta remouere. repunc
to tas iteꝝ punctare. Item punctare p̄t eē eſſe fre
huius uerbi pungo. i. frequenter pungere. A quo
punctito punctitas aliud frequentatiuum.

Punctor punctoris in punctorium vide.

Punctoriū. a pungo gis punxi dr̄ hic punctor to
ris. vnde punctoriuſ ria riū. et hoc punctorium cū q̄
pungimus. et punctim aduerbium. i. pungendo.

Punctum puncti in punctus uide

Punctus. a pungo gis xi punctū. dr̄ hic punctus
tus tui. actus ul' paſſio pungendi. ul' qđ pungen
do facimus. et hic punctuſ tus. et hoc punctū ti in eo
dem ſenſu ſcilicet qđ pungendo facimus uel pn̄ci
pium linee. Item punctū eſt ſimplex uel indiuiſi
biliſ quantitas. ꝑma in cōpoſicōne linee et ultima
in relacōne. vnđ hic et hec punctalis et hoc le. Et com
ponitur bipunctalis et hoc le. Tripunctalis le. quadri
punctalis le. qn̄quepuntalis le. Sextipunctalis le.
. i. conſtans ex duobus ul' tribus ul' quatuor uel
qn̄qꝫ ul' ſex punctis. vnde hec bipunctalitaſ atis. tri
punctalitas. quadripunctalitas. qn̄quepunctalitas
ſexpunctalitas. Item punctū dr̄ in cōputo iiij ps
hore. Et ſcias ꝙ maſculinū ſciliꝫ punctus ti iam
ceſſauit in frequenti uſu. qꝛ non utimur niſi neu
tro. dicimus enim hoc punctum ti. Idem dicendū ē
de ſtadius dia diū. cathinus et cathinum. qꝛ coꝝ
maſculinū iam ceſſauit in frequenti uſu. Itē punc
tum eſt ſignū ſegregans intellectum et ſpiritū re
creans ꝓlatoris. et ſm̄ hoc coma. colum. ꝑiodus
ſunt puncta. vide in cathinum et in uita

Pungito. a pungo gis dr̄ pungito tas frequen.
. i. ſepe pungere. p̄t etiaꝫ eſſe modi imꝑatiui tp̄is
futuri de pungo. futuro pungito tu. et cor penul'

Pungo gis xi ul' pupigi punctum pungere id ē
punctum facere ut in libro. et tunc ꝓꝑe facit p̄te
ritū punxi. Item pungere. i. ſtimulare. configere.
et tunc ꝓꝑe facit pupigi. ut ego punxi libꝝ et pu
pigi illum. Pungo componitur cōpungo gis. id eſt
pungere ſimul commouē. Itē depungo gis. ualde
ul' deorſum pungere. ul' a puncto depellere. et ꝓo
nitur ſimpliciter ꝓ depellere. diſpungo gis. i. diui
ſis modis pungere ul' diſpenſare ul' donare ul' de
orſum a puncto facere et expellere. Expungo gis
extra pellere extra punctum ſcriptoris ponere et
delere. Et hinc dicimus expunctores et diſpuncto
res eos q̄ expellunt alios ab hereditate et delent
nomina coꝝ de tabula teſtamenti. ul' eos ſic dici
mus. qꝛ in ſignandis ꝑerant teſtamentis et coꝝ in
ſerebant punctos qui erant in hereditate uel coꝝ
quociens expediebat auferebant q̄ erant exhere
ditandi. Impungo gis. intus uel retro uel ualde
pungē. repungo gis iteꝝ ul' retro pungere uſa ui
ce pungentem pungere. Pungo et eius cōpoſita
ſunt actiua. et pungo duo habꝫ p̄terita ſm̄ dupli
cem eius ſignificacionem. Compoſita uero ab eo
tantū habent vnū p̄teritum ſciliꝫ in xi p̄ter repun

go qđ retinet p̄teritū ſui ſimplicis in diuſis ſigni
ficacōnibus ſicut et ſimplex. ſciliꝫ repunxi et repu
pigi ſm̄ hug. et pſ in x li ſic dicit. Pungo pupigi
uel punxi. expungo uero expunxi dicimus. Ac re
pungo repupigi et repunxi ut capro uidetur. Cū
enim qui nos pupugit talioneꝫ ul' uicem a nobis
redditam oſtendimus repupugi dicimus. qn̄ uero
de oracōne ul' calendario loquimur repunxi dicī

Punicus ca cū pnl' cor. in feniceon eſt. Primus.

Punio. a pena dr̄ punio nis nire penam eroga
re. vnde punitus nita tū. et compatur. Et compo
nitur impunitus. et ꝓđ pu. vnde quidam. Nil ma
gis ingratū ꝙ non punire reatum. Quibus de cau
ſis puniat deus homines habes in pena

Punxi preteritum de pungo pungis.

Pupa. a pupuſ dr̄ hec pupa e. Pupe dicunt̄ quid
ſtaciuncule quas uirgines ſolent facere in modum
filiaꝝ. et ueſtibus obuoluere quas poſtꝙ annos
nubiles ueniebant et puerilibus abrenunciant q̄ſi
ſub poteſtate ueneris future ueneri ſacrificabant
vnde parſius. dicite pontifices in ſacro quid facit
auꝝ ſlempe hoc qđ ueneri donate a uirgine pupe

Pupilla pupille in pupillus eſt.

Pupillans in pupillus exponitur

Pupillus. a pupus dr̄ hic pupillus li dimi. puer
qui infra annos pupillares conſtitutus eſt in tu
tela alicuius. et pupillus ul' pupilla qui uel que
caret patre ul' matre ul' utroqꝫ. ſciliꝫ orphanuſ ul'
orphana. Sꝫ orphanuſ eſt grecū. pupilluſ uero la
tinū. nā in pſ ubi legitur. Pupillo tu eris adiutor
grecus habet orphano. et dr̄ a pupus qꝛ habet ꝑ
uam conſolacōnem. vl' a pupuſ dr̄ pupilla le. me
ditulliuꝫ oculi qꝛ ſit ꝑua. ul' dr̄ a puella qꝛ ſit pu
ra et impolluta ſicut puella. hanc plerumqꝫ pupu
lam uocant. ſꝫ falſo. et hinc pupilli dicuntur q̄i ſi
ne oculis. i. parentibuſ orbi. ſꝫ hij uere dicunt̄ pu
pilli quoꝝ parenteſ ante deceſſerunt ꝙ ab illis no
men acciperent ceteri orbi uocantur. vnde hic et hec
pupillaris et hoc re. pupillariter. pupillaritas. Et ſci
as ꝙ pupilluſ ꝓđ ꝑmam. licet anticlaudianus eā
corripiat dicens. Suſtentat regat et paſcat foue
at qꝫ pupillos. Orac enim ei contradicit dicenſ pu
pillis quos dura ꝑmit cuſtodia matrum

Puppis. a poſt denuatur hec puppis ꝑ geminū p
accuſatō puppem ul' puppim. Ablatō a puppe uel
a puppi. et accuſatiuus pluralis facit in es et in is
has puppis ul' puppes. et eſt puppis poſterior ps
nauis q̄ſi poſt poſita. et ponitur ſepe ꝓ ipa naui
vnde in gńſ dr̄. Prora ꝑor nauiſ ps eſt ultima di
cito puppis. Dic latuſ eſſe rateꝫ uentreꝫ dic eſſe ca

Pupugi ē p̄teritū de pūgo giſ et cor pnl' rinā

Pupula pule dimi. ꝑua pupa. et corripit penul'

Pupus pupa pupum. i. paruus.

Purgatoriū. a purgo gas hoc purgatorium rij. et
purgatorius ria riū. et dr̄ purgatoriū locus ubi a
nime purgantur. Et ſcias ꝙ ut ꝓbabiliter credit̄
Locus purgatorij duplex eſt. vnus ſm̄ legem com
munem. et ſic locus purgatorij eſt locus inferior
inferno coniunctus. ſicut dixi ſup in infernus. ita
ꝙ idē ignis ſit qui dampnatos cruciat in inferno
et qui iuſtos in purgatorio purgat. ꝯuiſ dampna
tis ſm̄ ꝙ ſunt inferioreſ merito et loca in = riora
ordinanda ſint. Alius eſt locus purgatorij ſm̄ diſ
penſacōnem. et ſic qn̄qꝫ in diuſiſ locis aliqui puni
ti leguntur. ul' ad uiuoꝝ inſtructioneꝫ. ul' ad mor
tuoꝝ ſubuencōneꝫ. et ut uiuentibus coꝝ pena in

noteſceret que p̱ ſuffragia eoꝝ mitigetur. Iteꝫ ut
dicit aug̃ in xxi de ciuita dei. Temp̱aneas penas
.i. purgatoriaſ alij in hac uita tm̃ alij poſt mortẽ
Alij nunc et tunc. verumtamen ante iudiciū illud
ſeuiſſimū nouiſſimū qꝫ paciuntur. Itẽ ut dicit gg̃
in dec̃. Anime defunctoꝝ ſcꝫ in purgatorio exñciū
quatuor modis ſoluuntur. aut oracõnibus ſacer
dotum. aut p̄cibus ſanctoꝝ. aut caroꝝ elemoſinis.
aut ieiunio cognatoꝝ. Item ſm aug̃. Mortui pñt
ſcire qñ ſuffragia a uiuis ꝓ eis fiunt q̃tuor mod̃
Primo ꝓpter diuinam reuelacõnem. qñ ſcilꝫ deus
h̃ eis reuelat. Secundo ꝓpter bonoꝝ angeloꝝ ma
nifeſtacõneꝫ. angeli enim qui ſemp̱ nobiſcū ſunt
et omneſ actus noſtros conſiderant. ſtatim ad eos
pñt deſcendere et eis ꝓtinus nunciare. Tercio p̱ a
nimaꝝ hinc exeunciū intimacõnem. anime enim
que de h̃ mundo tranſeunt hec et alia eis nunciar
pñt. Quarto nichilominus ſcire h̃ pñt p̱ experien
am et reuelacõnem. Cum enim a penis ſe releua
ri ſenciunt. ſuffragia ꝓ ſe fieri recognoſcunt ¶ Itẽ
ſcias q̄ indulgencie pñt ualere illiſ de purgatorio
ſm diuiſam formam indulgencie. ſi enim talis ſit
indulgencie forma. quicũqꝫ faciet h̃ ul' illud habꝫ
tantū de indulgencia. ille qui h̃ facit non p̄t fruc
tū indulgencie in aliuꝫ tranſferre. qꝛ eius non eſt
applicare ad aliquam intencõnem eccleſie. p̱ quaꝫ
cõicantur cõia ſuffragia ex quibꝫ indulgencie
ualent ſi aũt indulgencia ſub hac forma fiat qcũꝫ
fecerit h̃ ul' illud ip̃e et pater eius ul' quicũqꝫ ali
us ei adiunctus in purgatorio detentus tantū de
indulgencia habebit. talis indulgencia non ſoluꝫ
viuo ſꝫ eciam mortuo ꝓderit. Non enꝫ eſt aliqua
racõ quare eccleſia poſſit tranſferre merita cõmu
nia quibꝫ indulgencie innituntur in uiuos et nõ
in mortuos. Nec tamen ſequitur q̄ p̄latus eccle
ſie poſſit ꝓ ſuo arbitrio animas a purgatorio li
berare. qꝛ ad h̃ q̄ ualeant indulgencie requiritur
conueniens cauſa ad indulgenciaꝫ faciend̃. Ad h̃
enim q̄ ualeant indulgencie tria requiruntur ſci
licet autoritas diſpenſandi hunc theſauꝝ. et vnio
eius cui diſpenſatur ad eū cui merebatur qd̃ eſt
p̱ caritateꝫ. vnde requiꝛ̃ auctoritas ex p̱te dantis
indulgencias. Item caritas ex p̱te recipientis. Itẽ
tercio requiritur racõ diſpenſacõnis p̱ quaꝫ ſalua
tur intencio illoꝝ qui opera meritoria fecerunt.
Fecerunt enim ad honorem dei et utilitatem eccle
ſie in generali ¶ Et nota q̄ in purgatorio eſt du
plex pena. vna dampni inq̃tum ſcilꝫ retardanꝛ̃
a diuina uiſione. Alia ſenſuſ ſm q̄ ab igne corp̱a
li inſtrumento diuine iuſticie puniunꝛ̃. Et q̃tum
ad utrũqꝫ pena purgatorij minima excedit maxi
mam penam huiuſ uite. q̃to enim aliquid magis
deſideraꝛ̃. tanto eius abſencia eſt moleſtior. et qꝛ
effectus quo deſideraꝛ̃ ſummū bonū poſt hanc ui
tam in animabus ſanctis eſt intenſius. qꝛ non re
tardatur affectus mole corpis. et eciam qꝛ termi
nus fruendi ſummo bono iam adueniſſet niſi ali
quid impediet. Ideo de tardacõne maxime dolent
Similiꝛ̃ eciaꝫ cū dolor ñ ſit leſio ſꝫ leſionis ſenſus
tanto aliq̃s magis dolet de aliquo leſiuo q̃to ma
gis eſt ſenſitiuū. vñ leſioneſ que ſunt in lociſ max
ime ſenſibilibus ſunt maximū doloreꝫ cauſantes
et qꝛ totus ſenſus corpis eſt ab anima. Ideo ſi in
ip̃am animam aliquid leſiuū agat de neceſſitate
oportet q̄ maxime affligatur Et ideo oportet q̄
pena purgatorij q̃tum ad penam dampni et ſen

ſus excedat omnem penam huius uite. vnd̃ aug̃
in quodaꝫ ſermone dicit. Ille ignis purgatorij du
rior erit q̄ quidquid in h̃ ſeculo penaꝝ aut ſenti
re. aut uidere. aut excogitare quiſ poteſt. vide ea.i
Purgito tas. fre ⁊ in penitencia et in ueniale.
quenter purgare. Et formatur a purgatu ſupino
de purgo a in i correptam mutata et u in o.
Purgo. a puruſ deriuatur purgo gas gaui gare
.i. mundare. purificare. Et d̃r purgo q̃ſi puꝝ ago.
ſꝫ pocius videꝛ̃ ethi q̄ compoſicõ. vnde h̃ purga
tor toris. et purgatus ta tū. et compatur purgaci
or ſimus. vnde purgate cius ſime aduibium. Pur
go cõponitur expurgo gas. extra eiciendo purga
re et eſt actiuum cum omnibus ſuis compoſitis.
Purifico cas aui care .i. mundificare. puꝝ facere
a purus et facio. et corripit fi
Puro. a purus d̃r puro ras raui rare .i. mundaꝛ̃
puꝝ facere. Et cõponitur cõpuro ras. ſimul puraꝛ̃
Depuro ras .i. ualde purare ul' a puritate remoue
re. Impuro ras. ualde ul' intus purare .i. puꝝ face
re. et tunc deriuatur ab impurus. Repuro ras. Et
eſt actm̃ cū omnibus ſuis cõpoſitis. et ꝓd̃ pu
Purpura. a purus d̃r purpura ure q̃ſi a puritate
lucis. uel porphura dicunt greci cū aſpiracõne. et
inde nos dicimus purpura ſine aſpiracõne. et inde
purpureus rea reum. Et inde purpurinus na num
et purpuratus ta tū. purpura indutus ul' ornatus
Purus ra rum .i. mundus liqui ⁊ uide in oſtrea
dus ſine commixtione alicuius rei. immunis. inno
cens. expers. Et compatur purior ſimus. vñ pu
re rius me aduibium. et h̃ puritas tatis. Purus cõ
poniꝛ̃ perpurus q̃puꝛus .i. ualde purus. Et impu
rus .i. ante purus. Et compaꝛ̃. vnde h̃ impuritas
tatis. et ꝓd̃ pu. Ouid̃ epiſtolaꝝ. Quantum conful
ges radijs argentea puris. Et iuuenalis. Pauca li
cet portes argenti uaſcula puri
Pus puris fe ge .i. cuſtodia. et d̃r a purus quia
puꝝ cuſtodiat ul' retineat. vñ poſitis pueris in pu
re. Item inuenitur h̃ pus in declinabile .i. putredo
ul' quedam infirmitas que hominem reddit pu
tridum. et tunc deriuaꝛ̃ a puteo tes qd̃ eſt fetere
vnde quidam. Puſ ꝓ putredo non declinabile cre
do. Pus declinatur cuſtodia quando uocatur
Puſca. a pus ul' puſcula deriuatur h̃ puſca ce.
quedaꝫ commixtio aque et uini ubi pluſ aque ad
hibetur que puſculentis maxime prodeſt.
Puſillanimis. puſillus la lū cõponitur cū animus
et d̃r puſillanimuſ ma mū. et h̃ et h̃ puſillanimis
et h̃ me in eodem ſenſu q̃ſi puſillū habens animū
vnd̃ puſillanimiter aduibium. et h̃ puſillanimitas
puſillanimitatis. et corripit ni
Puſillus. a puſio qd̃ eſt p̱uus puer d̃r puſillus
la lū dimi .i. p̱uulus. vnde puſillitaſ tatis. Et ſcias
q̄ puſillus cor̃ p̱maꝫ licet puſio eam ꝓd̃. Sꝫ ora
ciuſ p̱mam ꝓd̃ de puſilla dicens. Rufam aut pu
ſillam appellet forti qꝫ marito. ſꝫ dic q̄ eſt ibi ꝓp̱
Puſinnus. a puſio d̃r puſinnus a ⁊ um nomen
mū .i. p̱uus et fixe h̃ puſinnus ni .i. p̱uus puer
vnde labeo poeta. Crudum manduces priamum
Puſio. a pupus d̃r hic ⁊ priami qꝫ puſinnos.
puſio onis .i. p̱uus infans ul' puer. et ꝓd̃ primaꝫ
vñ Iuuenalis. Nonne putas melius q̄ tecū puſio
Puſiunculus. a puſio d̃r hic puſiuncu ⁊ dormit
lus culi. ul' puſiunculus la lū dimi. et puſillus la
lū. et puſiolus la lū diminutiua ſimiliter
Puſtella puſtelle diminutiuum p̱rua puſtula

Puſtula. a pus qd eſt putredo ul' infirmitas dr
h' puſtula tule dimi. puſtula autē eſt in ſupficie
corpis turgida uel d collecō. vnde h' puſtella dimi
et puſtuloſus ſa ſum. et puſtulentus ta tū. ulcero
ſus puſtulis plenus tali infirmitate infirmatus. et
utrumq; compatur. vnde hec puſtuloſitas. et hec
Puta quidam adūbium dnt }/puſtulencia cie.
Putamen. a puto tas dr h' putamen minis. i. a
licuius materie reciſio et purgacō. Item putamen
poteſt dici cogitacio. et pducit ta.
Putacō onis in pucō onis eſt uide eciam in pe
Puteal. a puteus dr h' puteal alis q }/nitencia
dam locus ubi pecunie diſtribuebantur ad uſuraȝ
et dicebatur puteal. qꝛ ibi ſepe perdebantur pecu
nie diſtribute ac ſi eſſent in puteum demiſſe uel
piecte. ul' qꝛ ibi hauriebat' pecunia ſicut de puteo
aqua. vnde pſius. Si puteal multa tantus inbicer
flagellas. ſm hug. pap uero dicit. puteal locus in
foro ubi feneratores dabant et accipiebant pecu
Putealis in puteus eſt }/niam.
Puteo tes ui ere. i. fetere. et cōponitur cōputeo
tes. deputeo tes. exputeo tes. reputeo tes. et hinc
inchoatiua puteſco cōputeſco ꝛc. Puteo et eius cō
poſita ſunt neutra. et carent ſupinis. et pducunt
hanc ſillabam pu. ſ3 puto as eam cor'. vnde qdaȝ
Non licet iſta putent meretricū corpa putent. vid
Puteolus. a poto dr h' puteolus li }/in puteo.
dimi pus puteus. Item ſicut dicit quedam glo.
ſup illo act' ultimo c. Secunda die uenimus pute
olos. Puteolus li locus eſt ultra romam ubi uigil'
fecit balnea medicinalia ſingula pprijs ſcripta ti
tulis ut dr contra quam ſcilicet ualerent egritudi
nem. vnde ſalernitani in india ducti ſupuenientes
in manu forti titulos deſtruxerunt et edificia mu
Puteus. a poto tas }/tilauerunt. et corripit o.
dr h' puteus tei qſi potens. Eſt autem omnis pu
teus fons et non econuſo. Si in pmptu et ſupfi
cie ſit aqua fons dr tm̄. Si autem in alto et pfun
do ſit puteus eſt. vnde h' et h' putealis et h' le ſm
hug. ul' fons ppe eſt qui aquam fundit in ſuper
ficie terre. Puteus autem dr qui eas tenet intrinſi
cus. vnde dicit criſ. fons dr ubicūq; aqua manat
de terra. ſ3 ſi in ſupficie fons tm̄. ſi in pfundo eciā
puteus dr. et pap dicit. Puteus aqua uiua in alto
eſt. fons in ſupficie. omnis puteus fons. ſed non
Puticulus. a putor toris dr h' pu)conuertitur
ticulus li. i. buſtum qꝛ ibi puteat cadauer. et puti
culus dr qui cadauer inſpicit. et corripit penul'.
Putidus. a puteo tes dr putidus da dum. i. feti
dus. et compatur dior ſimus. vñ putide dius me
adūbium. et h' putiditas tatis. et hec putida de. i.
Putio. a puto tas dr h' pu }/meretrix qꝛ puteat
cō ul' putatio nis. i. alicuius rei abſciſio et purgacō
vnde in cant. tēpus putacōnis aduenit. ſup quo
loco dicit bñ h'. Pau eſt ſemel putaſſe ſepe putan
dum eſt. Nam et putata repullulant. Iteȝ putacō
poteſt dici cogitatio. vide in penitencia.
Puto tas taui tare. i. cogitare opinare. et puta
tare. i. ſcindere ul' purgare. ui gam ex uite ſupfluaȝ
reſecare. vnde putatus ta tū. et cōponitur ſemipu
tatus ta tū. Puto cōponitur amputo tas. ex toto
vndiq; ſcindere. vites quideȝ ſunt putande nō am
putande. niſi forte uelimus uineam ex toto eradi
care. computo tas. connūare. vnde h' computator
Et hinc cōputatorius ria rium. diſputo tas. depu
to tas. aſcribere. deſtinare. tradere. ul' ualde putarē
Imputo tas. aſcribere ul' imponere alicui crimen
pputo as pſcindere. reputo as. aſcribere deſtinare.
tradere. ul' alicui crimen imponere. ul' iteȝ putare
ſuppuito as. latenter ul' pau ul' poſt putare ul' nu
merare. Puto et eius cōpoſita omnia ſunt actiua
preter diſputo qd eſt neutꝛ. et omnia corripiunt
hanc ſillabam pu. vnde quidam. Conſcius ipſe ſi
bi de ſe putat omnia dici
Putor. a putidus a um dr h' putor toris. i. fetor
Putreo. a putris deriuatur putreo tres putruȝ
eſſe ul' fieri putrem. vñ h' et h' putribil' et h' le. vñ
putribiliter adūbium. et h' putribilitas. et cōponi
tur imputribilis le liter litas. Putreo cōponitur.
cōputreo tres. exputreo tres. reputreo tres. et a
putreo tres. putreſco incho. et a putreſco putreſci
bilis le liter adūbium. et h' putreſcibilitas atis. Iteȝ
putreo putres ul' putris is cōponitur putrefacio
cis. et putrefio fis ſm hug. magiſter uero bene di
cit qꝛ putreo deriuatur a puteo qd pd pmam cū
omnibus ab eo uenientibus pter putreo tres cu
ius pma eſt cōmunis. Cuius puteo habet pmam
naturaliter longam. Item putrefacio et tepefacio
et liquefacio et huiuſmodi habencia e ante f. cō
poſita ab infinitiuis cor' e ante f. Nam regula eſt
qꝛ E ante f ul' ph corr' ut elephas. pter cōpoſita
a longis. ut ueneficus qꝛ uenenū pd hanc ſillabā
ne. tn̄ compoſita ab infinitiuis corr' ſilbam an̄ f.
ut putrefacio. tepefacio. liquefacio. cū debeat eſſe
longa. qꝛ dicimus putrere. tepere. ſed ſine dubio
breuis eſt. vnde ouid epy. Sanguine tricolomus h
tiam tepefecerat haſtam Alibi autem ouid pdu
cit talem uocalem neceſſitate metri dicens. Thu
ra liquefaciunt et debita ſacra frequentant. ſed ceſ
ſante neceſſitate cor' eandem. Torſit et in celum li
que facta tempora fixit.
Putribilis putribile penl' correpta in putrio eſt
Putridus putrida putridum in putris vide
Putris. a putreo tres deriuatur h' et h' putris et
h' putre. i. putridus. marcidus. et putris. i. ſolubil'
puluerulentus. et putrus tra trum in eodeȝ ſenſu
vnd ūgil'. Quadrupedante leuis putꝛ ferit ungu
la campū. et utrūq; cōpatur. vnde putriter adūbi
um. hinc putre trius me. Item a putris h' putredo
dinis. et putridus da dū. et cōpatur. vnd putride
dius me adūbiuȝ. vñ h' putriditas tatis. et putre
do das putridū facere. Putridus cōponitur impu
tridus da dū. et compatur. vide in putreo et in q
Putulentus. a putul et lentos qd }/drupedans
eſt plenū cōponitur putulentus ta tū putore ple
nus. et cōpatur. vnde putulenter cius me adūbiū
et hec putulencia putulencie. i. fetulencia
Putus. a puto tas dr putus ta tū. i. purgatus.
et purus. vnd auꝝ excolatū putū dicimus. et nu
ces expurgatas putas eſſe affirmamus. et racōȝ
puram et aptam putam fore aſtruimus
QVadragenarius. A quadra
ginta dr quadragenus na.
nū. et quadragenarius ria ri
um. quadraginta habens ā
nos ul' ad illū nūm ptinens
Quadragenus na nū penl'
pducta in qdragenarius eſt
Quadrageſima. a quadra
ginta dr qdrageſimus a um
ut annus qdrageſimus. vel
hec qdrageſima me. et hinc h' et h' qdrageſimalis